

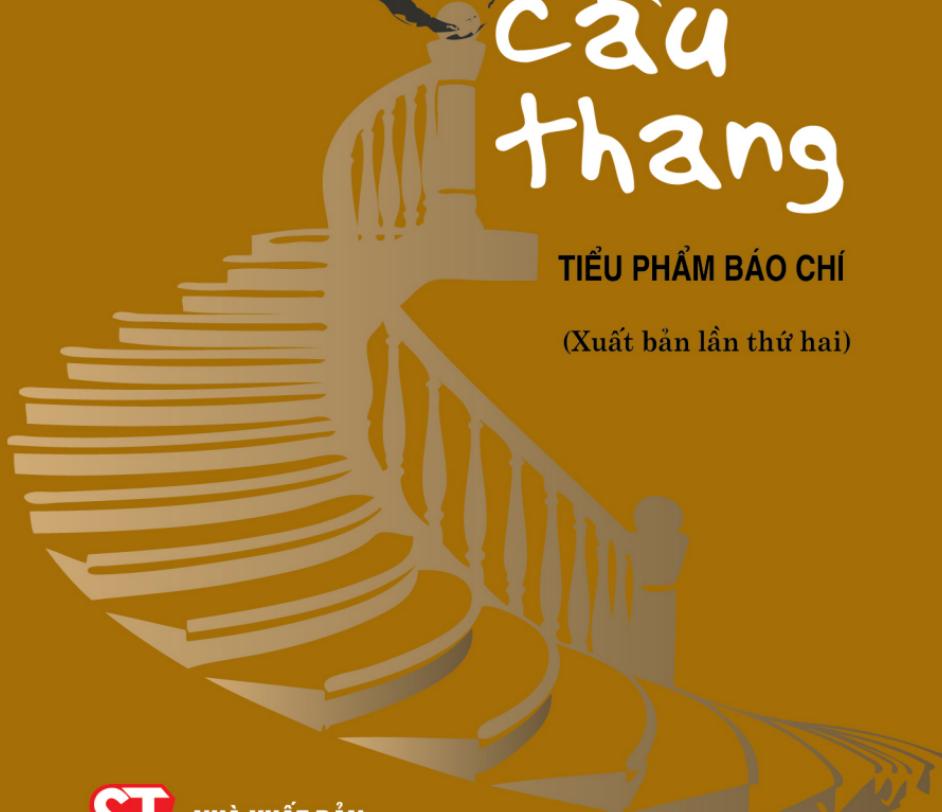
HỮU THỌ

quel cầu thang

TIỂU PHẨM BÁO CHÍ

(Xuất bản lần thứ hai)

ST

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. PHẠM MINH TUẤN

Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
ThS. PHẠM THỊ THỊNH

Biên tập nội dung: ThS. PHẠM THỊ NGỌC BÍCH
ThS. NGUYỄN THỊ HẢI BÌNH

ThS. VŨ QUANG HUY
TRẦN PHAN BÍCH LIÊU

Trình bày bìa: ĐƯỜNG HỒNG MAI

Chép bản vi tính: PHẠM NGUYỆT NGA

Sửa bản in: LÔ THỊ OANH

ThS. NGHIÊM THỊ TUẤN ANH

Đọc sách mẫu: QUANG HUY
VIỆT HÀ

Số đăng ký kế hoạch xuất bản: 2266-2021/CXBIPH/18-23/CTQG.
Số quyết định xuất bản: 430-QĐ/NXBCTQG, ngày 29/6/2021.
Nộp lưu chiểu: tháng 7 năm 2021.
Mã ISBN: 978-604-57-6903-4.

Quét
cầu
thang

TIỂU PHẨM BÁO CHÍ

**Biên mục trên xuất bản phẩm
của Thư viện Quốc gia Việt Nam**

Hữu Thọ

Quét câu thang: Tiêu phẩm báo chí / Hữu Thọ. - H.:
Chính trị Quốc gia, 2021. - 256tr.; 21cm

ISBN 9786045766828

1. Tệ nạn xã hội 2. Việt Nam 3. Tiêu phẩm báo chí
070.449363409597 - dc23

CTM0449p-CIP

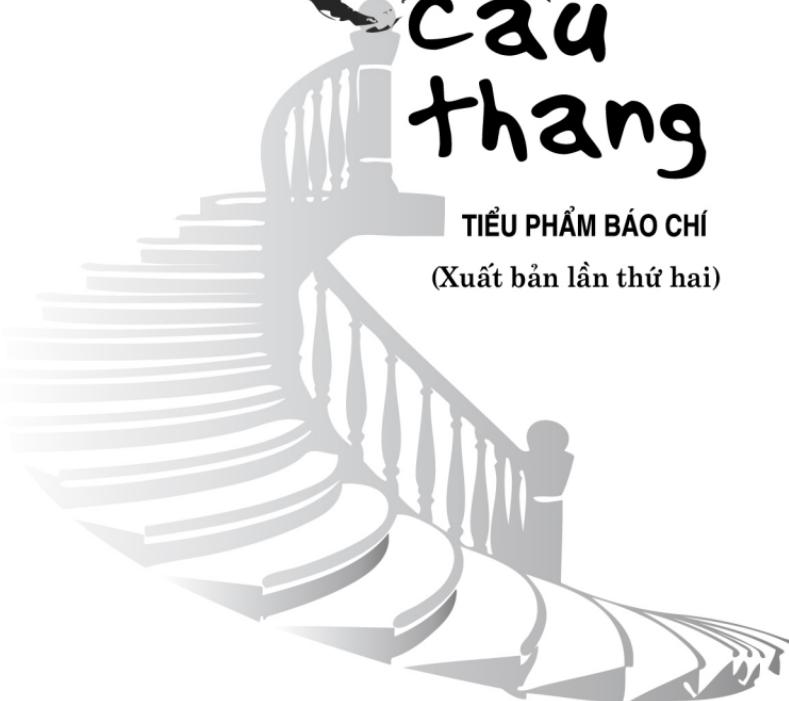
HỮU THỌ

Quét cầu thang

TIỂU PHẨM BÁO CHÍ

(Xuất bản lần thứ hai)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2021

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nhà báo Hữu Thọ là cây bút lão luyện trong làng báo chí Việt Nam. Những bài viết của ông trong nhiều chuyên mục báo, tạp chí luôn được bạn đọc quan tâm đón nhận, bởi nó phản ánh chân thực muôn mặt của cuộc sống, thăng thắn phản ánh những tiêu cực của xã hội để cùng nhau cảnh tỉnh, điều chỉnh, làm cho xã hội ngày càng tốt đẹp hơn.

Tiếp tục mạch nguồn của những tiểu phẩm đã được xuất bản như: *Chạy; Ô, dù, lọng; Ghế; Xiếc...*, năm 2015, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã xuất bản cuốn sách *Quét cầu thang* của nhà báo Hữu Thọ. Đây là tên một bài viết được ông rút ra đặt thành tên cuốn sách. Với tên gọi ấn tượng, người đọc dễ dàng hình dung nội dung sách gồm những tiểu phẩm châm biếm, phê phán các hiện tượng tham ô, tham nhũng, sách nhiễu, cửa quyền,... đang diễn ra trong cuộc sống. Đến nay, những bài viết trong cuốn sách vẫn giữ nguyên giá trị,

vẫn “nóng bỏng hơi thở cuộc sống”. Quán triệt các chủ trương, nghị quyết của Đảng và Chính phủ về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực xã hội, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tái bản cuốn sách *Quét cầu thang*, nằm trong seri các cuốn sách của nhà báo Hữu Thọ về chủ đề chống tham nhũng, các hành vi tiêu cực xã hội được tái bản trong dịp này.

Cuốn sách gồm 97 tiểu phẩm, bài bình luận được viết từ năm 2013 đến đầu năm 2015 và đăng trên báo *Nhân Dân cuối tuần*, các tạp chí *Lý luận và thực tiễn*, *Tuyên giáo*, v.v.. Vẫn lối viết mang “phong cách tiểu phẩm Hữu Thọ” - không đao to búa lớn, không dạy dỗ, đe nẹt, vui đấy, cười đấy mà đau đớn, xót xa đến tận tâm can - người đọc sẽ cảm nhận được những lời thủ thỉ nhưng kiên quyết, có trách nhiệm với cuộc đời của một nhà báo - nhà văn hóa.

Trân trọng giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 4 năm 2021
NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

QUÉT CẦU THANG

Theo tục lệ thì mồng một Tết không ai quét nhà. Cũng có nhà kiêng cả ba ngày Tết, nhưng từ mồng hai đã có thể quét nhà, và nhiều người muốn quét nhà sớm cho sạch ráo.

Ngày đầu năm hay nghỉ xa, nghỉ rộng. Cầm chổi quét nhà lại nghỉ đến chuyện quét nhà của anh Nguyễn Chí Thanh, cho nên vừa quét nhà vừa cười thầm trong bụng.

Ai cũng biết cố Đại tướng Nguyễn Chí Thanh, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam là người rất tích cực theo gương Bác Hồ chống chủ nghĩa cá nhân, đặc biệt là chống tham nhũng, lãng phí. Nhưng anh lại có lối nói dí dỏm, dân dã cho nên dễ nghe, dễ nhớ và thầm thía tới ruột gan.

Nhân kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của anh và ngày mở đầu năm 2014, cũng nhân dịp triển khai Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI về xây

dựng Đảng, tôi đọc sách của anh, đặc biệt nhớ lại cuộc nói chuyện của anh ở Vĩnh Yên mà tôi được dự. Anh nói chuyện chống tham nhũng, chống lãng phí phải như chuyện quét cầu thang.

Anh nói mà mọi người hiểu ngay, khi quét cầu thang thì không ai quét từ dưới lên mà phải quét từ trên xuống, bắt đầu từ bậc cầu thang cao nhất cho tới chân cầu thang, quét bậc nào cho sạch bậc đó. Chống tham nhũng, lãng phí - bọn giặc nội xâm thì cũng phải như quét cầu thang.

Anh nói chuyện quét cầu thang mà nói một triết lý, một phương pháp.

Chắc có nhiều người cũng nghĩ đến điều đó, nhưng không thể nói được cách nói ví von sâu sắc như anh. Thưa anh, quét hay lau cầu thang vốn đã mệt, mà quét cầu thang như thế đúng là sạch, song phải leo lên leo xuống mệt l้า. Nhưng dù sao chịu mệt mà sạch thì còn hơn là quét dở dang, quét rồi mà rác bụi vẫn còn nguyên.

Xin phục anh.

Khai bút xuân Giáp Ngọ 2014

Tạp chí Tuyên giáo, 4/2014

LẠI KHÔNG TÌM RA!

- Lúc đâu cứ tưởng bắt sống được, hóa ra lại tuột tay!
- Chuyện gì mà dũ dội thế?
- Thì chuyện chạy công chức một trăm triệu đồng, lại do người phụ trách một cơ quan có thẩm quyền nói ở một hội nghị quan trọng; tưởng thế đã rõ ràng, ai ngờ!
- Ông ấy nói là chạy việc hết một trăm triệu đồng, tôi cũng nghe nhiều người nói là hơn thế. Nhưng ông nhớ cho, ngay từ đầu tôi đã nói là không tìm ra đâu rồi bị ông phê bình là bi quan.
- Thì cũng tưởng rằng “chắc ăn”, lại được ông phụ trách yêu cầu phải tìm cho ra.
- Thì tôi đã nói là không dễ đâu!
- Vì sao?
- Đây nhé, người đưa tiền nào dám nhận vì nhận thì không những bị mắc vào tội hối lộ lại còn bị mất việc làm. Còn người nhận tiền thì

tìm mọi cách chối bay, rồi lấy chứng cứ đâu để buộc tội họ?

- Thế còn cơ quan chủ quản, cơ quan phụ trách chỉ đạo việc tuyển dụng?

- Họ cũng sẽ kiểm tra theo lệnh trên nhưng rồi tìm cách phủ nhận. Nếu tìm ra chứng tỏ cơ quan của họ có nhiều kẽ hở, tiêu cực cho nên họ tìm cách chối bay chối biến. Cái tội này phải như bắt tội hủ hóa trai trên gái dưới thì họ mới cúi đầu nhận tội!

- Người đưa tiền, người nhận tiền chối tội nhưng nếu quyết tâm làm thì còn thanh tra, kiểm tra, điều tra mà tìm cho ra. Nếu để tuột tay như ông nói thì chẳng lẽ nạn “chạy” đủ thứ đang là sự nhức nhối của xã hội đã được cảnh báo cũng sẽ bị phủ nhận hay sao?

24/3/2013

MẶC CẢ

- Sao cậu ta nhùng nhằng thế?
- Cậu ta còn đang mặc cả!
- Mình có thấy cậu ta buôn bán gì đâu mà thêm bớt!
 - Cứ gì phải buôn. À, cũng là một thứ buôn.
 - Thế cậu ta mặc cả gì?
 - Bây giờ có nhiều thứ để mặc cả lắm, ông làm lãnh đạo đơn vị mà cứ như người trên trời rơi xuống!
 - Ủ, mình cũng không sát, nhưng ông thử nói xem?
 - Bét nhất là mặc cả cho lên một bậc lương, và cho con tôi vào biên chế trước khi tôi nhận quyết định hưu.
 - Có trường hợp cũng nên chấp nhận để giúp đỡ anh chị em mấy chục năm công tác với đồng lương còm cõi thời bao cấp.
 - Nhưng có chuyện mặc cả to đùng mà cán bộ đang bàn tán.

- Người ta nói âm lên chuyện mặc cả, rõ ràng, tráng trọng, yêu cầu ông ta im miệng không công bố những gì ông biết về vụ tiêu cực, thoát thất thì họ sẽ vận động để con ông có chân trong cơ quan lãnh đạo.

- Mang cả chức tước ra đổi chắc à?
- Còn có chuyện mặc cả như một thứ đe nẹt, nếu ông bung vụ này ra thì tôi cũng cho “lính tráng” bung vụ kia có dính tới vợ con ông phải ra tòa.
- Thế thì sao?
- Thế là im, để lại tiếng nói ồn ào trong thiên hạ. “Lãi” thì có được nhưng xem ra “lỗ” nhiều lắm. Nay giờ gặp ai họ cũng không thèm nói chuyện.

31/3/2013

NHÀ TÔI RƠI VÀO “BA TỒN TẠI”!

Đọc bản tổng kết thực hiện Đề án cải cách hành chính của Chính phủ, thường được gọi là Đề án 30, một ông nói:

- Thấy rõ có tiến bộ!
- Thì mình là người dân bình thường cũng chỉ biết qua mỗi quan hệ của mình với cơ quan công quyền chứ làm sao biết được mọi chuyện ở trên đời này mà đánh giá chung.
- Nhưng báo cáo tổng hợp trong 10 năm thấy nói là đã rà soát hơn năm nghìn thủ tục hành chính, đã đề nghị bỏ 453 thủ tục, sửa đổi, bổ sung hơn 3.700 thủ tục... theo hướng “bớt cửa” tức là bớt “trình, xin”...
- Cũng phải tin ở báo cáo thôi. Nhưng tôi đã nói với ông là tôi không có điều kiện để đánh giá chung, nhưng nhà tôi xin phép sửa nhà mà chầu chực mấy tháng nay vẫn cứ phải chờ!
- Thì báo cáo cũng nói những mặt tồn tại. Trường hợp của ông cũng là một thứ tồn tại.

- Thế báo cáo nêu những tồn tại gì?
- Họ nói vẫn có những hành vi sách nhiễu trong việc cấp phép xây dựng, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và quyền sử dụng nhà ở của dân, cấp phép kinh doanh, làm thủ tục đầu tư,...
- Mới chỉ trên giấy tờ báo cáo mà nhà tôi rơi vào ít nhất “ba trong bốn loại tồn tại” bị sách nhiễu rồi. Thế là cuộc đời sẽ còn vất vả vì bị sách nhiễu, vòi vĩnh. Đó là chưa kể thái độ viên chức thừa hành công vụ khi tiếp xúc với những người như tôi có việc đến “cửa quan” gấp họ là cứ tức anh ách.

07/4/2013

BẰNG CẤP VÀ NĂNG LỰC LÀM VIỆC

- Ông ơi, ở ta sao nhiều tiến sĩ thế?

- Nhiều gì mà nhiều, còn thiếu nhiều chứ, cho nên mới phải có chương trình đào tạo cấp tốc hàng vạn tiến sĩ. Nhiều trường đại học vẫn phải “cơm chấm cơm”. Giáo viên cử nhân vẫn phải “dạy” cử nhân đấy thôi!

- Có vị nói ở ta viên chức có bằng tiến sĩ nhiều gấp năm lần viên chức Nhật Bản?

- Nghĩa là nơi dạy học thì thiếu tiến sĩ đứng lớp còn ở cơ quan thì thừa tiến sĩ ngồi bàn giấy cho oai.

- Ngôi bàn giấy mà có trình độ học vấn cao cũng tốt chứ sao!

- Điều quan trọng là hoạt động hành chính ở nước mà ít viên chức có bằng tiến sĩ lại có hiệu quả hơn rất nhiều, thế mới là vấn đề đáng bàn.

- Ta không nói tới những tiến sĩ “rởm”, nhưng có bằng cấp cao với làm việc có hiệu

quả là hai việc khác nhau. Tôi nhớ cách đây hơn mươi năm có bài báo nhắc lại câu hỏi của vua Quang Trung ra Bắc Hà khi có người giới thiệu với vua một người đã đỗ thám hoa (là loại tiến sĩ bậc ưu thời trước) thì nhà vua hỏi “Thám hoa có làm việc bằng chánh tổng không?”. Hỏi thế không phải nhà vua không coi trọng trí thức vì chính nhà vua đã mấy lần cầu ẩn sĩ La Sơn Phu Tử Nguyễn Thiếp ra giúp nước. Nhà vua hỏi thế là muốn nói tới năng lực điều hành của viên chức chứ không chỉ qua tấm bằng cấp mà lúc này nhà vua lại đang cần người điều hành giỏi.

- Đúng là hai việc khác nhau. Cũng là bài học cho những vị có trách nhiệm đánh giá và bố trí cán bộ thời nay.

14/4/2013

HỌ KHÔNG MỜI NỮA!

Nhân ngày kỷ niệm họ gặp nhau. Bạn thì nhiều nhưng họ là những bạn tâm đầu ý hợp, trước hết gặp nhau, thân nhau từ cái tính thẳng thắn, bộc trực.

Họ cũng không phải những người thấp cổ bé miệng mà đã từng được trao những trách nhiệm kha khá trước khi về hưu. Họ hỏi ông bạn đã từng là đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh nay về nghỉ tại làng, nơi ông từng là người lãnh đạo đơn vị anh hùng trước khi được nhân dân bầu vào Hội đồng. Bạn bè hỏi ông:

- Ông có được dự các cuộc tiếp xúc cử tri không?
- Họ cũng có mời, còn mời phát biểu ý kiến nữa, nhưng mấy kỳ gần đây không thấy mời!
- Chắc họ thấy ông đã nhiều tuổi cho nên sợ ông đi lại vất vả.
- Cũng không phải thế đâu!
- Thế thì vì sao?

- Ông còn lạ gì tính tôi. Mình ở với dân, thấy dân có gì băn khoăn thắc mắc thì nêu lên hỏi và kiến nghị. Mà ý kiến của dân thì có điều thuận cũng có điều không thuận, có khi gai góc đụng chạm tới lãnh đạo địa phương cho nên họ không mời nữa. Xem ra họ chỉ mời những người đồng ý, ít thắc mắc cho cuộc tiếp xúc vui vẻ!

- Thì tôi cũng vậy. Đã từng là lãnh đạo cơ quan, thỉnh thoảng những người lãnh đạo mới cũng mời góp ý việc này việc nọ nhưng họ chỉ thích khen, nói ngược lại là họ không thích cho nên cũng thưa dân những cuộc gặp mặt trao đổi, thế rồi gần đây họ cũng quên luôn!

21/4/2013

AI NÓI?

- Nay ông ơi, có đến 30% cán bộ, công chức vô tích sự, làm việc kém hiệu quả!
- Có gì mới đâu, mọi người biết cả, nói mãi rồi. Nhưng ai nói thê?
- Thì có người nói, được tường thuật trên báo hẳn hoi; cũng không phải một tờ mà nhiều tờ báo đều đăng, chắc phải đúng!
- Thế báo có cho biết người tuyên bố chuyện đó có bị phê bình, kỷ luật gì không?
- Ông ấy nói đúng, lại là người có trách nhiệm cao trong Đảng và Nhà nước và là người phụ trách lĩnh vực cải cách hành chính nói ra là có trách nhiệm.
- Thế mà mình cứ tưởng?
- Tưởng gì?
- Cách đây ba năm, ở cơ quan mình, trong cuộc thảo luận đánh giá tình hình ngành, trong không khí thảo luận thoải mái một đồng chí cũng thẳng thắn nhận xét như ông ấy, cho

rằng 30% cán bộ trong ngành làm việc kém hiệu quả, thế là bị phản ứng rất gay gắt.

- Phản ứng thế nào?
- Một số không ít cán bộ trong cơ quan xúm vào phê phán anh ấy cho là “bôi đen” tổ chức, to mồm nhất lại là mấy cậu được anh chị em cho là ở số phần trăm làm việc vớ vẩn, điều đó có thể hiểu được nhưng rồi cơ quan lại đem cậu ta ra kiểm điểm và không cho bình xét thi đua cuối năm vì tội phủ nhận sự vững mạnh của cơ quan!
- Thì cũng tại cậu ta ở cấp bé mà người ta cho rằng cấp bé thì không được nói chuyện to, mắc tội “gái góá lo việc triều đình”.
- Thế mà cứ nói mở rộng dân chủ!

28/4/2013

THẬT GIẢ LÃN LỘN

- Nay giờ trên truyền hình có lăm quảng cáo hàng hóa quá, có quảng cáo nghe rất tức cười!
 - Có gì đáng cười thế!
 - Nhiều chuyện lầm nhưng nhân lẽ hội cà phê Buôn Ma Thuột nói tới quảng cáo “Cà phê thật sự là cà phê”. Cà phê của từng hằng sản xuất khác nhau là ở mùi vị thế nào, chất lượng ra sao chứ cà phê thì phải là cà phê, sao lại quảng cáo như thế!
 - Thì họ quảng cáo như thế cũng có tính thời sự đó vì cũng đọc trên báo thấy nhiều loại cà phê giả đang bán trên thị trường lừa người tiêu dùng, bao bì nhãn hiệu để là cà phê nhưng thật sự là bắp rang, gạo rang, được phun hóa chất hương vị cà phê!
 - Trong thời buổi thật giả lẫn lộn này sẽ còn quảng cáo “chè thật sự là chè”, “nước mắm thật là nước mắm”, rồi “ô mai Hàng Đào chính hiệu”, “húng Láng chính hiệu”... Anh nào

cũng hô là hàng thật, là chính hiệu nhưng hàng giả lại tràn lan...

- Cứ gì mấy thứ hàng hóa ăn uống đó, còn nhiều thứ to tát hơn cũng thật giả lẫn lộn. Như chuyện hô hào học thật, thi thật, bằng cấp thật, danh hiệu thật, làm việc thật!...

- Đúng là thật giả lẫn lộn!

- Cứ giở *Di chúc* của Hồ Chủ tịch ra mà xem. Bác tám lần nhắc phải thật, thật sự, nghĩa là Người dặn và phê phán tám thứ giả, là giả là “đày tö của dân”, giả vờ “phê bình”, “tự phê bình”, “cần kiệm liêm chính” giả mạo... Các thứ giả nào cũng nguy hiểm nhưng những thứ giả mà Bác Hồ nhắc nhở phải đề phòng mới là thứ giả nguy hiểm nhất làm giảm uy tín của Đảng và Nhà nước với nhân dân!

05/5/2013

CHIẾC TÚI XÁCH TAY VÀ CHIẾC VÉ MÁY BAY

- Dân một nước giàu đang xôn xao về chiếc túi xách tay sản xuất trong nước...
- Ông nói về chiếc túi của một bà nguyên thủ quốc gia có phải không?
- Thì ra ông cũng quan tâm.
- Chẳng những xôn xao với dân nước họ mà với cả dân nước ta đây!
- Thế à?
- Khi hai lần ghi hình được nhãn hiệu chiếc túi giới báo chí nước đó tìm hiểu và công bố giá cả thì chỉ tương đương với 800 nghìn đồng Việt Nam, là loại túi xách bình dân. Thấy thế mấy anh chị phóng viên của ta lại tìm đến cửa hàng thời trang của nước đó tại Hà Nội thấy có chiếc giá bán cho các bà các chị nước ta gấp hơn ba mươi lần chiếc túi bà nguyên thủ quốc gia đó đang dùng... Chắc bà

đó muốn quảng bá hình ảnh giản dị, tiết kiệm của những người lãnh đạo?

- Cũng có thể như thế, nhưng theo báo chí nước họ thì anh chị em đã gặp bà ấy đeo chiếc túi đó ít nhất cũng hai lần. Nghe nói khi dự lễ nhậm chức tổng thống bà ấy đi chiếc xe Limousine nhưng sản xuất trong nước.

- Cũng chẳng riêng gì bà tổng thống đó, mà ông vua một nước giàu có ở châu Âu đến thăm chính thức nước ta không dùng máy bay chuyên cơ mà đi trên máy bay thương mại, trong khi các nhà kinh tế cho biết thuê một chuyên cơ B777 thì một giờ bay phải trả 150 triệu đồng Việt Nam và chờ ở sân bay phải trả mỗi giờ 19 triệu đồng.

- Chuyện chiếc túi xách tay của bà tổng thống châu Á và chiếc vé máy bay thương mại của ông vua ở châu Âu thành chuyện xôn xao trong dư luận, vì họ nghĩ đến chuyện ở một nước nghèo như mình đấy ông ạ!

12/5/2013

ANH TA ĐANG “TỰ DIỄN BIẾN”

- Nay ông ơi, xem ra cậu bạn chiến đấu của chúng ta đang “tự diễn biến”.
- Ông có chứng cứ gì không? Mà suy diễn như thế là chụp cái mũ to tướng đấy!
- Thì cũng có chứng cứ cho nên mới dám nói chứ!
- Mình có thấy cậu ta phát biểu quan điểm sai trái gì đâu.
- Cứ gì phải phát biểu; mà có phát biểu to tát, ôn ào chống “tự diễn biến” có khi lại là một thứ đánh võ mồm!
- Nhưng cũng phải có căn cứ gì chứ!
- Thì đây ông xem, cậu ta luôn mồm nói dân chủ, khuyến khích phản biện nhưng có ai nói khác ý cậu ta thì cậu ta lườm nguýt rồi cứ mình một ý áp đặt cho nên cán bộ chán chẳng muốn góp ý, lãnh đạo không có sáng tạo đột phá, công việc trì trệ.

- Mình cũng có nghe những người công tác với cậu ta nói thế.

- Thế là từ một thủ trưởng “giương cao” ngọn cờ dân chủ để tiếp thu ý hay mà lãnh đạo, cậu ta đang “tự diễn biến” trở thành người độc đoán... Rồi còn nữa?

- Nói nốt đi!

- Sóng cuộc đời liêm chính của người cán bộ cách mạng thuở chúng ta cùng chung lưng đấu cật, nay cậu ta lợi dụng chức quyền vơ vét trở thành người giàu có và con cái thì bố trí vào chỗ bở ăn và nhiều danh vọng, thế chẳng phải cậu ta đang từ quan thanh liêm “diễn biến” thành quan tham là gì?

- Ô, cậu nói cũng có lý! Diễn biến từ người lãnh đạo dân chủ thành người độc đoán, từ người thanh liêm vì dân trở thành người bị điều tiếng là tham nhũng lợi dụng chức quyền, trái với bản chất “người đày tớ của dân” là nguyên nhân căn bản làm mất niềm tin trong cán bộ, nhân dân. Đúng là cậu ta đang “tự diễn biến”!

19/5/2013

“PHẦN TRĂM”

- Nay ông ơi, “cơ bản thành công”, “cơ bản đạt yêu cầu” nếu tính theo “phần trăm” thì phải đạt bao nhiêu?
 - Chắc cũng phải 79 - 80%.
 - Nhưng tôi cũng nghi ngờ cái thứ “phần trăm” lăm!
 - Định lượng thành số rồi thì có gì phải nghi ngờ.
 - Nay nhé, một chiếc ôtô có hàng vạn chi tiết từ chiếc ốc vít, ghế bọc đệm, chiếc tay vặn của xe... cho tới động cơ, hộp số... thì mỗi thứ đều tính thành một chi tiết, gộp những thứ lặt vặt đó lại thành số phần trăm rất lớn; trong khi chỉ mấy chi tiết đòi hỏi kỹ thuật cao và có ý nghĩa sống còn tuy tính phần trăm chi tiết thì chỉ là số không lớn nhưng lại có ý nghĩa quyết định để hình thành một chiếc ôtô, thế thì đánh giá thế nào về “cơ bản hoàn thành việc sản xuất ôtô”, nếu tính theo số lượng chi tiết?

- Đúng thế, tôi cũng băn khoăn khi đọc các “phần trăm” trong các báo cáo!
- Khó đánh giá thật! Nhớ lại thuở chưa có vợ, mấy anh em chúng mình đang tìm hiểu các đối tượng và hay quan tâm đến nhau. Một hôm mình hỏi anh bạn “Tiến đến đâu rồi?”. Anh bạn trả lời “Được 50%”. Thế là rất mừng vì anh bạn đã đi được nửa đường.
 - Nghe thế có bạn hiểu cẩn kẽ nói: “Nó xạo đấy!”.
 - Thì chính nó nói “50%” rồi còn gì?
 - Thì đúng thế, vì nó hoàn toàn đồng ý nhưng cô ta chưa đồng ý, thế thì chẳng đạt 50% là gì!
 - Thế thì 50% đó là con số không, nghĩa là vẫn tình yêu đơn phương chưa tiến được bước nào. Thật khó đánh giá “cái phần trăm”!

26/5/2013

“3T”, “3S” LÀ GÌ?

- Nay ông ơi, bây giờ đọc báo, đặc biệt là một số báo mạng thấy nhiều chuyện tục tĩu, rùng rợn quá!

- Chẳng phải chỉ trên báo mạng mà cả một số báo giấy, nhất là những số phụ. Lợi dụng các nội dung “đồi sống”, “pháp luật” họ nhét vào đó những thông tin rùng rợn miêu tả tỉ mỉ hành vi giết người và tung tung những màn dâm ô bỉ ổi. Có ông làm báo “3T” (tình, tù, tội) cũng không dám mang báo về nhà sợ con cháu đọc phải mà hổ thẹn mất nết.

- Thì người ta đã tổng kết “3T” kể chuyện tình éo le, chuyện các vụ án, chuyện các băng cướp... càng rùng rợn, càng dâm ô, càng “ăn khách”.

- Cũng là chuyện mà những người làm báo chân chính trên thế giới đau đầu. Họ đã tổng kết về những loại báo “3S”, xem ra “3S” còn có vẻ khái quát rộng hơn “3T” ở ta.

- “3S” là gì vậy?
- Có ông nhà báo đã giải thích khái niệm báo “3S” rồi đây!
 - S thứ nhất là *Sang* theo tiếng nước ngoài là máu, hiểu là bạo lực đẫm máu. S thứ hai là *Sex* cũng theo tiếng nước ngoài hiểu gọn là dâm ô. Còn S thứ ba là *Scandal*, cũng theo tiếng nước ngoài là miêu tả những vụ bê bối, đặc biệt là những vụ bê bối của các chính trị gia, các doanh nhân đại gia và các ngôi sao văn hóa, thể thao... là những người của công chúng. Báo “3S” là đỉnh cao của báo lá cải, là sản phẩm vô văn hóa, “dưới văn hóa” cốt bán nhân phẩm lấy tiền.
 - Xem ra “3T” và “3S” cũng cơ bản cùng một gốc làm tiền. Cho nên gọi mấy tờ báo mạng, số phụ một số báo là báo “3S” cũng đáng.

02/6/2013

ÔNG ẤY CÓ VĂN HÓA KHÔNG?

- Nay ông, có ông nhà báo cả nước biết tên vừa nói với mình về một bức thư ông ấy mới nhận được.
 - Thư đó nói gì mà ông quan tâm thế?
 - Có bạn đọc hỏi ông chuyện một ông phó tiến sĩ nay là tiến sĩ vì muốn chiếm ngôi nhà mà đuổi mẹ ra đường, thế thì ông ta có phải là người có văn hóa không?
 - Việc gì phải hỏi. Mà ông bạn đọc đó cũng “hỏi chơi” thôi, chứ viết thư hỏi thế, tỏ ý nghi ngờ là ông ta đã có câu trả lời rồi còn gì!
 - Nhưng ông ta hỏi cũng có lý đó!
 - Lý gì?
 - Ông ấy nói, trong bản kê khai lý lịch có mục trình độ văn hóa, ở đó người ta ghi trung học, đại học, phó tiến sĩ... đấy thôi.
 - Thực ra phải ghi trình độ học vấn, vì trình độ học vấn khác với trình độ văn hóa. Cái ông tiến sĩ kia thì có thể nói là có trình độ

học vấn kha khá còn trình độ văn hóa coi như “đồ vứt đi” vì văn hóa có nội dung văn hóa ứng xử.

- Tôi cũng nghĩ như ông vì có một học giả đã nói: “Không giữ được chữ hiếu thì con người thấp hơn loài vật”, vì tình mẫu tử của nhiều con vật rất sâu đậm.

- Rồi, đến cha mẹ anh ta mà anh ta không quý trọng thì trên đời này anh ta còn thân thiết với ai. Cho dù anh ta có là tiến sĩ khoa học, có giải thưởng rất cao của một ngành văn hóa thì dưới con mắt người dân cũng không thể gọi anh ta là người có văn hóa.

09/6/2013

KHÁC RÔI!

Gặp nhau chưa tâm sự được nhiều ông ta
đã sấp ngửa bỏ đi.

Hỏi:

- Đi đâu mà vội thế? - Ông trả lời:
- Đi hội chợ thương mại mua ít đồ.
- Mua hàng thì thiếu gì siêu thị, cứ gì phải
đi hội chợ?
- Thế ông không đọc báo à?
- Mình cũng đọc, nhưng báo nói chuyện
gì thế?
- Có một ông nhà báo chuyên viết mảng
kinh tế có nhận xét rất hay. Ông ấy nói hai
ý rất mới.
- Là những ý gì vậy?
- Ông ấy nói, không nên tin quảng cáo vì
quảng cáo thường nói quá lên cho nên người
ta nói “văn chương quảng cáo” là thứ văn
chương nói quá, thổi phồng, đánh bóng, không
thật và “văn hóa quảng cáo” là văn hóa màu
mè, phô trương. Thứ hàng nào ế khách và

chậm tiêu thụ thì mới quảng cáo mạnh mồm, cho nên thứ hàng gì quảng cáo rầm rộ thì ông ấy không mua.

- Nói thế là nói quá, nhưng cũng có phần đúng. Còn điều thứ hai là gì?

- Ông ấy nói rằng, nhiều doanh nghiệp bây giờ không giữ chữ “tín” cho nên bày trong hội chợ thường là hàng chất lượng cao để quảng cáo chào hàng, sau đấy khi đã nhen nhóm chút uy tín thì bắt đầu làm hàng dởm để kiếm nhiều lời. Cho nên mình đi hội chợ mua hàng hy vọng mua được hàng tốt.

- Tôi cũng đã đọc bài báo đó, cũng ông nhà báo có uy tín đó mới đây lại viết một bài nữa, không biết ông đã đọc chưa?

- Bài mới ấy nói gì?

- Bây giờ lợi dụng uy tín của các hội chợ, nhiều doanh nghiệp tuồn hàng ế vào để tiêu thụ.

- Thế là ông nhà báo đó ăn nói bất nhất!

- Không nên nghi oan cho ông ta. Bài báo ông đọc thì đúng như thế ở thời điểm đó. Còn bài báo mới đây là đúng trong lúc này. Tình hình khác rồi thì người ta cũng phải nói cho sát để cảnh báo với người tiêu dùng.

30/6/2013

CÓ CÒN ĐÚNG NỮA KHÔNG?

Họ đang bàn chuyện tham nhũng đang diễn ra khá phổ biến và rất trắng trợn là nỗi bức xúc của xã hội. Một ông nói “Thì cũng là cảnh đói ăn vụng, túng làm liều”. Nghe thế, một ông hỏi:

- Ông vừa nói gì đấy!
- Thì mình nói lại tổng kết của dân gian cái câu “Đói ăn vụng, túng làm liều”.
- Ông ơi xem ra tổng kết đó không còn hoàn toàn đúng nữa đâu!
- Sao?
- Đấy ông xem, cơ quan chúng ta vừa xử án kỷ luật cách chức cậu X về tội tham nhũng nhưng cậu ta có “đói” không, có “túng” không? Người giúp việc nhà cậu ta nói bữa ăn nào của nhà cậu ta cũng sang như cỗ thì cậu ta đâu có “đói”. Cứ xem vợ chồng cậu ta tuần nào chẳng dắt nhau đi siêu thị sắm đồ, cái máy thu hình còn dùng tốt nhưng vì lỗi

“mốt” là cậu ta thay luôн, còn cái túi xách tay của “mợ” ta thì có giá bằng đôi trâu ở quê, thế thì đâu có túng?

- Chẳng lẽ ông cha ta nói sai?
- Cũng không hoàn toàn sai, đói và túng thì cũng sinh “ăn vụng”, “làm liều” nhưng cũng là thứ ăn cắp vật, ăn vụng nhỏ, còn ăn cắp lớn lại là những người giàu, còn “ăn vụng” và “làm liều” đến ngang ngược phải là những người có quyền thế, có ô dù, có kiến thức, nhiều thủ đoạn mới có thể bịt miệng, che mắt thiên hạ ông a!
- Ông nói cũng có lý, đúng là mỗi thời mỗi khác.

07/7/2013

AI LÀ KẺ CƯỚP?

Bây giờ người ta hay nói “cướp đất của nông dân” trong không ít vụ giải tỏa, đền bù để mở mang các công trình kinh tế - xã hội. Thật ra không có chuyện cướp không, cướp trắng, chỉ đền bù với giá rẻ mạt, sau khi làm một số công trình kết cấu hạ tầng rồi rao bán giá trên trời gấp mấy chục lần giá đền bù cho nông dân, do đó “như ăn cướp”. Nói đến chuyện “cướp”, lại nhớ việc trao đổi với nông dân thời bao cấp cũng có câu “mua như cướp, bán như cho”. Nhưng:

- Đã nói là cướp thì phải có kẻ cướp, vậy ai là kẻ cướp?
- Thì mấy ông doanh nghiệp, chủ đầu tư chứ ai!
- Đừng vơ vét cả năm. Cũng có nhiều doanh nghiệp, chủ đầu tư làm ăn đàng hoàng, trả giá đền bù không đến nỗi thấp, khi có công trình lại giúp đưa con em có đất trong dự án

vào làm việc và giúp mở các hoạt động dịch vụ phục vụ khu công nghiệp như ở một số nơi đã làm. Ở đó, mọi người đều vui vẻ.

- Thì đang nói chuyện “cướp”...
- Mà đâu doanh nghiệp có thể cướp được đất của dân?
- Thế thì ai?
- Trên truyền hình VOV có ông đã trả lời thấy có sức thuyết phục.
- Tôi lại không xem buổi phát hình đó. Nhưng ông ấy nói gì?
 - Ông ấy nói đại ý: Doanh nghiệp có tiền nhưng không có con dấu, nghĩa là không có quyền lực hành chính. Còn cơ quan nhà nước ở cấp có quyền quyết định thì có con dấu, có chữ ký thẩm quyền nhưng không đủ tiền, cho nên...
 - Cho nên thế nào?
 - Phải là sự kết nối, thông đồng giữa những quan chức thoái hóa, biến chất với một số doanh nhân vô lương tâm, nghĩa là câu kết giữa quyền lực và tài lực đen tối mới có thể “cướp” đất của nông dân. Đó là một biểu hiện của lợi ích nhóm.
 - Nghe ra cũng phần nào có lý. Nhưng có lẽ cần thấy trong tình hình hiện nay, tuy mới

hai thứ nhưng xem ra tài lực có ý nghĩa chỉ
phối cả quyền lực hành chính qua một số
quan chức tham ô, biến chất đấy ông ạ!

14/7/2013

CÓ TIẾN BỘ

Ông có việc cho là bị oan ức cho nên viết đơn kêu oan và đăng ký gấp các vị có trách nhiệm để trình bày. Ông là cử tri cho nên cuộc tiếp xúc của các vị đại biểu Quốc hội ở địa phương hay các vị đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh, huyện ông đều đăng ký gấp.

Sau cuộc gặp lần này với vị đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh thấy ông thoải mái hơn, cho nên có người hỏi:

- Có được việc gì không?
- Cũng có tiến bộ!
- Tiến bộ thế nào?
- Các ông ấy tiếp đón lịch sự, mềm mỏng, không ăn nói chòng lỏn như trước đây.
- Thế là có tiến bộ.
- Rồi các ông ấy cũng chú ý lắng nghe, còn ghi chép, không cau có, cắt ngang ý kiến như mấy lần trước.
- Thế cũng là tiến bộ, nhưng còn việc của ông?

- Cũng hứa là sẽ tìm hiểu nhưng các ông ấy hứa cả hai năm nay rồi mà chẳng thấy trả lời gì. Chẳng biết lần này có ăn thua gì không, chờ cả tháng nay rồi cũng chưa thấy động tĩnh gì! Đúng sai thì cũng phải cho biết chứ!

- Nghĩa là sự “tiến bộ” được ghi nhận mới ở tiếp đón lịch sự.

Nhưng *quan trọng nhất* là giải quyết công việc, nói rõ đúng sai thì xem ra lại chưa có bước tiến nào. Trao đổi ý kiến đó với anh bạn thì anh ta cười, nói: “Ông ơi, tiến bộ là bước tiến nhưng có bước ngắn, bước dài. Nhưng dù sao tiếp đón lịch sự cũng là một bước tiến ngắn, cũng là hơi mừng!”.

21/7/2013

CÁI KHÂU “OAI”

Anh vốn là bạn quen, có chức vụ tương đương thứ trưởng. Theo tiêu chuẩn thì có xe đưa đón đi làm và đi công tác. Thực ra, đúng theo tiêu chuẩn thì hai người có cấp bậc đó đi chung một chuyến xe đưa đón đi làm nhưng rồi bất tiện cho nên vẫn mỗi người một xe.

Trong xã hội có ý kiến, nên phụ cấp tiền cho những dịch vụ đó đỡ phải tăng đầu xe trong các cơ quan. Lúc đó một chuyên gia về tài chính đã cho rằng, dùng một xe công, tính toàn bộ tiền khấu hao, nhiên liệu, tiền công thuê lái xe, kể cả tiền bảo hiểm... thì mỗi tháng hết chín triệu đồng theo thời giá năm 2000. Anh lại phụ trách văn phòng của cơ quan cho nên xin xung phong thử nghiệm, cơ quan thảo luận và đưa ra số tiền phụ cấp là bảy triệu đồng cho anh là người có tiêu chuẩn đi xe công nhưng không dùng xe đưa đón và

công tác quanh thành phố. Thế là cơ quan có lợi, lại không phải có thêm biên chế lái xe.

Sau ba tháng thử nghiệm, anh nói với tôi: “Lúc đầu cưỡi xe ôm đi làm để tiết kiệm chi tiêu nhưng anh chị em văn phòng không đồng ý cho nên gọi xe taxi để đi làm và công tác ở Hà Nội. Thực ra tiền thuê taxi đi làm và công tác quanh thành phố thì chỉ hết hơn hai triệu đồng một tháng, tháng nào đi công tác nhiều cũng hết ba triệu, cho nên mình cũng có lợi”. Nghe anh nói thế, tôi hỏi:

- Lợi đủ đường thế chắc sẽ thực hiện phổ biến ở cơ quan ông!

- Không, chẳng anh nào nó theo, cho dù mình đã nói công khai trong cơ quan và trả lời báo chí.

- Sao?

- Xe công đưa đón cũng có thuận lợi hơn, nhưng quan trọng là oai với gia đình, láng giềng. Cái khâu “oai” có giá đắt lắm ông ạ, mà chẳng riêng gì chuyện chiếc xe công đâu! Đó là chưa kể có xe riêng thì còn dùng nhiều việc khác đâu có chuyện chỉ dùng để đi công tác.

LỜI DẶN LẠI KHÔNG DÁM THỰC HIỆN

Chúng tôi cùng nhau đi dự đám tang anh bạn về rồi rủ nhau vào quán bên đường uống chén chè, tán gẫu... Bỗng anh bạn nói: “Đám đông thật nhưng tôi hỏi thật ông, ai là bạn thật, và ai thương cảm thật?”. Tôi cũng biết, có đoàn đi theo chỉ định người của tổ chức và vòng hoa mua từ tiễn công. Nhưng đó là câu hỏi rất tế nhị có lẽ không nên nêu ra vào lúc này, cho nên tôi tảng lờ.

Thấy tôi không bắt chuyện anh đã hiểu ý cho nên lái sang chuyện khác. Anh kể về lời dặn lại của một ông đạo diễn sân khấu rất nổi tiếng mà chúng tôi đều biết, nhưng anh là người thân cho nên anh biết nhiều chuyện “trong nhà”. Anh kể:

- Khi biết là mình sắp từ biệt thế giới này, ông dặn lại mấy điều.
- Là những điều gì thế?

- Ông dặn, vòng hoa và bia mộ chỉ ghi chức danh nghề nghiệp, không cần ghi “Ưu tú”, “Nhân dân” gì cả. Nhân dân gọi là gì thì trong lòng họ nhớ.

- Ông còn dặn những gì nữa?
- Không đánh phấn, bôi son thi hài vì cả đời hóa trang để “diễn” rồi.
- Còn gì nữa?
- Điều phức tạp nhất ông dặn là “không có điều văn” vì điều văn thường viết không thật!
- Thế gia đình có thực hiện không?
- Không ai dám thực hiện lời dặn của ông, tuy rất đúng nhưng trái lệ thông thường!

04/8/2013

CHUYỆN “MẶT TIỀN”

Ông vẫn tự nhận là người Hà Nội gốc. Chẳng biết đã sống đủ ba đời chưa như có người quy định, nhưng chắc ông đã ở thành phố này từ khi đất nước còn trong chế độ thuộc địa của Pháp. Ông hay nói lại với mọi người về phong cách thanh lịch của người Tràng An. Nhưng hôm nay ông nói về “mặt tiền”. Nhà mặt tiền đắt giá thì ai cũng rõ, còn vào tiêu chuẩn chọn chồng của các cô “nhà mặt phố, bố làm to”, đủ cả tiêu chuẩn kinh tế, chính trị. Nhưng ông bảo “không phải ý đó”. Thế là gì?

Ông kể, trước Cách mạng Tháng Tám, gia đình ông thuê nhà ở phố Hàng Khoai gần chợ Đồng Xuân. Nhà ông thuê ở tầng một, còn chủ ở tầng hai, có ban công trông ra mặt phố.

Ông còn nhớ, ông chủ ở tầng hai dặn người giúp việc: Không được phơi quần áo ở ban công, tuy có nắng chóng khô nhưng sẽ bị Đội sếp “hỏi thăm”. Có hôm ông hỏi:

- Thưa bác, tại sao họ lại phạt những nhà phơi quần áo ngoài ban công trông ra đường?

- Ở trong nhà anh muốn phơi quần áo chỗ nào tùy anh, nhưng mặt tiền trông ra đường là của xã hội, không phải anh muốn làm gì cũng được. Vi phạm là bị phạt.

Nghe ông kể lại chuyện cũ thấy có lý, nhưng có người hỏi lại:

- Thì ra luật ta không nghiêm như xưa, bây giờ thì họ bày biện lung tung, không chỉ quần áo mà giẻ lau, chổi cùn, rế rách đều “bày” ra ban công, chẳng ai nói gì.

- Nhưng kể với các bác chuyện đó là để nói chuyện khác.

- Chuyện gì thế!

- Tôi nói về những blog. Đó là nhật ký cá nhân. Trong nhật ký cá nhân, anh ghi gì là chuyện của anh, không ai xâm phạm. Nhưng anh lên mạng, cả xã hội, cả thế giới truy nhập, đó là “mặt tiền xã hội” mà anh bôi nhọ người này, nói xấu tổ chức nọ, truyền bá những thứ xấu xa là phạm luật, phải có “Đội sếp” ghi phạt chứ!

- Ủ, ông nói có lý.

THỦ LĨNH VÀ THỦ TRƯỞNG

- Nay ông ơi, sao bây giờ họ hay gọi người đứng đầu là thủ lĩnh. Vậy thủ lĩnh khác gì với thủ trưởng?

- Tôi cũng thắc mắc. Tra từ điển thì thủ lĩnh được giải nghĩa là “người cầm đầu của tổ chức (tiếng Anh là leader: từ này còn được dịch là lãnh tụ)”, còn thủ trưởng được giải nghĩa là “người đứng đầu tổ chức, cơ quan (tiếng Anh là head)”. Xem ra cũng có khác nhưng thực ra tôi cũng chưa hiểu rõ.

- Đúng là khó phân biệt, nhưng cũng có khác đây. Đây, như đội tuyển bóng đá của nước ta, lần nào tập trung cũng có đội trưởng, đội phó được anh em bầu hẳn hoi. Có đội trưởng đeo băng vàng rồi mà ai cũng kêu là thiếu thủ lĩnh trên sân?

- Tôi cũng phải mang chuyện này đi hỏi một số cán bộ của tổ chức hay dùng từ thủ lĩnh để xem họ giải thích thế nào.

- Thế họ nói sao?

- Ông ấy nói: Thủ lĩnh là người có khả năng dẫn dắt đơn vị, tổ chức hướng tới mục tiêu, còn thủ trưởng là người đứng đầu có trách nhiệm, chỉ huy, điều hành đơn vị.

- Thế thì khác ở chỗ nào?

- Ông ấy nói thêm: Thủ lĩnh không chỉ huy mà dẫn dắt, do đó phải có đạo đức và năng lực, đặc biệt là năng lực tư duy, năng lực điều khiển nổi trội. Người thủ lĩnh không nhất thiết là người giỏi nhất nhưng biết quy tụ người giỏi, sử dụng người giỏi theo đúng năng lực và sở trường của họ. Cho nên có thủ trưởng được cấp trên cử về hoặc do bầu cử nhưng lại chưa thể là thủ lĩnh...

- Thôi thì cũng tạm hiểu thế, không biết đã đúng chưa?

18/8/2013

ĐƯA CÔNG TRÌNH VỀ NHÀ

- Đạo này các vị đó đều “đưa công trình về nhà”!
 - Công trình nào cũng to tát, đồ sộ; nhà nào có rộng thì cũng là một mảnh đất vừa phải làm sao đưa được công trình vào lọt?
 - Người ta nói tắt để chỉ những người dùng quyền thế xét duyệt hoặc “có ý kiến” để mang lại lợi thế cho mình.
 - Thì cũng đã biết có vị lãnh đạo góp ý “uốn” con đường qua cửa nhà mình hoặc tranh miếng đất mà theo bản đồ quy hoạch chỉ có mấy người biết thì mảnh đất đó trở thành mặt tiền đại lộ có giá cao.
 - Thế cũng là một kiểu “đưa công trình về nhà”. Nhưng còn những biểu hiện mới.
 - Thủ nói xem.
 - Nghĩa là các dự án đều dành phần bở ăn cho con cháu, họ nội họ ngoại, toàn là người nhà. Đây ông xem, có người lại hỏi “Công

trình của đơn vị nào?" thì được trả lời của chú A, chị B, hỏi dự án này của ai thì cũng của chú ấy, chị ấy.

- Nhưng nghe nói, khi kiểm tra thì không như dư luận.

- Thiếu gì kiểu gửi tên. Thanh tra, kiểm tra, căn cứ sổ sách, giấy tờ thì không phải của chú ấy, chị ấy nhưng thực chất thì chính là của ông ấy, bà ấy, ít nhất là có cổ phần. Cách "đưa công trình về nhà" bây giờ có lăm kiểu lăm và có nhiều kiểu bịt mắt thanh tra, kiểm tra.

- Kiểu gì thì kiểu nhưng dân đều biết tổng công trình đó của nhà ai rồi.

08/9/2013

TỪ CHỐI SỰ ƯU ĐÃI?

Ông là cán bộ cao cấp được hưởng một số ưu tiên, trong đó có việc chăm sóc sức khỏe. Sau lần bị đột quỵ, bệnh viện yêu cầu ông định kỳ đến khám sức khỏe, tiêm thuốc để phòng tái phát và thường xuyên đến điều trị vật lý trị liệu. Định kỳ kiểm tra sức khỏe và tiêm thuốc hỗ trợ thì ông thực hiện nghiêm túc. Chỉ riêng thường xuyên đến điều trị vật lý trị liệu thì ông rất ngại ngùng, có trường hợp bỏ nhưng vẫn tìm cách thuê người đến điều trị tại nhà sau giờ làm việc.

Thấy ông không chấp hành nghiêm túc yêu cầu của bệnh viện lại mời bác sĩ đến nhà giúp đỡ thì gia đình rất băn khoăn vì vừa không chấp hành nghiêm yêu cầu điều trị vừa tổn tiền, hay có gì khúc mắc với bệnh viện. Hỏi thì ông không nói gì. Gia đình đành nhờ người bạn thân của ông hỏi cho rõ nguồn cơn. Ông bạn hỏi:

- Vì sao ông không đến điều trị vật lý trị liệu vì theo tôi biết thì điều trị sau đột quỵ rất quan trọng.
- Thì mình vẫn thực hiện đấy chứ!
- Nhưng phải đến bệnh viện mới gấp được thày thuốc có nghề.
- Không sao, mình cũng nhờ các anh chị ở bệnh viện tư vấn, giới thiệu người cho nên người đến giúp mình cũng bảo đảm kỹ thuật.
- Chắc vì bận việc cơ quan cho nên không chủ động thời gian đến bệnh viện phải không?
- Cũng không hẳn thế, vì khi mình đến thì bệnh viện cũng ưu tiên, không phải chờ đợi lâu.
- Thế thì vì sao?
- Ông không biết chứ, mỗi lần nhận ưu tiên khám bệnh trước thì rất căng thẳng. Ngồi chờ, xếp hàng đều là những cán bộ, có đồng chí hoạt động cách mạng cựu trào, nhưng vì những lý do khác nhau một số đồng chí không được hưởng ưu tiên như mình. Thấy mình hưởng ưu tiên vượt qua một số người để vào phòng khám bệnh trước, không ai nói gì nhưng có cảm giác một số đồng chí nhìn mình với thái độ không thiện cảm, cho nên mình quyết định không đi khám bệnh ưu tiên.

Nghe ông tâm sự thế, ông bạn đã hiểu rõ. Thì người xưa đã từng nói: “Hãy coi sự ân sủng như một điều nhục nhã”. Không biết có nhiều người nghĩ được như ông không và không chỉ có việc ưu tiên, nhận ân sủng khi khám bệnh.

15/9/2013

NGƯỚC LÊN TRỜI VÀ NHÌN XUỐNG ĐẤT

Xôcrát là nhà triết học cổ đại Hy Lạp sống vào thế kỷ IV - V trước Công nguyên. Những nhà viết sử cho ông là nhà tranh luận rất uyên bác, dí dỏm.

Ai cũng biết những nhà triết học thường nghiên cứu những khái niệm và không ưa thích bàn luận về những vấn đề cụ thể.

Cuộc sống của nhà triết học Xôcrát rất gần với những gì cụ thể, đời thường của xã hội. Ông không thuộc gia đình danh gia vọng tộc, chỉ là con người thợ đẽo đá. Ông sống trong cảnh nghèo nàn. Một nhà quý biện đã chế nhạo ông: “Ngài sống không bằng bất kỳ tên nô lệ nào. Ngài dùng thức ăn và đồ uống như một người nghèo, không những mặc quần áo rách rưới mà còn mặc một bộ quần áo cả mùa hè lẫn mùa đông”. Nghĩa là với hoàn cảnh đó ông có cuộc sống sát với lớp người bình dân.

Nhưng là nhà triết học, họ thường nghiên cứu những vấn đề trừu tượng. Trong những cuộc tranh luận ông luôn luôn được dân chúng mến mộ vì sự uyên bác và thái độ dứt khoát, nảy lửa. Tuy nhiên không phải lúc nào ông cũng giải đáp được mọi vấn đề mà các cuộc tranh luận đặt ra. Chẳng hạn có người hỏi ông: “Tại sao tôi luôn nhận ra và ca ngợi điều tốt đẹp nhưng lại đam mê những điều xấu xa?”. Ông không giải đáp được vì ông không hiểu kỹ càng tâm lý phức tạp của con người trong ứng xử.

Người ta nói tới hạn chế của ông thể hiện rõ nhất trong lời khuyên của bà mẹ với đứa con: “Xôcrát, con nhìn lên trời thì tốt nhưng đừng quên nhìn xuống đất!”. Thực ra cuộc sống của ông ở dưới đất, sống cùng những người lam lũ đất cát, nhưng vì thiếu sự quan tâm, đồng cảm cho nên ông vẫn không nhìn xuống đất để hiểu tâm tư và cách ứng xử của những người sống dưới đất.

22/9/2013

LẠI CHUYỆN THI ĐUA

Vừa rồi trên truyền hình đưa tin họp về lãnh đạo thi đua cho nên họ lại bàn chuyện thi đua. Một ông nói:

- Trên báo mấy hôm vừa rồi đưa tin một ông giám đốc sở đã bị kỷ luật cảnh cáo về đảng và chính quyền mà vẫn là chiến sĩ thi đua.

- Là chiến sĩ thi đua cấp cơ sở thôi. Mà ở cơ quan ấy, ông phó giám đốc sở bị kỷ luật cũng được bầu là chiến sĩ thi đua!

- Giám đốc thế thì phó giám đốc cũng sẽ như thế. Thế thì mình nghi ngờ cả những người được phong là chiến sĩ thi đua ở đơn vị đó.

- Cũng đừng suy diễn, vơ vữa cả nǎm. Nhưng hãy bàn chuyện hai ông lãnh đạo cao nhất của đơn vị đó đã!

- Có người thắc mắc thì ông giám đốc đó trả lời tinh bơ: Anh chị em bầu cho tôi chứ tôi có tự phong đâu.

- Thế cho nên mới thấy lá phiếu bây giờ cũng không còn trung thực nữa!

- Cơ quan có trách nhiệm nói, về nguyên tắc thì những người đã bị kỷ luật không được bình xét thi đua. Ông ấy không những là giám đốc mà còn là chủ tịch hội đồng thi đua cấp cơ sở - nơi có thẩm quyền quyết định phong tặng danh hiệu chiến sĩ thi đua cấp cơ sở cho nên phải biết nguyên tắc đó chứ!

- Thế thì không chỉ ở sự trung thực của lá phiếu của tập thể như ông nói mà còn là nhân cách của ông giám đốc và phó giám đốc sở đó nữa!

- Thì chúng ta cũng đã thấy có đơn vị được phong Anh hùng thời kỳ đổi mới ít lâu sau thì phát hiện có nhiều sai sót về kinh tế đó thôi!

29/9/2013

BẤT LỰC HAY BẢO KÊ?

- Ông có xem truyền hình trực tiếp hôm chất vấn chuyện đấu tranh chống các hành vi làm trái luật pháp không?
- Có xem, nhưng ông hỏi thế để làm gì?
- Có một vị đại biểu Quốc hội hỏi một câu rất hay.
- Câu gì?
- Bà ấy hỏi: Không biết trước, không ngăn chặn được những hành vi vi phạm pháp luật ở khu dân cư là do bộ máy bất lực hay tiêu cực, bảo kê?
- Đúng là câu hỏi hay nhưng rất khó trả lời. Nếu tôi phải trả lời trước bàn dân thiên hạ thì tôi cũng phải nói là có cả hai nguyên nhân.
- Trả lời như thế thì an toàn, nhưng cũng không minh bạch, không sòng phẳng.
- Vì sao ông nói thế?
- Tôi sống trong khu dân cư cho nên tôi hiểu sinh hoạt ở thành phố. Bộ máy của ta

khá chặt chẽ, có tổ dân phố với hai, ba vị lãnh đạo, trên đó là phường. Nhà nào làm chuyện gì, cơi nói nhà kiểu gì họ đều biết, nhưng tùy mặt gia chủ mà có chuyện họ bỏ qua, có chuyện họ làm ráo riết.

- Thế là ông lại nghiêng về một nguyên nhân rồi!

- Tôi nói “cơ bản” nghĩa là không vơ dũa cả năm. Cũng là ý kiến của một người dân về khu phố tôi ở. Thế còn ở chỗ ông thế nào?

- Thì cũng “cơ bản” như ông nói!

06/10/2013

“THẤY ĐƯỢC THÌ ĐĂNG!”

Khi nhắc lại chuyên mục “Những việc cần làm ngay” trên báo *Nhân Dân* do nguyên Tổng Bí thư Nguyễn Văn Linh mở đầu, nhiều người cố công sưu tầm những bài viết của đồng chí để tìm hiểu tư tưởng của người đứng đầu Đảng trong cuộc đấu tranh chống tiêu cực gắn liền với việc tiến hành công cuộc đổi mới. Nhưng ít người chú ý tới một bức thư mà đồng chí gửi cho Ban Biên tập tờ báo, đã có lần được công bố toàn văn.

Cùng với bài báo với đầu đề chuyên mục, đồng chí gửi kèm theo một bức thư, cả hai tài liệu đó đều viết tay, còn lưu trữ ở Phòng Truyền thống Báo Nhân Dân.

Trong bức thư, đồng chí Tổng Bí thư nói rõ lý do viết bài này và đồng chí hứa sẽ viết cho Báo Nhân Dân một số bài trên chuyên mục. Trong thư, đồng chí nói rõ: “Các đồng chí thấy được thì đăng”. Nghĩa là dành quyền thẩm

định, công bố cho Tòa soạn, không dùng quyền hành, uy thế ra chỉ thị ép buộc.

17 giờ ngày 24/5/1987, Tòa soạn nhận được thư và bài thì bài báo đó được đăng ngay trên trang nhất số báo hôm sau (25/5/1987) cũng là ngày mở đầu chuyên mục “Những việc cần làm ngay” nổi tiếng. Bài báo được đăng ngay vì cần thiết, hợp thời, hợp lòng dân, “thấy được” chứ không vì sức ép gì cho dù người viết bài là người lãnh đạo cao nhất của Đảng.

Vì trong cuộc đời không ai cứ nói cứ viết là đúng, là thành chỉ thị, mệnh lệnh vì khi nói và viết nhiều lúc “thấy được” nhưng cũng có lúc thấy chưa được hoặc không được chứ!

13/10/2013

KHÔNG TỰ MÃN CHO NÊN LUÔN ĐÚNG ĐẦU

Anh ta khi học thì học giỏi, khi đi làm thì bao giờ cũng thuộc loại xuất sắc. Nhưng anh khác một số người có một chút thành tích đã khoe khoang, có một chút đóng góp từ thuở nào thuở nào cũng cứ nhắc đi nhắc lại chỉ sợ người ta quên.

Những người biết anh từ thuở học trò tuy học giỏi, được thầy khen, bạn nể, nhưng không như một số bạn mới học khá đã khoe khoang ồm töi, thậm chí lên mặt với bạn bè, ai khen anh thì anh chỉ nói “cũng thường thôi”. Giải bài toán khó đúng và hay, thầy cho điểm mười, đến mừng anh thì anh bảo “nhưng cách giải chưa thật hay”, rồi lại loay hoay tìm các cách giải khác nhau. Xem ra anh chưa bao giờ bằng lòng với mình.

Một số bạn cùng học lại có dịp cùng anh công tác ở một số cơ quan thấy anh chăm chỉ,

có sáng kiến, luôn được biểu dương. Có những việc khó khăn giao cho anh, anh đều tìm cách vượt qua để hoàn thành nhiệm vụ. Khi tự nhận xét công việc cuối năm bao giờ anh cũng chỉ ghi loại “khá”, mấy bạn nói: “Cậu chỉ đạt loại khá thì ở cơ quan này ai đáng là lao động xuất sắc” thì anh chỉ nhũn nhặn trả lời “Cũng có thành tích gì thật đặc biệt đâu, còn phải cố gắng nhiều”. Tuy thế mang ra bình xét, năm nào anh cũng được đánh giá xuất sắc đúng như sự cống hiến của anh.

Ai cũng biết anh không khiêm tốn giả vờ mà là con người không tự mãn, không bao giờ tự bằng lòng với mình. Một cậu bạn nói: “Anh ta không tự mãn cho nên luôn đứng đầu”, lại còn được nể trọng. Nghe câu đó, một bạn khác nói: “Hình như cậu “thuổng” nhận xét của một danh nhân nào đó phải không?”.

20/10/2013

MÂM HỌA

Anh ta khởi nghiệp từ tay trắng nhưng rồi có chí và cũng gặp thời nên giàu có. Có người liệt anh vào hàng đại gia. Bạn bè của anh cũng đồng, trở thành người giàu có cũng tới hàng chục. Nhưng anh có cách sống riêng.

Có anh bạn giàu có khoe khoang, xây nhà to đẹp, sắm xe đắt tiền, cưới con linh đình. Anh ta thường khoe: “Thứ gì mình dùng cũng phải nhất thiên hạ cho đúng đẳng cấp!”. Nghe anh nói thế, làm thế nhiều người thấy chướng tai gai mắt nhưng cũng không ai nói gì vì nói cho cùng thì “của anh ta, anh ta tiêu”. Là bạn, nhưng nghe nói thế anh cũng chỉ chép miệng, lắc đầu vì biết rằng khuyên bảo cũng không ăn thua gì với cái say “khoe của” của anh ta.

Lại có anh bạn giàu có, cũng vào hàng đại gia. Có tiền anh bạn cũng tài trợ cho một số hoạt động xã hội được mọi người hoan nghênh. Thời buổi này các hoạt động xã hội hóa

mở rộng, các nhà tài trợ được coi trọng, buổi họp nào cũng được giới thiệu, mời phát biểu ý kiến. Nhưng tham gia hoạt động nào anh cũng muốn làm thủ lĩnh, luôn đăng đàn phát ngôn “chém gió”, phê chửi này, uốn chửi kia, không vừa ý là dọa “rút tài trợ, không tham gia”... Nhiều người rất khó chịu nhưng cũng làm thịnh vì tác dụng của đồng tiền tài trợ đang nuôi sống một số hoạt động. Thấy thế, anh chỉ lắc đầu, vì biết rằng góp ý cũng không hạ hỏa được cơn “mê thủ lĩnh” của anh bạn.

Anh thầm nghĩ, các cậu này không học được lời dạy của người xưa: “Giàu sang mà khoe khoang, kiêu căng thì chuốc họa”. Họa đã tới rồi, có anh bạn đã xộ khám, có chị bạn ở bên bờ vực phá sản. Cũng có anh bạn chưa xảy ra chuyện gì nhưng người phàn nàn, coi khinh ngày càng nhiều, cũng là mầm họa nhẫn tiễn.

27/10/2013

XIN BÀ CỨ ĐI NỮA ĐI!

Nói về tình trạng tham nhũng có vị lãnh đạo đất nước nói đại ý: Họ thật vô lương tâm, cái gì cũng bớt xén, xà xéo từ tiền hỗ trợ người nghèo, giúp đỡ bà con vùng lũ lụt, tiền trợ cấp người có công... cho tới bữa ăn của các cháu học sinh dân tộc miền núi. Bà nói trong một cuộc họp quan trọng, báo chí đăng công khai. Nghe bà nói thế, nhiều người mừng vì lãnh đạo đã thấy những hành vi bỉ ổi của “con sâu”, “bầy sâu” trong đội ngũ sớm vác ô đi tối vác về.

Đúng là mừng thật khi lãnh đạo thấy được thực trạng đó. Song có ông nói:

- Nhưng mình lại rất lo!
- Mừng chứ lo nỗi gì?
- Vì sau đó bà lại nói “Càng đi càng buồn!”.

Chỉ e rằng bà buồn rồi không đi nữa.

- Cũng là câu nói tỏ tâm trạng thôi chứ có nói từ nay không đi nữa đâu.

- Chỉ có đi sát cơ sở, sát nhân dân khi vi hành thì bên cạnh niềm vui còn thấy cả nỗi buồn.
- Hiểu dân tình, biết được nỗi khổ của dân bị bọn sâu mọt đục khoét, hà hiếp thì người lãnh đạo chân chính được nhân dân tiếp sức cho quyết tâm diệt trừ. Xin bà chị cứ đi nữa đi! Để không những chỉ thấy niềm vui mà còn thấy nỗi buồn của dân!

03/11/2013

BIẾT VÀ NÓI!

Anh ta hay nói, hay có ý kiến, lại hay xung phong nói đầu tiên. Không ai dám nói ý kiến nào của mình cũng đúng nhưng cứ nói cho hết ý kiến của mình cũng là điều tốt, cho nên nhiều người hoan nghênh. Nhưng rồi thấy việc gì anh cũng tỏ ra hiểu biết và có ý kiến, có người cho rằng anh là “Nhà bách khoa”. Các ý kiến góp ý của anh có ý kiến đúng, có ý kiến chưa đúng vẫn được nhiều người thông cảm, nhưng có ý kiến sai lạc thậm chí có lúc anh mang chuyện ngồi lê đói mách trong các bạn nhau chưa được kiểm chứng vào nói trong cuộc họp hệ trọng như một ý kiến chính thống dễ lan tỏa, có khi nguy hại cho nên nhiều người phải nói lại. Từ đó họ bắt đầu nghi ngờ về sự “đánh bóng tên tuổi” của anh trong phát ngôn. Và tất nhiên những ý kiến của anh, thậm chí con người anh dần không được coi trọng.

Trong tổ chức này lại có một cậu khác hẵn tính nết anh bạn. Với vị trí công tác, trí tuệ và sự giáo dục rộng rãi, nhất là với những người có trách nhiệm, mọi người vẫn cho anh là người thạo tin. Có người còn nói với nhau “muốn biết chuyện gì thì cứ đến cậu ta mà moi”. Nhưng anh kín như bưng, moi tin ở anh không dễ. Trong các cuộc họp anh ít nói, nếu có nói cũng chỉ nói chung chung không động chạm ai cho nên thường vô thưởng vô phạt. Nhưng có người thân cận và hay sinh hoạt với anh nói: “Không phải anh ta không nói, nhưng khi đã nói thì chém cây chết cành, đưa ra những dẫn chứng đầy đủ từ những chuyện đó vào ngày tháng nào, ở đâu, có mặt những ai,... cho nên không thể cãi, đánh một cú là chết tươi không gượng được”. Thế là mọi người không dám tâm sự vì nhớ anh ghi vào “bộ nhớ” rồi lúc đó tung ra gây hiểu lầm, cho nên họ sợ anh.

Nghe anh bạn kể về hai mẫu người ở tổ chức của mình, một ông nói:

- Nơi nào cũng sợ hai mẫu người đó. Người xưa đã tổng kết rồi.

- Tổng kết thế nào?

- Các cụ nói:

Không biết mà nói là ngu

Biết mà không nói là hiềm.

10/11/2013

CON SỐ NÀO?

- Vẫn lại chuyện cán bộ công chức “sáng vác ô đi, tối vác về” nhưng con số đó là bao nhiêu?
- Ông Phó Thủ tướng tuyên bố là 30% không thấy ai phản đối.
- Xem ra con số đó phản ánh đúng thực tế, 10 năm trước tôi cũng nghe một ông lãnh đạo cơ quan tổ chức Trung ương nói thế nhưng cũng chỉ nghe qua tai chứ không có văn bản, không thấy nói ở hội nghị chính thức.
- Vậy giờ có báo cáo chính thức rồi.
- Báo cáo nào?
- Ông Phó Thủ tướng nói được báo chí tường thuật lại chính thức chứ gì. Rồi gần đây ông Bộ trưởng báo cáo với Ủy ban Thường vụ Quốc hội là chính thức chứ gì!
- Đúng. Toàn là những phát ngôn chính thức! Thế ông Bộ trưởng nói bao nhiêu?

- Ông ấy nói chỉ có 1%. Không ai có thể tin vào con số đó. Ngay các đồng chí lãnh đạo Quốc hội cũng không tin.
- Nhưng ông Bộ trưởng bảo rằng, đó là báo cáo tổng hợp từ cấp dưới gửi lên.
- Thế là cấp dưới nói dối cấp trên, còn cấp trên thì tập hợp những báo cáo dối trá đó để báo cáo cấp trên nữa. Lừa nhau cả!
- Xem ra cái ông báo cáo con số dối trá đó cũng nằm trong tỷ lệ “vác ô”!
- Nhưng ông ấy đi ôtô, mưa không tới mặt, nắng không tới đầu thì việc gì phải “vác ô”?

17/11/2013

THẾ VẪN LÀ 30?

- Thế vẫn là 30 à?
- 30 gì thế?
- Thế ông không xem báo hay sao?
- Ngày nào tôi cũng xem báo, bây giờ chủ yếu xem báo mạng nhưng ông nói gì tôi vẫn chưa hiểu.
 - Người ta phân tích chuyện nông dân bỏ ruộng. Có nhiều nguyên nhân nhưng quan trọng là làm ruộng không có lãi.
 - Đúng thế nhưng liên quan gì tới con số mà ông nói?
 - Con số đó ám ảnh tôi. Tôi nhớ Nghị quyết 10 của Bộ Chính trị năm 1988. Lúc đó sau khi khoán sản phẩm cuối cùng theo Chỉ thị 100, nông dân phán khởi nhưng bà con vẫn phải đóng góp tới 30 khoản cho nên bà con cũng chán ruộng, do đó Nghị quyết 10 chỉ cho một số khoản đóng góp, xóa bỏ những khoản

không hợp lý. Thế mà bây giờ nông dân vẫn phải đóng góp 30 khoản.

- Thế là thực hiện Nghị quyết không nghiêm, nhiều khoản đủ loại do địa phương nghĩ ra.

- Điều quan trọng là không kiểm tra, uốn nắn thường xuyên, đến khi nông dân một số nơi bỏ ruộng mới điều tra, chấn chỉnh.

- Cấp dưới thì tùy tiện, cấp trên thì quan liêu. Chính vì cấp trên quan liêu mới để cho cấp dưới tùy tiện, cho nên 25 năm sau lại thấy con số 30!

24/11/2013

NGHE

Sống ở trên đồi, có mồm để nói, có tai để nghe, có mắt để nhìn... mỗi giác quan có chức năng riêng.

Nhưng trời sinh ra con người cũng có dụng ý. Vì sao chỉ có một mồm nhưng lại có hai tai, hai mắt? Xem ra ông trời muốn nhắn nhủ con người nên nói ít mà nhìn nhiều, nghe nhiều. Cho nên những ai suốt ngày nói, phán bảo mà ít đi, ít quan sát, lắng nghe thì xem ra anh ta khó trở thành người có bề dày trải nghiệm xã hội, hay nói sai hoặc nói “trên mây”.

Nghe anh bạn lý sự thế cũng là phỏng đoán “ý trời” nhưng xem ra cũng chưa đủ thuyết phục, cho nên có ông nói:

- Nhưng cũng có dăm bảy đường nghe!
- Dăm bảy đường là thế nào?
- Ai có tai mà chẳng nghe trừ trường hợp bị rủi ro bẩm sinh hoặc do bệnh tật cho nên

không nghe được. Nhưng nghe loáng thoảng cũng là nghe. Chỉ nghe những điều hợp ý mình cũng là nghe. Nghe rồi để đấy cũng là nghe. Cho nên phải có văn hóa nghe.

- Lại có văn hóa nghe hay sao?

- Nghe dân nói thì Cụ Hồ đã dạy: Phải “lắng nghe”, nghĩa là nghe một cách chân thành, nghe kỹ càng đầy đủ cả những điều không vừa lòng. Nghe với thái độ khiêm tốn để thu thập những ý hay, nghe chân thành để nhận ra lỗi lầm mà sửa mình. Cho nên cái tai lại gắn với trái tim với tấm lòng.

- Thì ra chuyện nghe cũng không đơn giản!

- Đã lắng nghe thì sẽ nghe được nhiều ý kiến, trong đó có những ý kiến khác nhau, thậm chí trái ngược nhau, cho nên không chỉ có cái tai, mà còn cần cả cái đầu. Chỉ nói trái tim, tấm lòng cũng chưa đủ mà còn phải nói cái đầu để phân biệt đúng sai, hợp lý và không hợp lý cho đủ điều kiện của văn hóa lắng nghe.

01/12/2013

KHÔNG NÓI!

Bạn bè cho rằng anh là người có tính khí thất thường. Có chuyện thì hăng hái cãi đỏ mặt tía tai, có lúc tập thể đã quyết rồi nhưng anh ta vẫn bảo lưu. Nhưng có chuyện mọi người tham gia ý kiến sôi nổi thì anh ta lại chỉ ngồi nghe, chăm chú ghi chép tỉ mỉ nhưng không nói; chủ tọa gợi ý thì anh cũng từ chối phát biểu. Một số người đoán mò: “Chắc gia đình đang có chuyện gì đau đầu cho nên hôm nay không có khí thế mà tranh cãi?”. Nhưng các dự đoán đó đều không đúng.

Có người hỏi anh:

- Vì sao hôm qua cậu nói hăng thế mà hôm nay lại im như thóc?
- Vì hôm qua bàn vấn đề mình hiểu kỹ cho nên phát biểu, có ý kiến riêng và tranh cãi để tập thể tiếp thu đưa ra những kết luận đúng.
- Thế còn vấn đề thảo luận hôm nay?

- Cùng sinh hoạt trong tập thể nói là hoàn toàn không biết thì không đúng nhưng phải nói là hiểu biết không kỹ cho nên chưa thể phát biểu. Bác Hồ chẳng đã dặn đại ý, chưa hiểu rõ chó nói, chó viết, là gì?

- Tôi hiểu Bác Hồ dặn khi nói chuyện, viết báo công khai trước mọi người, còn đây là thảo luận trong nội bộ có ý kiến gì cứ nói trong không khí dân chủ cởi mở cơ mà.

- Nhưng đây cậu xem, hôm nay có ba ý kiến khác nhau, ý kiến nào đưa ra cũng có cái lý của nó. Có ai cấm mình phát biểu đâu nhưng nói ra thì cũng phải có trách nhiệm cho nên chưa hiểu rõ, chưa nghiên cứu đầy đủ ý kiến khác nhau, chưa thể có ý kiến vào lúc này, “chưa thể ấn nút a dua”.

08/12/2013

KHÔNG TỰ NGUYÊN THÌ CHẾT!

- Việc các doanh nghiệp phải đưa tiền “bôi trơn” là điều không phải bàn cãi vì dư luận và cả các cuộc thăm dò ý kiến đã khẳng định. Nhưng một tuyên bố gần đây lại gây tranh cãi.
 - Chuyện gì thế?
 - Thế ông không đọc báo, nghe đài à?
 - Ngày nào cũng xem nhưng cả trăm nghìn chuyện, nhớ sao cho xiết, nhưng là chuyện gì mới được chứ?
 - Họ công bố kết quả điều tra thì có tới 70% doanh nghiệp tự động đưa tiền cho quan chức; chỉ có 30% đưa tiền do quan chức gợi ý. Thế là đổ hết tội cho các doanh nghiệp!
 - Con số đó cũng có lý đấy!
 - Sao ông lại đi bào chữa cho những tiêu cực, gây phiền hà của bộ máy công quyền?
 - Thế ông có con đi học không?
 - Ai mà chẳng có một, hai đứa.

- Cháu nhà tôi học khá nhưng cũng phải học thêm, không học thêm thì chết với thầy cô.
- Có phải viết thư tự nguyện không?
- Không viết thư nhưng phải ký tên.
- Đấy, 70% doanh nghiệp tự ý nộp tiền “bôi trơn” cũng giống như các gia đình học sinh ký đơn tự nguyện học thêm, “không tự nguyện thì chết”.

15/12/2013

“KHÔNG GIẾT NÓ THÌ NÓ SẼ GIẾT MÌNH!”

Sắp tới giờ ghi phiếu, cuộc vận động rất tấp nập. Họ đều biết nhau cả. Cũng không tranh luận nhưng rầm rì đủ nghe. Đủ cả lý lẽ để bàn chuyện bỏ cho người này, gạch tên người kia. Trao đổi ý kiến về nhân sự cũng là chuyện bình thường. Nhưng bỗng có tiếng nói “phải giết!”.
Sao lại giết, mà giết ai?

Họ nói “giết” là nói gạch tên trong phiếu bầu nhưng với thái độ quyết liệt. Cho nên phải tìm hiểu xem họ định giết ai. Cũng không nghe rõ tên, chỉ thấy họ xì xào “không giết nó thì nó sẽ giết mình”.

Nghe thế và nhìn mặt những người xúm nhau xì xào bàn tán thì cũng có thể phán đoán được phần nào nhưng cũng phải chờ.

Quả nhiên anh ta không trúng cử. Anh ta là người có thành tích và kiên quyết đấu tranh chống tiêu cực nhưng lại “hay tuyên bố”.

Ngay khi nghe anh ta tuyên bố hùng hồn đấu tranh chõ này chõ kia, cũng là nói thật lòng sự bức xúc của anh và dân chúng. Cũng biết rõ tâm trạng của anh muốn nhanh nhanh xử lý các việc và hiện tượng tiêu cực, nhưng sao cứ phải bô bô cái mồm tuyên bố theo kiểu “chưa đỗ ông nghè đã đe hàng tổng”. Lộ bài thế là rất nguy.

Bây giờ thì rõ rồi. Một số người có “dính” chuyện này, chuyện khác lo rằng anh lên nắm quyền thì họ sẽ bị sờ gáy do đó phải ngăn chặn từ xa. Cho nên rủ nhau “giết”, xóa tên anh.

Thì ra họ bàn nhau “giết” những người hăng hái đấu tranh chống tiêu cực vì “không giết nó thì nó sẽ giết mình”.

- Nhưng vì sao họ lại có thể chiếm đa số?
- Cũng không phải họ đông, nhưng cộng với những người không muốn bâu cho anh vì những lý do khác nhau cho nên thành đa số!

22/12/2013

XỬ NĂNG ĐỂ ĐỠ PHẢI XỬ!

- Đúng là ai cũng không muốn để xảy ra tham nhũng, vừa mất của vừa mất người, đặc biệt là mất niềm tin với nhân dân. Cho nên phải phòng ngừa, răn đe.

- Vấn đề làm sao đủ sức răn đe! Phê bình, tự phê bình, kiểm điểm, thậm chí kiểm điểm nghiêm khắc cũng chỉ như gãi ghẻ, trong khi bệnh đã ăn vào xương tủy.

- Ngay kiểm tra cũng vậy. Họ đã có câu ca đát!

- Câu đó thế nào?

- Họ nói: “Kiểm tra ngoài da, thanh tra đến thịt, điều tra mới đến xương”.

- Dân mình thông minh thật. Cứ nhẹ nhàng kiểm điểm, xử phạt hành chính rồi án treo thì răn đe được ai mà đe được ai!

- Vừa rồi xử sơ thẩm mấy vụ tham nhũng lớn ở ALC2, VIFON, VINALINES... với mức án cao nhất được nhân dân đồng tình. Phải xử

nặng bọn tham nhũng, lãng phí. Có người nói cứ mắc tội tham nhũng là tịch thu toàn bộ tài sản thì nó mới sợ, cho hết cái thói “hy sinh đời bố, củng cố đời con”.

- Biết là nó tham nhũng nhiều vụ giàu ú ụ nhưng kết luận việc nào xử vụ đó thôi chứ biết làm thế nào. Làm việc gì cũng phải đúng luật.

- Nếu cần thì đề nghị Quốc hội sửa một hai điều luật, nâng khung hình phạt lên.

- Nhưng xử phạt nặng đâu có phải là biện pháp duy nhất để răn đe?

- Ông nói cứ như sách. Nhưng lúc này là phải xử thật nặng cái tội mà Bác Hồ gọi là giặc nội xâm. Có người đã nói: “Phải xử thật nặng để sau này ít phải xử vì khi đã đủ sức răn đe thì ít người phạm tội. Tính nhân văn của việc xử phạt nặng là như thế!”.

- Nghe có vẻ trái ngược nhưng cũng có lý!

29/12/2013

VẠCH ÁO...!

Cơ quan có chuyện lình xình vì phát hiện ra vụ tham ô mà là tham ô nghiêm trọng, cho nên mọi người bàn ra tán vào muốn làm rõ chuyện, chỉ rõ người mắc tội và người chịu trách nhiệm. Nhưng xem ra còn khá mù mờ, không khéo lại truy trách nhiệm cho “anh cơ chế” như mọi lần. Đảng ủy rồi công đoàn họp lên họp xuống, xem ra nhiều người muốn làm cho rõ ngô khoai. Thủ trưởng tham gia ý kiến: “Đúng là tham nhũng thì phải trừ diệt theo tinh thần của Đảng, nhưng cũng đừng làm ồn lên, “vạch áo cho người xem lưng” để báo chí đăng tải sẽ ồn ào cả nước, xấu hổ cả cơ quan thì cũng không ai đẹp mặt”.

Nghe ông nói thế một số người trao đổi ý kiến với nhau:

- Nghĩa là muốn đóng cửa bảo nhau, gopy qua loa cho xong chuyện như mấy lần trước. Cho nên phải làm đến nơi, đến chốn. Đấu tranh

đến cùng cho rõ tội phạm và rõ người chịu trách nhiệm thì đâu có chuyện cả cơ quan xấu hổ!

- Vụ trước ông ấy cũng nêu luận điệu này để đổ tội cho “anh chàng cơ chê” rồi rút kinh nghiệm qua loa. Nhưng lần này xem ra ông ấy có vẻ quyết liệt hơn, đi rỉ tai từng người luận điệu “không nên vạch áo cho người xem lưng”, “xấu chàng hổ ai”, ra vẻ lo lắng cho danh tiếng của tập thể...

- Vì sao lần này ông ấy quyết liệt thế?

- Thì lần này Trung ương có nghị quyết nhấn mạnh xử lý trách nhiệm người đứng đầu để cho cơ quan xảy ra tham nhũng lớn! Mà ông ấy là thủ trưởng, là người đứng đầu chứ còn gì nữa.

- Chẳng lẽ nêu trách nhiệm người đứng đầu lại làm cho người đứng đầu cố tình che giấu?

- Thì cũng phỏng đoán thế!

- Nhưng cũng có lý đấy!

05/01/2014

CÔ ĐỘC?

- Có người nói “Cô ấy cô độc quá!”
- Nhưng sao lại thế? Cô ấy là cô giáo dạy khá, ứng xử với cấp trên và đồng nghiệp đúng mực; với học sinh thì quý mến những em chăm chỉ, nghiêm túc; với phụ huynh học sinh thì niềm nở, tận tâm, thẳng thắn nói về học lực và nhân cách từng em. Người tốt như thế thì vì sao lại cô độc?
- Thì đáy ông xem, có bao giờ cô ấy được cấp trên biểu dương đâu?
- Được biểu dương bây giờ còn cần nhiều thứ chứ đâu chỉ có tốt?
- Không được cấp trên “quan tâm” thì chẳng cô độc là gì!
- Với đồng nghiệp thì sao?
- Cô ấy không quý lụy, không vòi vĩnh, “sống khác” nhiều người cho nên không có người thân cùng hội cùng thuyền, chẳng cô độc là gì?

- Cô ấy xử sự thân mật với phụ huynh học sinh đấy chứ!

- Nhiều người đều thấy thế và quý mến sự công bằng của cô, nhưng cũng không thể “chạy điểm”, xin “chiếu cố” ở cô cho nên chỉ những người hiểu mới đến thăm cô ngày lễ, còn những người muốn “chạy” cho con phải đến chỗ khác. Thế chẳng phải cô ấy cô độc là gì?

- Cũng chẳng phải chỉ có chuyện cô giáo dạy trường con ông học mà ở ngoài đời cũng thế. Trong xã hội đầy tiêu cực thì người tốt thường cô độc. Nhưng sự quý trọng của bạn bè, đồng nghiệp và xã hội còn lớn hơn những lần thăm hỏi xã giao; hình ảnh đẹp của họ ở trong lòng nhiều người thì ám áp tình người, không thể nói là cô độc!

12/01/2014

LẠI KHÔNG BIẾT!

- Lại chuyện “không biết!”, cứ chuyện gì, việc gì động chạm tới trách nhiệm lại nói “không biết!”.
- Còn nhớ, tháng 8/2012 dư luận cả nước xôn xao khi được thông tin một số hạng mục của ngôi chùa Trăm Gian cổ kính ở xã Tiên Phương, huyện Chương Mỹ, tỉnh Hà Tây (cũ) nay là Hà Nội, xây dựng từ thế kỷ XII, ngót nghìn năm tuổi, di tích cấp quốc gia đã bị phá dỡ Nhà tổ, Gác khánh... để xây mới. Khi báo chí phát hiện, hỏi địa phương, huyện, thành phố và bộ đều được trả lời “không biết!”, “chưa biết!” và “bất ngờ!”.

- Có khi họ không biết thật vì quan liêu!
- Sửa chữa một số hạng mục của ngôi chùa lớn. Cát, ximăng, gỗ... chở ùn ùn đi qua mắt mày tháng trời mà bảo không thấy, không biết thì lạ thật!

- Có khi họ biết nhưng vì những lý do khác mà nói không biết!

- Cứ xem mấy ông lãnh đạo ở phường tôi ở thì chuyện gì các ông ấy cũng biết. Có gia đình vừa định sửa mấy chỗ trong nhà thì các ông ấy đã biết và đến ngay hỏi han, vòi vĩnh, nhưng có trường hợp xây dựng cả ngôi nhà thì không biết. Rồi còn khôi chuyện to đùng mất cả tý, cả chục, cả trăm tý đồng cũng “không biết”, “chưa thấy báo cáo”. Nhận thế thì cũng chỉ mắc khuyết điểm quan liêu, bị phê bình, xử lý hành chính sơ sơ cũng là qua chuyện!

19/01/2014

TIỂU NGẠCH

- Xem chừng buôn bán của ta với một số nước láng giềng thì buôn bán qua tiểu ngạch có khối lượng không nhỏ.

- Thì đúng rồi. Nhưng vừa rồi có ông nói chuyện luôn lách hối lộ quan chức qua vợ con, thư ký là “buôn tiểu ngạch” thì không đúng.

- Sao?

- Tiểu ngạch là buôn bán của những cư dân biên giới hai nước với số lượng không lớn, không theo chính ngạch qua các hiệp định được ký kết nhưng cũng có quyết định của chính quyền đôi bên, thứ gì và bao nhiêu, nghĩa là hợp pháp. Còn vòng vèo đút lót qua đường vợ con là bất hợp pháp, cho nên làm sao gọi là “tiểu ngạch” được?

- Vậy gọi là gì?

- Là buôn lậu!

- Ông hay bắt bẻ chữ nghĩa, nhưng cách làm mà có nhà báo gọi là “tiểu ngạch” (có thể chưa đúng như ông nói) hiệu quả đây ông ạ!
- Thì người xưa đã nói: “Đánh thắng dễ đỡ, đánh vòng khó tránh”.
- Nhưng cuộc đời không đơn giản thế đâu.
- Có gì thế?
- Có ông bạn trăm công nghìn việc không để ý chuyện giao dịch của vợ con cho nên khi có chuyện vỡ lở mới vò đầu bứt tai kêu trời. Nhưng...
- Gì?
- Cũng khỏi ông “tảng lờ” các chuyến “tiểu ngạch” (buôn lâu) của vợ con, coi như không biết chứ thực ra ông ta biết cả!
- Biết chứ: Có mua đất đâu mà sao có mấy cái nhà, mấy miếng đất. Có mua ôtô đâu mà lại có ôtô chênh ênh trong sân?... Cái nhà, chiếc ôtô to đùng chứ có bé như cái kim đâu mà không biết!
- Khoái ông “giả vờ” không biết, khi xảy chuyện thì đổ tại vợ con!

08/02/2014

CHUẨN NÀO?

- Nay ông ơi, sao cái ông ấy lầm ý kiến thế?
- Có ý kiến gì thì nói, đồng ý hay không đồng ý thì cứ nói thẳng ra cũng tốt chứ sao!
- Thì cũng đúng như thế. Nhưng cứ thử quan sát mà xem, ông ấy thường hay có ý kiến phản đối, chuyện gì, chính sách gì mới ra cũng phản đối.
- Đồng ý hay không đồng ý đều có tiêu chí, không thể tùy tiện nói bừa.
- Tôi cũng theo dõi thấy trong tranh luận cứ kết luận nào trái ý kiến phát biểu của ông ta cho dù đã kết luận theo đa số thì ông ấy cũng phản đối, từ chuyện nhỏ đến chuyện to đùng quốc gia đại sự!
- Nghĩa là ông ta chỉ lấy ý kiến của mình làm chuẩn cho sự đúng sai, tỏ thái độ đồng tình hay phản đối, thế là lầm lẫn giữa kiên định và cố chấp mà Bác Hồ đã từng phê phán.
- Lại còn...

- Còn gì nữa?
- Khi phản đối thì ông còn bô bô “tôi phản đối đây” cho cả làng cả nước biết.
- Cũng là cái “mốt” đấy!
- Mốt gì?
- Cái “mốt nói nghịch” để trở thành nổi tiếng, có khi còn được trả công...
- Tưởng gì chứ “mốt” phuờng tuồng đó cũ rồi!

09/02/2014

VÌ SAO ÔNG ẤY ÍT NÓI?

Gần đây mọi người thấy ông ít nói. Ai thì cũng nói nhưng nhiều người muốn ông nói vì ông có kiến thức, sát thực tiễn lại có tấm lòng cho nên nhiều ý kiến hợp ý mọi người, đặc biệt khi nói về những nguyên nhân tiêu cực của bộ máy lãnh đạo cũng như trong xã hội. Thế rồi lại phải tìm hiểu hiện tượng “ít nói” không mong muốn này.

Có người nói: Ông ý thậm chí không nói nữa vì thấy nói ra cũng không ăn thua gì cho nên “chán” không muốn nói nữa. Rồi có nhận xét lọt đến tai ông, cho ông là người hay sinh sự, thế là vào tuổi già, đã nghỉ việc rồi còn chuốc oán.

Có người nói: Gia đình có người khuyên ông nên ít nói. Con ông mới được đề bạt chức vụ kha khá, ông nói những lời trái ý lãnh đạo có thể ảnh hưởng tới việc làm của con ông. Cũng có người cho rằng đó là mưu cao của giới lãnh

đạo đơn vị khi đưa con ông vào bộ máy để làm rào cản cái đầu và cái miệng của ông.

Khi nghe người thứ hai phân tích thế, có ông dẫn chứng để minh họa bổ sung: Ông kể tại cuộc gặp mặt những cán bộ cấp cao đã nghỉ hưu có ông vốn hăng hái góp ý đã nói thẳng rằng, tôi nói gì thì cũng không ngại vì mình trung thực, rồi cũng chẳng ai trù úm được mình vì mình đã nghỉ, có chút công lao, không tranh quyền cướp ghế của ai, nhưng họ trù úm con tôi đang làm việc cho nên không nói. Thế là ông ta đã nói ra cái lý do không nói của mình.

Nhưng xem ra những người không nói, ít nói cũng không giảm vì không phải ai cũng lấn cấn chuyện cá nhân mà giảm bớt trách nhiệm với đất nước và xã hội...

16/02/2014

ÔNG ẤY CHỌN...

- Ông ta là thủ trưởng cơ quan nhưng xem ra ít người chơi thân với ông ta?
- Đâu có thế. Cứ quan sát mà xem, phòng làm việc và nhà ông ta vẫn tấp nập người vào ra đầy thôi!
- Cũng biết cả, toàn người nịnh bợ, lấy cớ “đồng hương”, “đồng môn” bâu lầy, chứ người giỏi, người đứng đắn có mấy ai đến...
- Mình có hỏi mấy ông có năng lực, hay có ý kiến tham vấn với những thủ trưởng cũ.
- Hỏi gì?
- Mình hỏi “Vì sao các ông lạnh nhạt với thủ trưởng thế?”.
- Các ông ấy trả lời sao?
- Thủ trưởng gọi thì đến, hỏi thì thưa chứ cứ thi thục vào buồng thủ trưởng vừa mất thời giờ của ông ấy vừa bị anh em nghi ngờ. Nhưng ông ấy có mời, có gọi, có hỏi đâu mà đến, mà thưa. Ăn có mời, làm có khiến chứ!

- Vì sao?
- Các ông ấy biết cả rồi còn hỏi làm gì. Ông ấy chọn người cùng phe phái chứ có chọn người biết làm việc đâu!

23/02/2014

MẤT GIÀ?

- Có một ít tiền phụ cấp Tết của anh, chị em mà anh ta cũng “ăn”, cũng cầu xén, nhiều người gọi là “ăn bǎn”; riêng tiền phụ cấp của anh ta với tư cách là một trong những người lãnh đạo cơ quan thì lại nhận tăng lên, cho anh ta và cả gia đình anh ta vào diện ưu đãi. Anh ta biết mà không từ chối; anh, chị em trong cơ quan gọi là “tham vặt”. Mọi chuyện đã có kết luận rõ ràng, nhưng rồi anh ta chẳng “mất” cái gì!

- Rõ là khuyết điểm rồi nhưng dù sao cũng là khuyết điểm không lớn cho nên cũng góp ý và khắc phục ngay rồi còn gì!

- Đúng là khuyết điểm không lớn nhưng dưới con mắt anh, chị em thì anh ta cũng không còn uy của người lãnh đạo cơ quan. Những người như thế thì cũng nên cho “mất chức” vì không còn uy tín mà lãnh đạo nữa.

- Nhưng chẳng lẽ như thế mà đã cách chức hay sao. Không “mất chức” nhưng anh ta cũng mất nhiều thứ chứ!
- Mất gì?
- Thì như các ông nói, anh ấy đã mất lòng tin của anh, chị em đây thôi. Không “mất chức” nhưng “mất mặt”. Mất mặt với nhân dân, với đồng nghiệp là thứ mất lớn nhất đấy.
- Ông nói cũng có lý nhưng trong lòng quần chúng vẫn bức vì không công bằng; nếu chúng tôi mắc khuyết điểm loại đó thì ông ta đã “phăng teo” ngay cái ghế của chúng tôi rồi.

02/3/2014

GIÀU SANG

Trong thời kỳ đổi mới, đời sống nhân dân ngày một khá giả, một số người giàu, có người rất giàu, điều đó có phần mừng. Sở dĩ chỉ nói “có phần” mừng vì còn không ít người nghèo thậm chí rất nghèo, khoảng cách giàu nghèo ngày càng cách xa cho nên chưa hẳn vui.

Nhưng giàu nghèo vẫn còn nhiều chuyện đáng bàn.

Hãy nói chuyện “Nghèo”. Còn nhớ trong dịp kỷ niệm năm chẵn giỗ Tổ Hùng Vương năm 2000. Có bài văn đọc trước mộ Tổ ở Đền Hùng nói thân phận “nghèo hèn” của dân tộc. Nghe thế có người không đồng tình. Họ cho rằng, với từng người thì có thể nghèo hèn, nghèo đẫn tới hèn, còn dân tộc ta trong lịch sử thì nghèo ai cũng thấy rõ nhưng không bao giờ hèn, nghèo thì khổ, thì khó nhưng nghèo không nhất thiết hèn. Xưa đã vậy nay càng phải thế. Ý kiến đó được nhiều người chia sẻ.

Rồi lại nói chuyện “Giàu”. Nhưng giàu cũng có năm ba kiểu giàu. Làm ăn chính đáng với sự cần cù và sáng tạo được kính trọng. Nhưng giàu do tham nhũng, lừa đảo là phạm pháp. Giàu do dùng thủ đoạn bóc lột tài nguyên, chèn ép người lao động, lợi dụng sơ hở của chính sách thì không đáng kính trọng. Còn giàu có nhưng không sang trọng, cũng bị coi thường. Ông cha ta nói “giàu sang” không chỉ nói “giàu”.

Nhưng “sang” là gì? Từ điển định nghĩa: sang là lịch sự, e rằng chưa đủ. Theo sự hiểu biết của dân chúng thì người giàu mà không sang là người giàu tiền của nhưng kém kiến thức hay gọi là những người “túi to, đầu bé”, là những người giàu có nhưng khoe khoang, hơm của, thích sắm những thứ đắt tiền nhưng kệch cỡm, rồi ứng xử kên kỵ, ý thế đồng tiền không coi ai ra gì... Đó là những người không đáng kính trọng, thậm chí bị xã hội coi khinh.

Người đời thật tinh tường. Nghèo nhưng chớ hèn, giàu nhưng phải sang!

LÀ CHÍNH?

Họ cùng nghe một ông bạn kể chuyện gia đình. Anh ta có ông anh họ bị sốt cao, cắp nhiệt độ $39,5^{\circ}$, cho uống thuốc nhưng nhiệt độ không giảm lại có hiện tượng co giật. Anh ta cũng hoạt động trong ngành y, thấy tình trạng co giật thì cho rằng “tiền lượng xấu”, do đó gia đình vội gọi tắcxi chuyển ngay tới bệnh viện. Gặp bác sĩ trực, nghe nói ông này tốt nghiệp đại học loại giỏi, lại còn thỉnh thoảng được mời thỉnh giảng ở giảng đường đại học nhưng cũng nghe nói còn ít kinh nghiệm thực tiễn lâm sàng. Cho nên khi tiếp nhận bệnh nhân, ông ta cũng làm những thao tác quan trọng như cắp nhiệt độ, đo huyết áp... nhưng lại thao thao nói về những lý thuyết y học, “triết lý phòng bệnh là chính”. Anh bạn bác sĩ người nhà đi theo bệnh nhân sốt ruột nói:

- Ông nói phòng bệnh là chính thì đúng rồi. Nhưng bây giờ bệnh nhân đang sốt cao thì

phải hạ nhiệt ngay và tìm nguyên nhân để chữa bệnh đã chín.

- Thì biết rồi, nhưng phải nói cho rõ ràng, có hệ thống về phòng bệnh và chữa bệnh trong đó phòng bệnh là chính!

Ông bạn bác sĩ người nhà bệnh nhân thở dài lẩm bẩm “Chỉ sách vở!” nhưng cũng đành bó tay vì đã vào bệnh viện thì cái ông thao thao bất tuyệt lý thuyết kia mới là người quyết định...

Nghe chuyện kể thế, mấy ông bạn nói với nhau: Cũng như việc chống tham nhũng hiện nay, phòng và chống tham nhũng bao giờ cũng đi đôi với nhau. Trong cả cuộc đời thì phòng ngừa là chính nhưng khi bệnh tham nhũng đã trầm trọng thì phải dùng ngay thuốc đặc trị mà chữa bệnh, phải phanh phui và xử ngay những bọn tham nhũng, bọn vô trách nhiệm làm thiệt hại tài sản của dân, gây mất niềm tin trong dân, chứ cứ bám vào lý thuyết thì có ngày toi mạng.

30/3/2014

HẾT MÌNH!

Hết mình được hiểu theo nghĩa thông thường là không để lại phần nào, không e dè, do dự. Hết mình với công việc. Hết mình ủng hộ nhân tố mới, việc làm tốt. Đấu tranh chống tiêu cực, chống tham nhũng hết mình.

Không phải ý nghĩ gì, việc làm gì của anh ta cũng đúng nhưng với động cơ trong sáng, khi nhận ra thiếu sót anh ta cũng chân thành nhận lỗi và sửa chữa hết mình, cho nên được đồng nghiệp thông cảm!

- Nghe ông bạn phân tích như thế chúng tôi cũng hiểu thêm ra. Nhưng ông chỉ phân tích những mặt tích cực của hành vi hết mình.

- Có mặt tiêu cực nữa sao?
- Thì họ nói “chơi hết mình!”.
- Làm việc hết mình thì cũng phải chơi hết mình chứ sao!
- Ông cứ đến bữa nhậu và quán bia mà xem họ “hết mình”.

- Sao?
- Họ “hết mình”, “trầm phẫn trầm”, bốn tay mở hết bốn thùng bia, ba lít rượu rồi lảo đảo dùi nhau ra về hét vang đường “hết mình”.
- Thật xấu hổ! Họ đã góp phần làm cho đất nước còn nghèo như ta nhưng tệ uống bia rượu vào hàng đầu các nước Đông Nam Á và xếp thứ bậc cao trên thế giới. Thật xấu hổ!

06/4/2014

NGÔ NHẬN

Ông ta với tư cách người lãnh đạo cơ quan đang say sưa nói về đạo đức. Ông phê phán tội lăng phí, tham ô, phê phán tệ bè phái... Đó đều là những việc hệ trọng nhưng vì sao mọi người vẫn cứ thờ ơ, lại có cả tiếng xầm xì?

Có tiếng nghe được “Ông ấy ngộ nhận, tưởng rằng mình trong sáng”. Khối tài sản, đất đai, nhà ở đồ sộ của ông ấy ở đâu ra? Việc bổ nhiệm cán bộ có tiếng xì xào về mấy người “em út” của ông ít tài, kém đức thì sao?

Rồi cũng ông ta khi tiếp thu những ý kiến đóng góp của tập thể về bản đề án của ông thì tuy ông tỏ vẻ khiêm tốn, cảm ơn các ý kiến góp ý nhưng cuối cùng ông không chấp nhận ý kiến nào, lại còn lên tiếng phê phán những ý kiến khác với ý kiến của ông... Nghe ông phát biểu về những vấn đề hệ trọng đó mà mọi người vẫn thờ ơ vì họ biết là sẽ như thế. Rồi lại có tiếng xì xào: “Ông ấy lại ngộ nhận, cho rằng mình sáng suốt nhất!”.

- Nhưng ngộ nhận là gì? - có người hỏi.
- Ngộ nhận là lầm lẫn lớn nhất, cứ nghe thì biết, việc gì phải hỏi.

13/4/2014

CÓ CÒN KHÔNG MÀ KÊU MẤT?

Ông ấy nói với mấy nhà báo: “Có gì các ông góp ý nội bộ, đừng đưa lên báo làm mất uy tín của tổ chức”.

Nghe tường thuật lại câu ông ấy đề nghị, mọi người thấy rõ bọn người tiêu cực rất sợ công khai hành vi của chúng trên báo vì lên báo nghĩa là cả làng cùng biết, vừa thúc đẩy việc xét xử theo luật pháp vừa tạo ra tòa án dư luận phán xét hành vi của họ.

Nhưng còn vấn đề là uy tín của ông ta và tổ chức của ông ta?

Xã ông ta là một xã bị thiệt hại lớn trong cơn bão. Ông là người phụ trách tổ chức cơ sở được trao nhiệm vụ phân phối tiền và hàng cứu trợ của đồng bào cả nước cho vùng bị thiên tai. Một việc làm tình nghĩa trao vào tay một cơ quan tham dâm tình người. Thế mà các ông ấy đã phụ lòng nhân dân dám cắt xét tiền cứu trợ. Tưởng rằng có thể

giáu nhệm được nhưng “cái kim bọc giẻ” rồi cũng lòi ra. Mọi người căm phẫn. Có người nói: “Hành vi tham ô nào cũng đáng ghét, nhưng bọn ăn cắp tiền cứu trợ, ăn cắp tiền chính sách của những người có công, những người gặp khó khăn thì không những đáng khinh mà còn cần xử tội nặng hơn”.

Với việc làm xấu xa của họ thì không những chỉ mất uy tín trong nhân dân mà còn bị nhân dân khinh bỉ. Uy tín của họ có còn không mà kêu mất!

20/4/2014

CHỈ CÒN CÁCH NÓI DỐI!

Họ đều là những trí thức bậc cao, vua biết mặt, chúa biết tên được mời đến dự một cuộc hội thảo khoa học trong một ngày. Họ thu xếp thời giờ tới dự, tự nhủ “nói ít thôi - nếu được mời”, còn chủ yếu muốn nghe nhiều ý kiến, có tranh luận càng thú vị.

Họ được một giờ thì người chủ trì nói: “Xin các bác nói gọn để được nhiều người nói vì hội thảo chỉ làm một buổi sáng”.

Trong giờ nghỉ giải lao, có người hỏi ông thư ký hội nghị: “Giấy mời nói họp một ngày, sao lại cắt ngắn?”. Ông thư ký trả lời: “Không phải vì chúng tôi bận mà vì một lý do tế nhị”.

Nhưng lý do gì?

Ông thư ký đành phải trả lời:

- Nói ra thật xấu hổ. Chính sách tài chính quy định phải họp một ngày thì mới có số thù lao trong phong bì gửi các bác, cũng nhỏ mọn thôi, cũng đủ để các bác đi tắc xi đến họp.

Còn họp nửa buổi thì chỉ được một nửa không đủ tiền tàu xe.

- Thế là nói dối à?

- Quy định như thế thì chỉ còn cách nói dối thôi. Chuyện hôm nay cũng chỉ là chuyện nhỏ vì còn những chuyện lớn hơn như số người dự hội nghị, tiền thuê nhà nghỉ, tiền ăn... rồi cả chuyện lớn hơn nữa cũng phải nói dối vì những quy định cũ kỹ và lạc hậu như thế!

27/4/2014

ÔNG ẤY RẤT THÔNG MINH!

Mấy ông bạn lại gặp nhau mỗi buổi sáng.

Một ông nói với bạn:

- Ông ta thông minh thật!
 - Ông nói ai thông minh?
 - Ông Tổng thống X.
 - Khen phò mã tốt áo, đã làm đến chức tổng thống thì không những thông minh mà còn giỏi giang nhiều mặt nữa chứ!
 - Tôi không có điều kiện đánh giá ông ấy.
- Chỉ căn cứ một câu ông ấy nói cũng đủ biết sự thông minh của ông ta.
- Câu gì thế?
 - Đến một bang nghe được nhiều cử tri phê phán, tưởng ông ấy tức giận, thanh minh thanh nga nhưng lại vui vẻ.
 - Vui vẻ sao?
 - Ông ấy nói một cách vui vẻ: “Cảm ơn các bạn. Các bạn đã làm cho tôi tốt hơn”. Nhận thức được thế là người thông minh vì người ta

nói: “Những người thông minh là những người sớm nhận ra khuyết điểm của mình”.

- Ông nói đúng nhưng vẫn thiếu hai từ.
- Những từ gì?
- Nguyên văn câu ấy là: “Những người thông minh là những người sớm nhận ra khuyết điểm của mình và chân thành sửa chữa”.
- Đúng là thiếu các từ “chân thành” và “sửa chữa”.
- Cho nên mới phải xem việc làm của ông ta sau đó rồi hãy khen.

04/5/2014

KHÔNG NGHE DÂN À!

- Nay các ông ơi, họ đang hét toáng lên chuyện “không nghe dân!”. Họ lu loa trên đường phố. Hùa nhau lu loa trên mạng!
- Là chuyện gì thế?
- Họ nói: Họ là dân. Những kiến nghị của họ không được chấp nhận là không nghe dân!
- Cái kiến nghị có mấy chục người ký đòi sửa điều luật này điều luật nọ chứ gì?
- Đúng!
- Họ là dân, cũng không phải dân thường đâu, nhưng cũng là dân. Nhưng còn mấy chục triệu đồng bào không đồng ý với họ cũng là dân chứ!
- Dân ta bây giờ muốn ổn định, có thêm bạn bè để đất nước phát triển, dân yên tâm làm ăn. Còn họ muốn gây rối là không hợp

lòng dân. Nghe theo họ thì mới là không nghe dân.

- Nói cho họ biết, “không nghe dân thì tội to lắm đây!”.

11/5/2014

BỮA ĂN VÀ BỮA TIỆC

Có ông tâm sự:

- Vừa rồi có bài báo nhắc lại một lời nói được gọi là danh ngôn “Không có bữa ăn nào miễn phí”. Đúng, đó là một danh ngôn của một học giả tổng kết sự đời được lưu truyền, nhưng tôi vẫn băn khoăn.
- Điều gì khiến ông băn khoăn về một danh ngôn đã ghi trong sách của nhiều nước?
- Tôi hiểu ý câu nói đó, khi nhắc mọi người nên nhớ “không ai cho không ai cái gì”; mọi hành vi đều có mục đích của nó. Cho nên phải cảnh giác. Nhưng nói thế dễ bị lâm lấn.
- Lầm lấn thế nào?
- Trong xã hội, có tổ chức, một số cơ sở tôn giáo và những người có thiện tâm muốn bỏ tiền ra giúp đỡ người nghèo thiểu ăn bằng những “bữa cơm miễn phí”. Ngay thời Pháp thuộc cũng có “Nhà thương làm phúc”, ở đó cũng có bữa ăn đậm bạc nhưng cũng “miễn phí”.

Cho nên nói thế là phủ nhận những tổ chức xã hội từ thiện phi lợi nhuận, những người thực tâm!

- Nhưng trong xã hội có chuyện lợi dụng hay không?

- Có chứ, có nhiều nữa là đằng khác. Mà “lợi dụng” được cái gật đầu, cái chữ ký không thể chỉ bằng bữa ăn đậm đặc mà phải là bữa tiệc sang trọng ở những khách sạn nhiêu sao! Ở đó còn có phong bì nặng để khách “tiêu vặt” chứ không chỉ có bữa ăn! Dự những bữa tiệc miễn phí đó đều là những món nợ phải trả.

18/5/2014

CHUYỆN LẠ MÀ CŨNG KHÔNG LẠ!

- Nay ông ơi, sao lại có chuyện lạ thế!
- Chuyện gì mà khiến ông sảng sốt?
- Trong Tết Giáp Ngọ vừa rồi, có một bệnh viện trung ương công bố việc ngộ độc rượu phải điều trị có một số VIP?
- VIP hay người bình thường khi ốm đều phải vào bệnh viện điều trị, có gì mà lạ?
- Lạ là ở chỗ ngộ độc rượu mà VIP nào uống rượu lung tung bán ở vỉa hè!
- Hay là ăn uống ở khách sạn?
- Ở những khách sạn hạng sang hay được đón “sếp” thì họ rất cẩn thận, rất ít ông chủ nào dùng rượu giả vì họ mất uy tín thương hiệu. Chắc chỉ là uống rượu biếu!
- Thì cũng có gì là lạ!
- Ông nói sao?
- Tôi nhớ có một bài báo đã viết, tả cảnh một quầy bán rượu ngoại hỏi người mua quen “Ông mua để uống hay để biếu?” mà rất bất

ngờ là giá tiền chai rượu để biểu nhãn mác nổi tiếng nhưng lại “mềm” hơn!

- Thế họ giải thích ra sao về chuyện lạ này?

- Ai lại giải thích công khai. Họ chỉ hiểu ngầm thôi.

- Hiểu ngầm thế nào?

- Trong dịp lễ tết nhiều người được biểu có quá nhiều rượu biểu cho nên sau ngày lễ họ cho người nhà ra các tiệm bán bớt đi. Cho nên rượu giả thường tuồn vào các lăng quật trang trí sắc sảo đủ thứ mác danh giá nhưng đều là của giả hoặc quá hạn.

- Thế hả ông?

- Không phải tất cả như thế đâu, nhưng dù sao cũng cần cảnh giác.

25/5/2014

“TRƯỚC HẾT PHẢI LÀ THỰC PHẨM!”

Họ đang tranh luận với nhau. Một ông cháu, nói to: “Nhưng trước hết phải là thực phẩm...!”.

Có vẻ họ đang tranh luận với nhau về ẩm thực.

Một ông có vẻ am tường, theo dõi từ đầu cuộc tranh luận này, nói:

- Không phải tranh luận chuyện ăn uống đâu!
- Thế là chuyện gì mà tranh cãi gay gắt thế?
- Họ đang có ý kiến về một cái gọi là “tác phẩm văn học sáng tạo mới” đang có những ý kiến khác nhau.
 - Lý lẽ ra sao?
 - Một ông nói: Bữa tiệc phải có nhiều món khác nhau để cho người ăn lựa...
 - Thế cũng đúng chứ sao!

Nhưng ông kia nói lại: Bày ra bàn ăn, có món ngon, món chưa ngon, người thích món này người thích món kia là điều bình thường nhưng trước hết phải là thực phẩm chứ

không phải lấy cớ “mới mẻ” rồi đặt những thứ rác rưởi, bẩn thỉu lên làm ô uế cả bàn ăn rồi bảo mọi người chọn lựa!

- Ông ấy nói đúng đấy, lại còn phải kiểm tra xem thực phẩm có an toàn không nữa chứ!

- Đúng là phải làm cho chặt chẽ, chứ bây giờ ăn thứ gì cũng sợ!

- Nhưng có ông lại bảo làm thế là gây phiền hà, vi phạm tự do kinh doanh!

- Ông ta cãi bừa thế thôi chứ ông ấy không ăn đã dành mà còn dặn cả nhà ông không ai được đựng đưa tới những thứ bẩn thỉu mà ông bày lên trên bàn, rao bán và hết lời ca ngợi!

01/6/2014

“... ĐẾ ĐÁY!”

Mấy ông bạn đã từng giữ các chức vụ trong bộ máy và cũng từng trải việc đời ngồi nói chuyện với nhau chung quanh chuyện chống tiêu cực.

Có ông nói:

- Họ đã tổng kết rồi đấy!
- Tổng kết thế nào?
- Họ nói: “Kiểm tra ngoài da, thanh tra đến thịt, điều tra đến xương!”.
- Nói thế cũng vội vàng, phủ định những công việc làm của những ngành quan trọng. Tôi đã từng chứng kiến một số vụ quan trọng mà do cơ quan kiểm tra của Đảng có chứng cứ và kiểm định cho nên đã “lật kèo” những kết luận của thanh tra đấy, đâu có chỉ gãi ghẻ “ngoài da”?
- Nhưng cũng lại nên thông cảm với các cơ quan thanh tra vì họ cũng có trường hợp “bất đồng tâm”.

- Vì sao?
- Vì cơ chế còn lầm nhầm cho nên bị mang tiếng là “thanh tra để đấy”.
- Sao lại “để đấy”?
- Vì có trường hợp thanh tra đã có kết luận nhưng cơ quan được thanh tra không chịu, thế là tranh luận om sòm, lại phải “để đấy”.
- Rồi sao?
- Có kết luận rồi có kiến nghị, trong các kiến nghị có việc thu hồi, truy nộp.
- Rồi lại với lý do khác nhau cho nên “không khả thi” cho nên chẳng “thanh tra rồi để đấy” là gì!
- Cũng tại cơ chế và quyền hạn không rõ ràng cho nên “để đấy” khá nhiều!

08/6/2014

PHỐ ĐÔNG QUAN!

- Lại chuyện phố đông quan...
- Ở Hà Nội có chuyện gì đây? Đông Quan là tên Thăng Long, Hà Nội thời Nguyễn Trãi soạn sách Bình Ngô.
 - Không, “đông” ở đây là nhiều...
 - Thế có chuyện gì thế?
 - Vì ở một tỉnh có khu phố đẹp, đất “vàng”, kết cấu hạ tầng hoàn hảo dành cho các ủy viên thường vụ đương chức và đã nghỉ hưu với những ngôi nhà hoành tráng, người dân gọi một cách mỉa mai là “phố thường vụ”, “phố đông quan”.
 - Ủy viên thường vụ cũng là dân, người ta có quyền xây nhà ở nếu như đúng luật pháp bằng tiền chính đáng của mình chứ!
 - Thì ai chẳng biết thế, nhưng khi đã xây dựng thành khu phố thì chắc phải có chủ trương, quy hoạch ưu đãi...
 - Có tiền thì cứ xây, xây nhà to cũng được

nhưng nhà cán bộ thì nên ở lẩn với dân vẫn tốt hơn chứ!

- Tôi cũng có dịp đi nhiều nước phát triển thì ở thủ đô hoặc các đô thị lớn đều có “khu phố nhà giàu” của các chủ doanh nghiệp lớn, của các ông chủ nhà băng tách biệt với khu nhà dân. Nhưng cán bộ của ta phải khác với “đại gia” chứ!

- Nhưng một số vị lại thích phong cách giới thượng lưu xa cách dân thường, người đã từng nuôi các vị đó trong những năm tháng hoạt động cách mạng. Buồn thật!

29/6/2014

THỦ KHOA TRƯỜNG LÀNG

Mới sắp kết thúc năm học mà các phụ huynh có con chuyển cấp đã lo sốt vó.

Có vị nói “thi vào lớp mười khó hơn thi vào đại học”. Còn các vị có con học hết cấp phổ thông thì lại lo xem nên cho con thi cao đẳng hay đại học mà đại học nào... Các vị lo lắng chọn trường cho con nhưng chuyện “60% thủ khoa đại học năm thi 2013 là các học sinh trường làng” được nêu lên bàn bạc sôi nổi.

Trường làng là nói khái quát các trường ở nông thôn, bao gồm các trường ở thị trấn, thị xã khác với các trường ở thành phố chứ không chỉ là các trường ở làng quê.

- Tất nhiên các trường ở thành phố thì chất lượng vẫn cao hơn. Thầy giáo giỏi thường có nhiều ở đây và cơ sở trường lớp cũng tốt hơn. Ngay ở Hà Nội thì nhiều trường có chất lượng cao đều tập trung ở quận Hoàn Kiếm, có gia đình chuyển nhà nhưng vẫn giữ

hộ khẩu ở Hoàn Kiếm để cho con học các trường ở đây đúng tuyến.

- Không dám coi thường các thầy nhưng thầy cô ở trường làng không thể bằng các thầy các trường ở đô thị lớn.

- Như ở quê tôi, các trường ở đây không có chuyện dạy thêm dạy ném.

- Thế thì vì sao nhiều thủ khoa lại sinh ra từ đây?

- Cũng có thể hiểu là, các thầy cô tuy chưa giỏi nhưng tận tâm, không có chuyện dạy thêm cho nên các thầy cô không giữ “tủ” cho các lớp dạy thêm của mình. Học trò ở “quê” tuy không có điều kiện như các bạn ở đô thị nhưng chuyên cần.

- Có thể ý kiến bác là đúng!

06/7/2014

TIẾNG VIỆT MÌNH HAY THẬT!

Bên bàn trà, mấy vị có nhiều chữ ngồi bàn chuyện với nhau. Một ông nói:

- Tiếng Việt mình hay thật, nhiều từ rất đa nghĩa.

- Thì đúng rồi, chẳng hạn từ “đi” vừa được hiểu là sự chuyển dịch bằng đôi chân, vừa chỉ một người đã chết. Tra Từ điển tiếng Việt thì từ “ăn” có đến 13 nghĩa.

- Đọc tục ngữ thì mới thấy tính đa nghĩa của văn chương Việt rất thâm thúy, chẳng hạn “Gió Sơn Tây trúc (nghiêng đổ) cây Hà Nội” có cả nghĩa đen và nghĩa bóng. Rất lý thú...

Thấy anh bạn mải mê bàn luận văn chương, ông bạn muốn lôi các bạn về thực tế cuộc sống, nên nói:

- Böyle giờ, nghe có lệnh không được lấy tiền công để mở tiệc chiêu đãi lu bù thế mà họ vẫn mở đại tiệc lu bù có rượu ngoại và thức ăn sang trọng đầy bàn rồi nói: “Xin mời các vị dự

bữa cơm đoàn kết” thế là tránh được từ “tiệc” bị cấm.

- Đúng là, trong kháng chiến chúng ta có những bữa cơm bình thường, có một hai món tươi mồi nhau bữa cơm đoàn kết để chia tay hoặc để đón bạn, chứ đâu tiệc tùng gì, bây giờ bị biến tướng để phung phí tiền nhà nước!

- Lại còn...

- Còn gì nữa?

- Chúng ta hay nói bồi dưỡng, tiền bồi dưỡng để thêm cặp vào tiền công bù đắp cho những người phải hoạt động vất vả, độc hại, nguy hiểm.

- Nhưng ông ơi, từ bồi dưỡng bây giờ trong không ít trường hợp giả mạo cho sự hối lộ. Người được bồi dưỡng béo khỏe, làm việc trong phòng có máy lạnh mà nhận tiền “bồi dưỡng” hàng vali tiền cho công gật đầu hoặc cái chữ ký béo bở cho nhà thầu.

- Đấy đâu phải chuyện chữ nghĩa!

13/7/2014

THAM QUAN

- Nay các ông ơi, có tài liệu nói chi phí cho các công trình nghiên cứu khoa học dành không ít cho các hoạt động tham quan!
- Tham quan để học hỏi điều hay, điều lạ cũng giúp ích cho công trình khoa học chứ!
- Thì có ai phủ nhận điều đó đâu, nhưng trong danh sách những người đi tham quan không chỉ có những nhà khoa học.
- Thế thì có những ai?
- Thấy có không ít những người hoạt động trong cơ quan chính quyền...
- Họ cũng là những người duyệt đề tài, đi để biết cũng là tốt chứ sao?
- Lại còn “danh sách gửi” là gia đình các vị đó cho nên có cả “nhà khoa học nội trợ”, có “nhà khoa học nhí”... rồi còn đoàn tham quan.
- Thế ông không nghe báo cáo về những đoàn tham quan của nước ta à?
- Báo cáo nói thế nào?

- Có một số nước nói, họ phải tiếp quá nhiều đoàn tham quan đều hỏi những vấn đề giống nhau. Phải nói đi nói lại những vấn đề đã nói cũng làm cho họ kém hào hứng trao đổi.
- Thế các đoàn tham quan không báo cáo những gì thu thập trong các chuyến tham quan hay sao?
- Chắc cũng có báo cáo nhưng hình như người nhận cũng không đọc kỹ.
- Lại còn...
- Còn gì nữa?
- Họ còn nói, sau khi nghe báo cáo thì không thấy đoàn yêu cầu khảo cứu mà chỉ đòi đi xem các danh lam thắng cảnh và đến các trung tâm thương mại mua sắm.
- Thế là du lịch tham quan chứ học hỏi gì!
- Cũng là sự lãng phí, là sự lợi dụng. Đã biết từ lâu, cũng đã có chỉ thị uốn nắn nhưng vì sao không ngăn chặn được?
- Thì nên hỏi ông ra chỉ thị uốn nắn!
- Họ lại đổ cho “cơ quan chức năng”!

20/7/2014

NGHE HÁT HAY XEM HÁT?

- Vừa rồi có một nhạc sĩ nổi tiếng với những bài hát trữ tình rất hay về Hà Nội nói một câu, nghe mà buồn!
- Ông ấy nói gì?
- Ông ấy nói: “Bây giờ làm nhạc tử tế rất khó sống!”.
- Nhưng ông ấy có nhiều bài hát hay và đúng đắn đấy chứ.
- Nhưng ông ấy nói thế, thì e rằng ông ấy không còn giữ được cốt cách như xưa!
- Vì sao?
- Ông ấy còn nói: Bây giờ ta bỏ tiền mua vé đi xem ca nhạc chứ không đi nghe ca nhạc...
- Như thế thì chỉ cần ăn mặc hớ hênh, uốn éo, phô đùi ngực chứ cần gì hát! Cho nên nhạc sĩ đứng đắn, tài năng làm gì còn đất sống!
- Thế là ông đỗ hết lỗi cho người nghe?
- Cũng không dám nói thế, nhưng không thể nói khác được!

- Thật sự đó là một biểu hiện của sự suy thoái về văn hóa!

- Có nhà nghiên cứu về văn hóa nói: Biểu hiện sự suy thoái về văn hóa đến từ ba nguyên nhân: Nguyên nhân từ người sáng tạo sản phẩm văn hóa; nguyên nhân từ người hưởng thụ văn hóa và nguyên nhân từ sự quản lý văn hóa, trong đó nguyên nhân quản lý là quan trọng nhất vì với sự quản lý đúng đắn có khả năng khuyến khích tài năng sáng tạo, và hạn chế những tiêu cực.

- Nhưng vừa ra quy định đã phản ứng là “vi phạm tự do”.

- Tất nhiên người “khoe thân” kiêm tiền thì phản đối là điều dễ hiểu vì họ muốn “tự do” uốn éo khoe mông, khoe đùi chứ có biết hát đâu!

20/7/2014

PHẢI CẦU Ở CHỖ KHÁC!

- Bây giờ họ đút lót cả Thánh Thần?
- Đi lễ chùa thấy mấy người đút tiền cả vào tay Phật. Thế là định đút lót cả Thần Phật à!
- Rồi họ cầu xin...
- Họ cầu gì?
- Họ khấn lẩm bẩm cho nên nhiều lời không nghe rõ. Nhưng có vị khấn to cho nên cũng nghe được lوم bõm.
- Họ cầu gì?
- Họ cầu “cho ông nhà tôi tai qua nạn khói”. Tôi không biết họ là ai, nhưng có người quen nói, họ là vợ một ông đang bị điều tra tội phạm tham nhũng. Nghĩa là cầu xin Thần Phật phù hộ độ trì cho kẻ ăn cắp?
- Thế rồi có qua không?
- Sau đó nghe nói là cũng bị cách chức, đi tù!
- Thần, Phật nào phù hộ những kẻ gian dối, ăn cắp!
- Cũng có người nói: “Nếu hối lộ, cầu xin

nhẹ tội thì phải cầu chõ khác, chứ cầu Thần, Phật ăn thua gì!".

- Thế cầu chõ nào?
- Ông đùa tôi làm gì, ông cũng biết là cầu chõ nào để được nhẹ tội hoặc trăng án!
- Chắc gì đã được!

03/8/2014

KHI “VUA” SAI!

Cúp bóng đá thế giới năm 2014 vừa bế mạc. Đội nhận cúp vô địch rất xứng đáng; đội đứng thứ nhì cũng thua một cách oanh liệt.

Có nhiều cuộc bàn luận nhưng bàn luận nhiều nhất vẫn là sai sót của trọng tài khá nhiều.

- Những trọng tài được giao nhiệm vụ cầm còi Cúp bóng đá danh giá nhất hành tinh chắc phải là những người giỏi nhất?

- Chắc hẳn họ là những trọng tài giỏi nhưng xem ra xếp theo cơ cấu vùng miền, châu lục... cho nên không nhất thiết họ là những trọng tài giỏi nhất!

- Nhưng dù có là người giỏi thì cũng có thể mắc sai lầm vì họ cũng là con người như mọi người, cũng có lúc lầm lẫn.

- Cho dù giỏi hay chưa giỏi đã cầm còi đều được gọi là “vua sân cỏ”, những sai lầm của họ

có thể dẫn tới bàn thua hoặc mất bàn thắng, nhiều khi làm sai lệch cả trận đấu.

- Đúng, mọi người vẫn gọi các ông ấy là “vua”. Mà cãi lại vua cho dù là “vua sân cỏ” có quyền quyết định chỉ khoảng hai giờ đồng hồ nhưng đã là vua thì chỉ có quyết định đúng. Cãi lại “vua” thì ăn thẻ vàng, thẻ đỏ như chơi, cho nên chỉ biết ngậm ngùi! Oan ức cũng phải cắn răng mà chịu.

- Cho nên khi “vua” sai, cho dù chỉ là “vua sân cỏ” cũng rất nguy hiểm!

10/8/2014

NHẬN SAI!

- Có sai thì nhận cho đàng hoàng như trường hợp một tuyển thủ “ngôi sao” đội Hà Lan trong Cúp bóng đá thế giới vừa rồi.
- Thế mà ông cũng tin à!
- Sao không tin?
- Theo tôi thì anh ta rất quái!
- Sao?
- Anh ấy nhận ăn vạ kiểm quả phạt không chỉ một lần mà những ba lần.
- Thế là trung thực chứ!
- Tôi theo dõi rất kỹ thì trong ba lần nhận tội “ăn vạ” ấy đều có thể dẫn đến những quả phạt không mấy nguy hiểm, còn chuyện giả vờ ngã để nhận quả phạt 11 mét dẫn tới bàn thắng thì anh chối bay!
- Thế là rất tinh quái, vì ai cũng tưởng rằng anh ta trung thực!
- Xem ra, có vẻ anh ta học được kinh nghiệm của một số nhà quản lý tinh quái!

- Kinh nghiệm gì?
- Nghĩa là “trung thực” nhận rất nhiều khuyết điểm vặt vãnh với bộ mặt đau khổ, hối hận. Còn...
 - Còn gì?
 - Còn khuyết điểm to đùng thì lờ đi hoặc chối bay chối biến.
 - Vì mọi người thấy anh ta “trung thực” như thế, chắc rằng khuyết điểm lớn kia cũng cần “xem xét lại”. Thế là thoát!
 - Cáo thật! Nhưng ông cũng không nên suy diễn, rồi phủ định những hành vi tốt của họ!

17/8/2014

KHUYẾN KHÍCH ĂN GIAN

- Đã có “ngôi sao” được mọi người kính nể, lại còn tìm cách “ăn vạ”. Ăn vạ là lừa dối, ăn gian. Chán thật!

- Vì ông ta là danh thủ, có kỹ thuật cao siêu cho nên lừa lọc cũng vào hạng xuất chúng, che mắt được trọng tài. Chỉ có ông ta tự khai ra mới biết!

- Thế cũng là sòng phẳng!

- Thì đã có bài báo viết ông ta tinh quái, chỉ nhận lừa dối những vụ vi phạm không mấy nguy hiểm, còn lần ăn vạ có thể dẫn tới bàn thua thì lờ tịt. Từ đó mình hết kính trọng ông ta. Mất niềm tin về thần tượng thật đáng buồn!

- Cũng chuyện này, còn có chuyện đáng buồn hơn...

- Chuyện gì?

- Chuyện ngôi sao Robben ăn vạ ở Cúp bóng đá thế giới bị nhiều người phê phán, thế mà vẫn có ông bảo vệ đây!

- Ai?
- Cũng lại một ngôi sao!
- Chúng cứ đâu?
- Thì Oliver Kahn chứ ai.
- Ông ấy thì không những tôi mà cả thế giới đều biết, nhưng ông ta nói gì?
 - Có người hỏi ông, thì ông trả lời: “Đã là tuyển thủ thì phải biết tận dụng mọi cơ hội để ăn vạ”. Báo chí đăng công khai đàng hoàng.
 - Nghe đâu một “ngôi sao tí hon” của bóng đá nước ta khi ăn vạ cũng đã nói một câu tương tự như thế. Xem ra họ không biết xấu hổ khi dạy nhau, ủng hộ nhau về những hành vi lừa dối!

24/8/2014

NGẬP VÀ KHÁT

Đến chơi, thấy bạn đang vào mạng, anh bạn trầm trồ:

- Quý hóa quá, bằng ấy tuổi mà vẫn cập nhật thông tin!

- Làm sao sống mà thiếu thông tin. Trước đây chúng ta cũng mọi cách tìm thông tin đầy thôii. Nay giờ nối mạng toàn cầu thì thông tin đầy áp. Lại còn Bách khoa toàn thư mở, không phải vất vả tra cứu như chúng ta trước đây!

- Đúng là rất thuận tiện nhưng là “chết ngập”...

- Sao?

- Thông tin thì nhiều đầy nhưng nhiều thông tin trùng lặp, thiếu kiểm chứng, có không ít thông tin sai hoặc có những bình luận định hướng sai... chẳng “ngập” là gì?

- Nhưng cũng nhiều thông tin đúng và có những định hướng nhiều chiều cho người đọc lựa chọn!

- Đúng như ông nói, nhưng khá vất vả chọn lựa. Xem ra vào mạng bây giờ phải là những người có bản lĩnh vững vàng mới có thể định hướng được tư duy của mình để khỏi bị lệ thuộc. Mừng nhưng không đơn giản đâu. Cho nên bây giờ vừa “ngập” vừa “khát”.

- “Khát” gì?
- Tràn “ngập” những thông tin trùng lặp, thiếu kiểm chứng như trên tôi đã nói với ông...
- Còn “khát”?
- Khát những thông tin chân thực và bổ ích, kịp thời, nhưng những thông tin của cơ quan có thẩm quyền thường chậm và không ít trường hợp một chiều!

31/8/2014

NGUỒN TIN?

- Những nhà báo có kinh nghiệm đều khuyên: Thông tin nào cũng phải rõ nguồn.
- Họ đều có nguồn cả đấy!
- Nguồn gì?
- Đủ thứ nguồn. Như các trang nhật ký cá nhân trên mạng chẳng hạn...
- Blog bây giờ rất nhiều, không phải blog nào cũng xấu...
- Cho dù blog tốt thì cũng là nguồn tin và cảm nhận cá nhân, ai dám bảo đảm là chính xác?
- Cũng đúng, nhưng còn các thông tin trên mạng nối toàn cầu trong một “thế giới phẳng”.
- Không ai phủ nhận những lợi ích của mạng xã hội, nhưng tôi nghi ngờ về sự “phẳng”.
- Sao?
- Thì những nhà nghiên cứu truyền thông đã nói: Bây giờ có sáu đại gia truyền thông đang chi phối thông tin toàn cầu đấy thôi, mà thông tin nào cũng mang dấu ấn cá nhân và

nhóm lợi ích, quyền lực, cho nên mới có khái niệm “Đế quốc thông tin”.

- Rồi “tin đồn”.
- Không ai bác bỏ mọi “tin đồn” nhưng tin đồn không qua điều tra, kiểm chứng thì ai dám thông tin. Chỉ có anh chàng vô trách nhiệm.
- Chứng cứ?
- Thiếu gì chứng cứ. Không chỉ có “tin vỉa hè” mà còn “tin ngoài chợ”. Đấy, có anh gọi là “nhà báo” nghe tin vợ nói ở chợ người ta đồn chuyện bố hiếp con dâu, thế mà anh ta dám liều mạng viết tin đưa lên sóng!
- Anh chàng ấy mà cũng đáng gọi là nhà báo à?

07/9/2014

NÉM ĐÁ!

Gần đây người ta hay nói từ “ném đá”. Giải nghĩa từ này trong cuộc sống có nhiều nghĩa, nhưng ý kiến chung cho rằng khi có ý kiến hoặc một hành động gì đó bị số đông phản đối rồi tung lên mạng đánh hội đồng tới tấp, không cho nói lại. Cho nên có người buồn bực nói: “Xem ra thời nay cãi lại “sếp” tuy khó nhưng còn dễ hơn cãi lại đám đông, mà không phải ý kiến đám đông nào cũng là chân lý”.

Lỗi này tại ai? Có người nói:

- Trước hết lỗi này chủ yếu tại truyền thông với mẩy tay nhà báo thiếu lương tâm, chuyên nói dưa, ăn theo các vụ bê bối.
- Sao ông lại nói xấu các nhà báo?
- Ông đừng vu oan cho tôi vì nói xấu nhà báo là tội to. Tôi chỉ nói một số người, nhưng một bài báo viết ra tung lên mạng thì chỉ trong chớp mắt sẽ có cả vạn người đọc trổ

thành “ý kiến đám đông”. Tôi nói có chứng cứ đấy!

- Chứng cứ ở đâu?

- Vừa rồi có nhà báo phê phán một vị Bộ trưởng. Chỗ thân tình, tôi hỏi anh ta: Cậu đã đến nơi, hỏi han kỹ lưỡng chưa?

- Xa tí tắp, làm gì đến được anh! Em thấy mấy báo phê phán, mà mình không nói gì thì thành người thiếu tính chiến đấu “vì nhân dân” cho nên cũng lấy tài liệu của mấy báo xào xáo lại!

- Không biết kỹ, không điều tra mà dám lên tiếng phê phán?

- Anh thông cảm cho chúng em. Nếu không có bài phê phán thì lãnh đạo báo lại phê bình “kém” báo người ta, cho nên cũng phải viết!

- Trường báo chí, nhà báo lâu năm nào dạy cậu thế?

- Đời nó dạy. Làm báo “hội đồng”, lại viết sau thì phải có “phép”.

- “Phép” gì?

- Càng nói gay gắt, càng cao giọng phê phán với người nổi tiếng thì càng có nhiều người khen, càng bán chạy báo, càng có nhiều

views, có thêm quảng cáo, thế là sếp khen!
Cho nên đã mang thân phận nói sau thì phải
mạnh mồm hơn, chua ngoa hơn!

- Ôi cái lý sự bô nhọ cái nghề đáng quý!

14/9/2014

BÁO LÁ NGÓN!

Người ta đang thảo luận chuyện báo lá cải. Cơ quan chủ quản cho là ở ta không có báo lá cải vì luật pháp và dư luận không cho phép hình thành và lưu hành những loại báo đó nhưng vẫn hiện diện trên sạp báo, chủ yếu trên không ít số phụ và trang báo điện tử, chuyên đăng chuyện vụn vặt, khai thác các chuyện bê bối tình ái... chủ yếu để câu khách, kiếm tiền.

Trước tình hình đó, có ông nói:

- Cãi nhau làm gì, bây giờ không chỉ có báo lá cải mà còn có “báo lá ngón”.
- Ông nói sao?
- Lá ngón là thứ lá rừng ăn vào thì chết người chứ không chỉ là thứ vô thường, vô phạt, hoặc đầy bụng sơ sơ.
- Thì cứ cho đăng, tường thuật tỉ mỉ những vụ bạo lực giết người dã man, những hành vi vô luân thường đạo lý, con giết cha, chồng giết

vợ, con đuổi mẹ ra đường để chiếm nhà đang giết chết những tâm hồn trong trắng ư?

- Có người nói, không giữ được chữ hiếu thì con người không bằng con vật! Đau thật!

- Rồi...

- Gì nữa?

- Thì chính một số tội phạm chẳng khai là hắn đọc báo, xem phim mà cầm dao chém bố khi bố ngăn cản thú ăn chơi bữa bã của hắn. Rồi có tên dám cầm dao chém chết người chỉ vì cho là anh ta nhìn mình “có vẻ thách thức”. Nghĩa là từ giết chết tâm hồn tới cổ vũ hành vi giết người từ những mâu thuẫn nhỏ. Thế chẳng phải là “báo lá ngón”, báo giết người là gì! Nhiều tờ “lá cải” đang thành “lá ngón”.

- Ông nói cũng có lý. Tôi cũng không dám cho các con cháu đọc những tờ báo đó đâu! Không nỡ cho cháu con nhai lá ngón.

21/9/2014

CHÂN DÀI

Bây giờ người ta hay nói “chân dài” để chỉ những người con gái đẹp về mặt hình thức. Người đẹp, cho dù là hình thức thì phải đẹp từ khuôn mặt, vóc dáng, vòng nẹo, vòng kia... nhưng chân dài cũng là tiêu chuẩn quan trọng.

“Dài” là so với chiều cao còn lại của cơ thể cho nên độ dài của chân cũng phải cân đối với toàn bộ chiều cao của con người. Thấy giải thích thế, có người hỏi:

- Nếu chỉ lấy tiêu chuẩn “chân dài” thì theo ông con vật nào có chân dài nhất?

- Sao lại so sánh con người với con vật. Nhưng đã hỏi thì cũng có thể trả lời.

- Nói xem!

- Là con bò chứ còn gì nữa.

- Đúng là con bò rồi, vì độ dài của chân con vật này chiếm tới bốn phần năm chiều cao con vật.

- Mà xem đùi bò có những tảng thịt vào loại ngon nhất của con vật đấy.
- Đúng, nhưng...
- Nhưng gì?
- Nhưng không ai khen con bò chân dài mặc dù như ông nói đùi bò có những tảng thịt ngon nhất. Nhưng người ta lại nói “ngu như bò”, ngu hơn cả những con vật chân ngắn hơn nó. Xem ra với con bò thì “chân dài nhưng đầu ngắn”.
- Thì ra từ nãy đến giờ ông đang ám chỉ một số chân dài mà tầm trí tuệ rất ngắn của các cuộc thi người đẹp. Đẹp cái vỏ bề ngoài như thế thì không đáng tôn trọng, tung hô.
- Nhưng khôi người đẹp rơi vào tay các đại gia, cuộc đời lên hương nhờ đôi chân.
- Thì họ cũng là những người “ví đầy nhưng đầu mỏng”.
- Cũng không nên vơ đưa cả nấm mà xúc phạm những người đẹp, vì người đẹp cũng là một tài sản quý của quốc gia và của mỗi địa phương. Rồi không ít người đẹp thông minh, có học vấn khá cao, có sự nghiệp đáng nể.

28/9/2014

KẺ TRỘM “CÁO” THẬT!

- Gần đây rộ lên thông tin công khai về một số vụ trộm vào nhà một số cán bộ nhà nước lấy cắp nhiều tiền, vàng và ngoại tệ. Có nhiều người hỏi: “Vì sao các ông ấy lăm tăm nhiều của thế?”.
- Cũng nhân chuyện này có lăm lời bình luận hay...
 - Nhưng bình luận gì?
 - Ai cũng biết việc phá án, nhất là những vụ trộm cắp tinh vi, vô cùng khó, bởi: kẻ trộm bây giờ rất “cáo”! Chúng biết rằng, ăn trộm của những người này thì họ sẽ không dám khai báo, hoặc chỉ khai báo một phần bị mất vì khai báo hoặc khai báo thật thì “lạy ông tôi ở bụi này” và sẽ gặp lại câu hỏi như ông vừa nêu, cho nên có thể mất nhiều hơn những thứ bị trộm vào lấy!
 - Đúng là một bình luận hay. Nhưng lại có vị đặt câu hỏi hay hơn.

- Thì ông thử nói xem?
- Vì đó nêu vấn đề: Vì sao kẻ trộm biết ông ta có nhiều tài sản, không chỉ có đất đai, nhà cửa, mà các cơ quan chức năng của cả hệ thống chính trị không biết, chẳng lẽ kẻ trộm lại giỏi hơn các cơ quan đầy quyền lực, giỏi nghiệp vụ này hay sao?
 - Cũng là một câu hỏi, một lời bình luận hay!
 - Có tên kẻ trộm bị truy hỏi: “Vì sao anh biết nhà ấy lăm tiền?” thì được khai là anh ta đoán thế vì với chức vụ đó ở cơ quan đó thì phải có nhiều của và thấy bà con dân phố xì xào.
 - Thế là anh ta cũng dựa vào nhân dân mà phán đoán.
 - Nhưng cũng đừng coi thường các cơ quan chức năng và cán bộ cùng làm việc. Họ cũng biết cả, cũng nghe lời đồn nhưng lại sợ động chạm cho nên cũng chỉ “xì xào”, có khi lời xì xào đó cũng đến tai kẻ trộm, nhưng dù sao thì thấy kẻ trộm bây giờ “cáo” thật.

05/10/2014

CHÍNH KIẾN!

Có người nói: “Ông ta là người không có chính kiến”. Thấy nói thế có người hỏi:

- Lý do gì mà ông lại nhận xét ông ta như thế?

- Thì đây ông xem, ông ấy vừa phát biểu đồng ý với ý kiến ông A đấy thôi!

- Thế là có chính kiến đấy chứ. Như ông nói thì ông ấy đồng ý với ý kiến ông A tức là chính kiến của ông ấy cùng với những ý kiến ông A chứ còn gì nữa!

- Nhưng ai cũng biết là đang có cuộc tranh luận, có nhiều ý kiến khác nhau...

- Khi có cuộc tranh luận thì ông ấy đã tỏ rõ chính kiến ủng hộ ý kiến nào một cách sòng phẳng đấy chứ!

- Nhưng ông còn nhớ rằng, trong cuộc tranh luận thì những ý kiến của ông A trái hẳn với ý kiến ông B.

- Thì chúng ta đều biết thế.

- Thế mà hôm qua ông ấy vừa phát biểu, tỏ ý đồng tình với ý kiến ông B...
 - Nhớ rồi!
 - Thế nghĩa là ông ấy đồng ý, đồng tình cả hai ý kiến trái ngược, thế thì chính kiến ở đâu?
 - Ai cũng biết tảng cái bụng của ông ấy. Ông ấy ủng hộ ý kiến ông A là vì ông A là thủ trưởng, còn ông ấy đồng tình với ý kiến ông B là vì ông ấy nói có lý...
 - Cho nên ông ấy không thể là người có chính kiến!
 - Ông ấy có chính kiến đấy, chính kiến của ông ta là: “Nằm giữa hai chǎn thì không bao giờ mất phǎn”.
 - Thế là thái độ cơ hội, chứ chính kiến gì?
 - Trong cơ quan mình có khôi anh như thế cho nên phải trái mới mù mờ! Nhưng khôi anh “thành đạt” vì cái mù mờ đó. Thế mới chán!

12/10/2014

BUÔN ƠI LÀ BUÔN!

ASIAD 17 đã khép lại. Cho đến ngày thi đấu cuối cùng mọi người còn hy vọng “vàng” nhưng lực bất tòng tâm, lại trắng tay. Cho nên ông bạn buồn. Có người an ủi ông:

- Nhưng nhìn bảng xếp hàng thấy nhích hơn Ôlimpich Quảng Châu ba bậc.
- Cũng là nỗi mừng “không bị bét”. Đành rằng cuộc thi khắc nghiệt hơn cuộc đua ở khu vực nhưng xếp 21 trên 36 đoàn tham gia thì an ủi làm gì!
- Nhưng cũng mừng vì có những môn lần đầu có huy chương như bơi, xe đạp, kiếm, đấm bốc... Có những “bạc” quý như “vàng” ở môn bơi lội và cử tạ.
- Đúng là mừng cho các em đó. Nhưng sao không nói đến những môn thụt lùi so với kỳ trước như bắn súng, thể dục dụng cụ, điền kinh, karatedô...
- Ngay trong khu vực thường gọi là “vùng lõm” của thế giới thì cũng thua kém Thái Lan,

Xingapo, Malaixia, Indônêxia. Ta có một huy chương vàng ở môn Usu nhưng môn này lại không nằm trong hệ thống thi đấu Ôlimpich, trong khi Campuchia cũng có huy chương vàng ở môn nằm trong hệ thống thi đấu Ôlimpich. Thế chẳng đáng buồn hay sao?

- Ông nói đúng, nhưng nhấm nháp nỗi buồn, cắn rút nhau làm gì!

- Tôi đâu muốn gì thêm. Chỉ thêm một nỗi buồn cho nên mới phải thốt thành lời để chia sẻ.

- Thêm nỗi buồn gì?

- Sau khi kết thúc, phóng viên hỏi ông Trưởng đoàn thì ông ta lại tìm cách bào chữa. Không đạt chỉ tiêu đề ra, mà khi xuất phát còn nói tới khả năng vượt. Nói trước bàn dân thiên hạ chứ giấu giếm, bí mật gì. Thế mà bây giờ còn tìm cách bào chữa! Cũng là cái tật...

- Tật gì?

- Cái tật chung của không ít người quản lý là thua không dám nói thua, khuyết điểm lãnh đạo thì không chịu nhận hoặc làm nhẹ đi. Cho nên tôi buồn mà tức. Cứ thế này thì còn thua, cho nên buồn ơi là buồn!

19/10/2014

ẤM ỦC CÁI NỖI GÌ?

Đưa tin sai, cơ quan báo chí bị phạt và anh ta bị kiểm điểm. Anh mới là nhà báo thực tập cho nên chưa có thẻ để cãi thatem chí khiếu nại, nhưng anh ta vẫn ấm úc. Có bậc đàn anh trong cơ quan thương tình, tới tâm sự với anh bạn trẻ:

- Tin cậu nộp để tòa soạn đăng là sai chứ gì?
- Đúng là một tin sai, một kỷ niệm đau đớn nhớ đời.
- Thế thì còn ấm úc nỗi gì?
- Nhưng em có bịa ra tin đó đâu.
- Thế thì cậu lấy tin theo nguồn nào?
- Em dựa vào tin của một bạn đồng nghiệp, mà cũng cẩn thận.
- Cẩn thận thế nào?
- Em phải chờ cho tin của cậu ta đăng hai ngày không thấy ai nói gì mới biên tập lại. Sau đó em ngã ngửa ra vì biết tin của cậu ta

là sai, có nhiều chi tiết bịa đặt. Em chỉ sai là biên tập lại tin sai chứ có bịa ra tin đó đâu!

- Thế thì cậu sai tới hai lần. Thứ nhất là xào xáo lại tin của người ta coi như tin của mình là sai thứ nhất thuộc về đạo đức người thông tin. Việc tham khảo nguồn tin của nhau cũng là việc thường làm trong hoạt động nghề nghiệp, nhưng khi sử dụng phải nói rõ nguồn và đặc biệt là phải kiểm tra nhưng cậu không làm, đó là cái sai thứ hai, cũng thuộc phạm vi đạo đức người thông tin.

- Nhưng thiếu tin về những sự kiện “nóng” thì lại bị kiểm điểm có khi không được ký tiếp hợp đồng lao động.

- Nhưng muốn được ký hợp đồng để trở thành phóng viên thực thụ thì phải làm việc thật sự, phải trung thực trong thông tin chứ! Sai thì nhận lỗi mà sửa chữa, đời còn dài. Ấm ức cái nỗi gì!

26/10/2014

200 NGHÌN ĐỒNG CHO TỘI BẤT HIẾU?

Tin cậu bé Hào Anh đuổi mẹ ra đường làm cho nhiều người, nhất là những người đã từng giúp cậu rất bất ngờ. Bất ngờ về sự biến chuyển của con người sao mà nhanh đến thế!

Còn nhớ cách đây khoảng bốn năm, cậu bé Hào Anh làm thuê đã bị chủ trại nuôi tôm hành hạ rất dã man. Xã hội, nhất là báo chí vào cuộc tố cáo chủ trại và bênh vực cậu bé.

Một số nhà hảo tâm thương cậu bé nghèo bị ngược đãi đã gửi tiền giúp đỡ. Cậu ta có tiền đã mua đất, xây nhà. Mọi người cùng mừng cho cậu nhưng vẫn dõi theo việc ứng xử với đời của một người đã qua cơn khổ ải. Chính vì vậy mà nghe tin cậu ta ý thế tiền của mình, nhà của mình, đời tiền đi chơi không được đã đuổi mẹ và dượng ra khỏi nhà, thì sững sốt và bức tức.

Lại nhớ, khi cậu ta bị nhà chủ ngược đãi, bà mẹ đã rất đau xót và kêu với mọi người tìm

cách giúp đứa con. Thế mà “ông con” ấy giả nghĩa người mẹ như thế!

Một số người bàn về sự biến chuyển trong con người Hào Anh. Việc đó là của họ nhưng tội ngược đái bố mẹ thì đã rõ. Cơ quan có thẩm quyền đã phạt hành chính 200 nghìn đồng vì hành vi ngược đái cha mẹ ở khung giữa hình phạt tội này theo luật pháp Việt Nam.

Với cậu ta lúc này thì hai trăm nghìn không phải là món tiền quá lớn, nhưng tội “bất hiếu” thì đâu chỉ có giá đó. Có học giả nghiên cứu về tình mẫu tử rất cảm động của các loài vật đã nói: Con người bất hiếu thì không bằng con vật!

02/11/2014

KHÔN?

Anh ta được anh em đồng nghiệp cho là một người rất khôn. Cũng chẳng biết đó là lời khen hay là lời chê?

Khôn, khôn ngoan hiểu theo nghĩa biết cách xử lý khéo léo để tránh những bất lợi. Trái với khôn là dại, chỉ sự non yếu, thiếu bản lĩnh, xử lý khờ khạo, lúng túng trước các tình huống gây bất lợi.

Nhưng khi nói theo cách nói dân gian: “Khôn ăn người, dại người ăn” thì hình như không hoàn toàn chỉ nói về những đặc điểm tốt trong sự khôn ngoan, khéo léo của con người.

Vì trong ngôn ngữ không chỉ có khôn ngoan, mà còn có khôn ranh, khôn lỗi, khôn vặt để chỉ những ngoắt ngoéo trong sự “khôn”.

Cơ quan đang có cuộc tranh luận với những ý kiến khác nhau nhưng quan trọng là những ý kiến khác nhau đó lại ở mấy đồng chí lãnh đạo. Khi có ý kiến khác nhau thì chắc chắn

phải có ý kiến đúng hoặc hợp lý nhất. Trước tình hình đó, khác với một số đồng nghiệp tham gia tranh luận thẳng thắn, nói rõ chính kiến để cùng tập thể tìm ra chủ trương hợp lý thì anh lại nói nước đôi để không mất lòng cả hai đồng chí lãnh đạo theo kiểu “nằm giữa không mất phần chǎn”. Thấy thế anh em cho là anh khôn nhưng là một thứ “khôn ranh”.

Lại đến khi đồng chí lãnh đạo đã quá hai nhiệm kỳ phải chuyển công tác theo quy định. Đồng chí nguyên lãnh đạo vốn là một cán bộ tốt, có nhiều công lao nhưng cũng là con người cho nên không tránh khỏi những thiếu sót, nhược điểm. Khi bàn tán, đánh giá nhiều bạn đồng nghiệp rất công bằng, nhưng anh lại loan tin “khoét sâu” các nhược điểm của đồng chí nguyên là lãnh đạo mà trước đây anh đã từng lớn tiếng ca ngợi “tài năng, đạo đức tuyệt vời” rồi tung hô những điều gọi là mới mẻ, sáng tạo của người lãnh đạo mới. Ai cũng ủng hộ những quyết sách mới mẻ của đồng chí phụ trách mới nhưng quan sát thái độ của anh thấy rõ con người “đón gió trở cờ” của một người khôn như là một thứ khôn lỗi, khôn vặt, tỏ rõ cái nhân cách thấp kém của anh ta.

Cứ xem thế thì lời nhận xét sự khôn của anh là một thứ khôn vặt “khôn ăn người”. Và anh thường thắng, thế mới buồn!

09/11/2014

VẶT VÂNH!

Ai cũng biết chuyện đó nhưng bây giờ đã có người nói ra. Người biết mà biết rất rõ, rất cụ thể chính là các doanh nhân khi phải lót tay, *vi thiêng*. Nhưng xem ra họ chỉ ám ức trong lòng, hoặc có bạo mồm nói trong các cuộc góp ý cải cách hành chính thì cũng chỉ dám nói chung chung, nếu nói rõ ra có khi lại tai bay vạ gió, bởi để cho cán bộ thuế “để ý” thì lại “khốn khổ đủ đường”. Cho đến khi ông Bộ trưởng Tài chính nói “cán bộ thuế toàn ăn vặt” thì họ - giới doanh nhân, doanh nghiệp - hả dạ mà cán bộ thuế xem ra cũng im re vì người nhận xét là thủ trưởng của cơ quan cấp trên, nhưng quan trọng là ông ấy bấm đúng huyệt.

Nghe thì hả dạ, thấy Bộ trưởng sát thực tế, dám nói sự thật tiêu cực của một bộ phận trong ngành mình, nhưng rồi lại thấy hình như vị đó vẫn chưa nói đủ sự thật. Tài chính có nhiều bộ phận nhưng ông ấy mới nói

chuyện thuế mà chưa động tới các chuyện khác cũng đang có nhiều ý kiến. Ngay chuyện thuế thì đâu chỉ có chuyện “ăn vặt”. Theo Từ điển Tiếng Việt thì “vặt” là nhỏ nhặt, không quan trọng, nhưng ông nói “tòan ăn vặt” thì đâu chỉ có “tòan”. Vài trăm triệu đồng lót tay là món tiền lớn, chứ đâu có phải chuyện vặt, chuyện nhỏ mọn!

Vẫn chuyện “ăn vặt”, ông cha ta nói “ăn vặt quen miệng”, nghĩa là “ăn vặt” trở thành thói quen, coi như chuyện bình thường không quan trọng, nhưng nó trở thành nhân cách của một số không ít người, trở thành tiếng xấu của hàng vạn người trong ngành, động tới uy tín, sự tin cậy của một ngành thì không chỉ là chuyện vặt vãnh!

Rồi chúng ta thường có thói quen nói vẩn vẹo, chứ thực ra chuyện vời vĩnh, đòi tiền không hợp pháp, thực chất là hành vi chiếm đoạt, là tệ ăn cắp. Ăn cắp của công hay ăn cắp của tư thì cũng là ăn cắp.

“Ăn vặt quen miệng”, “ăn cắp quen tay”... đều là những bệnh khó sửa nếu không kiên quyết ngăn chặn. “Quen miệng” đâu chỉ ăn vặt; “quen tay” đâu chỉ ăn cắp vặt! Nhưng

điều quan trọng, to lớn hơn là nó làm hư hỏng cả một bộ máy, cả một xã hội khi người nhận tiền hối lộ “quen tay” nhận, thì người đưa tiền hối lộ buộc phải “quen tay” đưa, do đó đâu có phải là chuyện vặt vãnh, vì đã thành tệ nạn.

16/11/2014

AI NGỎ!

- Sao bà con mình cả tin thế! Cả tin cho nên hay bị mắc lừa.
- Lừa có nhiêu thủ đoạn, ông muốn nói chuyện gì?
- Đây ông xem, báo vừa đăng ở một tỉnh Tây Nguyên, có kẻ “huy động vốn” với lãi suất trên trời, đến khi họ chạy làng thì la trời. Cũng tại dân trí thấp!
- Không hẳn thế đâu. Ngay ở các thành phố lớn cũng khôi người bị lừa với cái kiểu như thế. Trong trường hợp đó thì đâu phải do dân trí thấp mà vì hám lời.
- Cũng là do kém hiểu biết chứ. Buôn bán kinh doanh gì mà lãi hàng tháng vài chục phần trăm để trả lãi suất vay?
- Rồi còn nhiều kiểu bị lừa đảo khác nữa.
- Kiểu gì?
- Đây, hứa đưa tiền để chạy chở làm việc cho con với lương bổng khá, đưa tiền tay

ngang để chạy suất đi xuất khẩu lao động, chạy dự án, chạy bằng cấp... Sao cả tin thế!

- Nay giờ chuyện đổ bể thì lộ mặt kẻ phạm tội, khi bị vỡ lở nhiều tên đã cao chạy xa bay. Chỉ khổ mấy người cả tin ngửa mặt lên trời.

- Chuyện xảy ra rồi thì tha hồ nói dọc nói ngang. Nhưng cũng nên thông cảm cho người bị lừa.

- Thông cảm thế nào?

- Khi than vãn bị mất tiền, xôi hỏng bỏng không, có “khổ chủ” phân bua: “Tôi thấy có người đưa tiền mà chạy được việc làm cho con nên cũng làm theo, ai ngờ!”.

- Đúng là có tình trạng đó. Có chuyện lo lót chạy được việc làm, chạy được dự án, thậm chí chạy được ghế, cho nên họ tưởng rằng lo lót thì sẽ được việc. Ai ngờ!

23/11/2014

CHUYỆN LẠ

- Đọc báo cũng có lúc thấy vui. Có khi là chuyện rất nhỏ, ông ạ!

- Ông nói chuyện gì thế?

- Báo đăng tin, có một bà ở Thành phố Hồ Chí Minh bị kẻ cướp giật dây chuyền vàng, hột vàng rơi tung tóe, thế là một số bà con đi qua xúm lại lượm những hột vàng trên đường giúp người bị cướp giật. Cũng gom lại gần đủ. Đọc tin đó mà thấy vui trong lòng. Nhưng lại thắc mắc...

- Thắc mắc gì?

- Đăng tin ấy mà tờ báo lại giật đầu đề “Chuyện lạ”.

- Họ đặt tít như thế cũng có lý vì thường diễn ra là thấy người bị nạn không những không giúp đỡ lại còn xông vào cướp hàng, hôi của. Cho nên chuyện giúp đỡ những người bị nạn như ông vừa kể lại là chuyện lạ, ít xảy ra.

- Nhưng cũng không nên nghĩ và viết như thế. Thì cũng báo đăng, tố cáo những người thấy xe chở các hộp bia đổ xùm vào hôi bia bị xã hội lén án, có người còn bị công an “thăm hỏi”. Nhưng sau vụ đó, có những xe chở hàng bị đổ, bà con lại xùm vào giúp thu gom đồ hàng cho lái xe. Cho nên giúp người bị nạn bây giờ đâu có là chuyện lạ, chuyện hiếm có. Giật đầu đê “chuyện lạ” tức là đã đánh giá là cái xấu đang phổ biến thì đã đúng chưa, đó là chưa kể còn gây tâm trạng nhìn xã hội chỉ một màu u ám.

- Ông băn khoăn cũng có lý, nhưng không biết ông đã đánh giá đúng cái tốt, cái xấu trong xã hội chưa?

30/11/2014

CHỐNG?

Bây giờ đang có nhiều hiện tượng tiêu cực, nhiều tệ nạn, cho nên phải chống.

Chống tham nhũng, chống lãng phí, chống làm hàng giả, chống buôn lậu qua biên giới, chống buôn bán, vận chuyển ma túy, chống bạo hành phụ nữ, trẻ em,... Nhiều thứ chống nữa mà kể ra không hết. Hôm họp trên phường thấy phổ biến đến mười mấy thứ chống, ghi mỗi tay cho nên chỉ ghi chống các hành vi tiêu cực.

- Tiêu cực thì phải chống. Nhưng cuộc đời rất phức tạp cũng tại ngôn ngữ nước ta nó “đa nghĩa”.

- Đang nói chuyện chống tiêu cực, vì sao ông lại chuyển sang chuyện ngôn ngữ?

- Thì ông giở từ điển ra mà tra. Chống vừa có nghĩa là chống chơi, ngăn ngừa lại vừa có nghĩa là đỡ đần, bảo vệ...

- Ông nói thế là tôi nghĩ ra ngay. Đúng là có từ “chống lưng” để chỉ những người đỡ đần,

chỉ lối cho hành vi gian lận, trốn thuế và các hành vi tiêu cực khác. Có người lấy “cái oai” của mình ra mà đỡ đần cho các đơn vị tiêu cực. Rồi ngay cơ quan và người trong các cơ quan có trách nhiệm chống theo nghĩa chống chọi lại hành động chống theo nghĩa đỡ lưng.

- Ông ăn nói cẩn thận trọng một chút để khỏi bị hiểu lầm!

- Thì ngay tại Quốc hội cũng có một số vị đại biểu nêu ra những hiện tượng tham nhũng ngay ở những cán bộ trong các cơ quan chống tham nhũng.

- Có chứng cứ gì không?

- Thì đây, báo chí nói đầy ra. Cán bộ thu thuế có trách nhiệm thu thuế đúng chính sách, chống lậu thuế thì lại bày mưu cho người buôn trốn thuế để ăn hoa hồng. Cán bộ hoạt động trong các cơ quan kiểm lâm có trách nhiệm bảo vệ rừng lại có người tiếp tay cho lâm tặc phá rừng. Nghĩa là tiêu cực nằm ngay trong một số người được trao nhiệm vụ chống tiêu cực cho nên chống tiêu cực đã khó càng thêm khó!

07/12/2014

ĐỈA PHẢI VÔI

- Chưa chi đã phản ứng!
- Chuyện gì mà ông bức dọc thế?
- Vừa rồi trên trang mạng Sleepenairports đánh giá sân bay Nội Bài và Tân Sơn Nhất xếp thứ năm và thứ tám trong số 10 sân bay tệ nhất châu Á, thế là mấy ông ở Cục Hàng không dân dụng đã vội tuyên bố đánh giá như thế là thiếu khách quan.
- Tôi cũng hay đi máy bay trong các chuyến công tác thấy các sân bay của ta ngày một hiện đại hơn, phục vụ cũng ngày một tốt hơn. Cũng không có dịp đi nhiều nước để so sánh. Nhưng họ đánh giá như thế là có căn cứ; đáng lẽ nên bình tĩnh kiểm tra, thấy chỗ nào chưa tốt thì sửa chữa chưa chi đã phản ứng. Thật vô duyên!
- Cũng may, ông Bộ trưởng Giao thông vận tải, cơ quan cấp trên của Cục đó cũng cho rằng phản ứng vội thế là thiếu cầu thị.

- Tôi nghe nói đã lập các đoàn kiểm tra.
- Thế là đúng. Sau kiểm tra kết luận thế nào?
- Nghe nói là có những thiếu sót nhưng chưa biết kết luận cuối cùng thế nào, nhưng cứ theo khách hàng thì họ nói nhiều thứ lắm!
- Họ phê bình những gì?
- Họ nói: thái độ của người phục vụ tại sân bay thiếu thân thiện.
- Thì ông Bộ trưởng đang có chỉ thị về thái độ gì đó không chỉ với ngành hàng không mà với toàn bộ nhân viên của ngành giao thông, không nhó hết chỉ nghe nói chuyện phải biết cảm ơn, xin lỗi và luôn có nụ cười.
- Rồi họ còn nói về chuyện chờ nhận hàng gửi quá lâu, đặc biệt là khu vệ sinh thiếu giấy dùng, bẩn thỉu... Ông Bộ trưởng nói là cũng nhận được tin nhắn của khách đi máy bay phàn nàn chuyện đó, rồi nói vui “cũng may mà họ chưa xếp hạng bét”.
- Thế thì còn phản ứng nỗi gì?
- Thì cũng là thói quen của không ít cơ quan quản lý nước ta, cứ ai nói tới khuyết điểm là giãy nảy lên như đỉa phải vôi! Thế thì còn lâu mới tiến bộ!

14/12/2014

CON SỐ?

- Đánh giá thì cũng phải có con số đàng hoàng chứ chỉ ang áng rồi nói là “khá”, “tương đối tốt” thì ai biết đâu mà lần!
- Ông nói đúng ý nhiều người. Không có con số thì không lấy gì mà đánh giá nhưng có khi cũng khổ vì con số.
- Khổ là khổ thế nào?
- Tất cả đều trông vào ông thống kê nhưng những con số trong thống kê đã báo cáo ngay tại các cơ quan quan trọng của đất nước cũng có đáng tin hay không?
- Sao ông hay nghi ngờ thế?
- Đúng là mình không có điều kiện để tìm ra những chứng cứ bắc bỏ. Nhưng có những con số mà những người trần mắt thịt như tôi cũng không thể tin được.
- Con số gì?

- Đấy ông xem, có người đã viết công khai: Câu trả lời khó nhất của nhiều quan chức là: “Vì sao ông giàu thế?”. Nhưng kê khai tài sản hàng chục vạn vị mà chỉ có một vị bị kỷ luật và năm vị phải giải trình thì người ngu dốt là tôi cũng đâu có tin!

- Tôi cũng không tin con số đó! Công bố con số đó là “hòa cả làng”!

- Lại còn...

- Còn gì thì nói ra đi chứ cứ úp úp, mở mở thế?

- Ông với tôi cùng đang công tác. Không biết ông thế nào chứ tôi không dám tự đánh giá là người chăm chỉ cần mẫn nhưng cũng tự nhận chưa đến nỗi vô tích sự sớm vác ô đi tối vác về, nhưng nhìn cơ quan thì trì trệ, bệ rạc; sáng nào cũng khoảng tám giờ rưỡi ngồi vào bàn làm việc đã là sớm. Tất nhiên ngồi vào bàn uống chè tán gẫu thì từ bảy rưỡi, tám giờ.

- Thì cơ quan tôi cũng thế!

- Thế mà chỉ có 1% số người không hoàn thành nhiệm vụ (gần đây lại cho là dưới 1%) thì ai tin được? Có ông lãnh đạo nói con số đó phải tới 30% thì còn có thể chấp nhận được, tuy rằng còn có người cho là vẫn nhẹ nhàng...

- Đúng thế. Sự nguy hiểm của những con số sai còn ở chỗ gây ảo tưởng cho lãnh đạo. Khi đánh giá cần có con số, nhưng phải là con số đúng, con số trung thực.

21/12/2014

CÃI LẠI RẤT HAY!

- Nhiều người đều thấy ông Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải đi sát thực tế, có việc gì nghiêm trọng xảy ra liên quan tới hoạt động của ngành là ông có mặt, thấy rõ sai lầm của quản lý là ông có ý kiến xử lý ngay người đứng đầu, nhiều người hoan nghênh nhưng vẫn có vị không hài lòng.

- Họ nói sao?

- Ông ấy nói đại ý làm tư lệnh ngành thì phải để tâm nghiên cứu chính sách, quy chế, không nên lúc nào cũng ra đường xử lý những chuyện vụn vặt. Người góp ý lại đã từng làm tư lệnh một ngành quan trọng cho nên cũng được nhiều người quan tâm.

- Không thể coi những bộ phận hoạt động để nhân dân phàn nàn, những vụ tai nạn gây chết người, những hoạt động của bộ phận bị một số cơ quan thế giới xếp hạng kém là những chuyện vụn vặt!

- Nhưng cũng nên thấy những lời góp ý là chân thành và có lý. Trong cuộc chiến người ta bao giờ cũng đánh giá “những vị tướng cầm quạt” ngồi trong trường nghĩ kế sách quan trọng hơn những vị tướng cầm gươm đao ngoài trận tiền đánh từng trận!

- Thì đúng rồi. Nhưng có nhà báo gặp ông Bộ trưởng hỏi xem ông nghĩ gì về nhận xét góp ý đó thì ông Bộ trưởng đó không có ý kiến bác bỏ nhưng cũng có lời nói lại đăng trên báo, ông đã xem chưa?

- Ông Bộ trưởng đó nói thế nào?

- Trong lúc có những hoạt động của không ít bộ phận trong ngành chưa được nhân dân bằng lòng, góp ý phê bình thì phải xuống tận nơi xem xét xử lý. Phải xuống dân để làm chính sách cho sát dân.

- Ô: “Phải xuống dân hiểu rõ từng việc để làm chính sách cho sát dân”. Đúng là một lời cãi hay!

28/12/2014

THAY ĐỔI?

- Cứ loay hoay mãi!
- Chuyện gì thế?
- Đây ông xem, cả hơn chục năm nay chúng ta đều nghe hô hào đổi mới hoạt động doanh nghiệp nhà nước nhưng có thấy thay đổi được gì nhiều đâu, vẫn là hiệu quả đồng vốn đầu tư thấp nhất trong các thành phần kinh tế!
- Cũng phải công bằng mà thấy cũng có tiến bộ; nhiều doanh nghiệp cổ phần hóa đã có những hiệu quả rõ rệt đấy chứ!
- Thì có ai phủ nhận đâu, nhưng có chuyên gia kinh tế cho rằng hiệu quả kinh tế quốc gia thấp chủ yếu vì hiệu quả kinh tế doanh nghiệp quốc doanh thấp! Nhưng vừa rồi có ý kiến khá thẳng thắn trong việc đổi mới doanh nghiệp nhà nước.
- Ý kiến gì thế?
- Ông ấy nói: “Nếu đổi mới doanh nghiệp mà cứ để những cán bộ đã từng sinh ra những

doanh nghiệp đó, lãnh đạo doanh nghiệp đó thì không thể làm được... Vì không ai muốn chặt chân mình”.

- Tôi có đọc ý kiến ông đó mà không phải là ý kiến dân thường, chuyên gia chạy đâu. Lúc đâu thấy hay, thấy đúng nhưng nghĩ lại thấy không thể nói chung như thế được!

- Ông có lý lẽ gì bác bỏ?

- Bên cạnh những doanh nghiệp nhà nước làm ăn kém hiệu quả thì cũng có những doanh nghiệp, những tập đoàn kinh tế làm ăn tốt. Rồi...

- Gì nữa?

- Trong lịch sử đổi mới của ta, có những đồng chí là người khởi xướng đổi mới khi nhìn ra thực tiễn lại chính là người bị đồng nghiệp, đồng liêu coi là người cứng nhắc. Không nói ra thì cậu cũng biết đó là ai rồi... Và không chỉ có một vài người đâu.

11/01/2015

KHI NGƯỜI TỐT KHÔNG HÀNH ĐỘNG!

- Cả cơ quan đều công nhận ông ấy là người tốt. Đánh giá hiệu quả công việc được phân công thì còn có ý kiến khác nhau nhưng ai cũng thấy ông ấy cần cù, chịu khó, không ai thấy ông sa vào những chuyện tán gẫu trong giờ làm việc như nhiều đồng nghiệp. Cuộc sống trong sạch. Suốt đời không va chạm với ai.
- Đúng, ông ấy là người tốt, người hiền lành. Có người còn đùa giỡn gọi ông là “ông bụt” của ngôi chùa có nhiều vị ăn thịt chó!
- Thế mà không ít người vẫn tỏ ý chê bai cách sống của ông!
- Họ còn muốn gì nữa?
- Vừa rồi theo thư từ gửi đến cơ quan có cuộc điều tra một vụ lùm xùm chuyên sử dụng quỹ từ thiện các nơi gửi đến vi phạm nghiêm trọng chính sách xã hội. Mọi người đều góp ý đấu tranh với những người có trách nhiệm để bảo vệ chính sách, bảo vệ uy tín của cơ quan. Nhưng ông ấy không góp một lời!

- Có thể ông ấy không biết. Không biết mà nói bừa thì thà ngồi im còn hơn!

- Đừng tưởng “ông bụt” không biết gì. Ông là người công tác ở cơ quan đã lâu, lại có tín nhiệm cho nên trong nhiều năm được giao phụ trách công việc thu nhận tiền từ các nơi gửi đến cho nên biết rất rõ chuyện này, cả những mánh lới có thể ăn bớt vì không ít người gửi tiền nhưng không ghi tên vì không muốn lưu danh trong hoạt động từ thiện, cho nên dễ bị cắt xén mà không tìm ra dấu vết. Những người có kinh nghiệm như ông có thể góp nhiều ý kiến để điều tra đưa ra chứng cứ đấu tranh với kẻ xấu nhưng ông lại không nói gì.

- Thế là ngậm miệng ăn tiền?

- Không, ai cũng thấy ông ấy “ngậm miệng” nhưng không ai dám nghĩ rằng ông ấy “ăn tiền”. Chỉ buồn một nỗi...

- Nỗi gì?

- Chuyện của ông làm tôi nhớ tới một danh ngôn...

- Câu gì, nói thử xem?

- Đó là “cái ác sẽ thắng khi người tốt không hành động!”.

18/01/2015

ÔNG TA ĐỀU CÓ PHẦN

Đang vào dịp bầu cử, họ thường trao đổi ý kiến với nhau về quan điểm chọn lựa. Tiêu chuẩn thì có nhiều nội dung. Đánh giá con người thì có những ý kiến khác nhau. Nhưng đây là thời buổi “giao ca” cho nên họ tập trung trao đổi ý kiến với nhau về “trẻ - già” theo quy định của tổ chức về lứa tuổi. Ý kiến còn khác nhau.

Một số người cho rằng, trên cơ sở bảo đảm tiêu chuẩn, phải “trẻ hóa” cho tổ chức có sức sống mới. Có kết hợp ba độ tuổi thì những người trẻ cũng nên chiếm số đông.

Một số người cho rằng, trong lúc tình hình có nhiều diễn biến phức tạp, nên để lại những người đứng tuổi, có nhiều kinh nghiệm công tác và trải nghiệm xã hội để đủ độ chín chắn xử lý các vấn đề phức tạp mới nảy sinh.

Một ông cựu chiến binh nói: Đúng là cần những người lãnh đạo có nhiều kinh nghiệm

nhưng việc đó không thể chỉ dựa vào độ tuổi. Một cậu mới 25 tuổi nhưng đã cầm quân đánh hàng chục trận chắc có nhiều kinh nghiệm hơn ông hơn 30 tuổi (cũng chưa phải là già) nhưng chủ yếu ngồi trên cơ quan, mới ra cầm quân một vài trận nhùng nhằng.

Họ thảo luận với nhau, mỗi người một chính kiến, cùng nhau tham khảo để hiểu thêm các hướng dẫn của cấp trên trong việc chọn lựa nhân sự.

Nhưng có ông ngồi với những người có ý kiến “trẻ hóa” thì nói: “Phải ủng hộ trẻ, trẻ thì mới mạnh dạn sáng tạo chứ”. Ngồi với những người có ý kiến chọn người đúng tuổi, chín chắn thì ông cũng hùa vào: “Phải chín chắn mới có thể vững tay chèo lái lúc này”.

Có người cho ông là người không có chính kiến, toàn vuốt đuôi, a dua.

Có người nói, ông ta có ý đó. Vì tranh luận thì cứ tranh luận nhưng mọi người sẽ bỏ phiếu theo tiêu chuẩn và quy chế tất nhiên có một quan điểm được thể hiện trên đa số lá phiếu. Nếu người lãnh đạo trẻ thì ông đó nói “đúng với ý kiến của mình”. Còn lãnh đạo được chọn lựa là người đúng tuổi thì ông cũng

nói: Tập thể thật sáng suốt. Thật đúng với ý kiến mình khi trao đổi với các ông. Thế là cách gì, phương án nào ông cũng có phần!

25/01/2015

VÕ TAY

- Ông ta được hoan nghênh ghê gớm!
- Vì sao cậu biết?
- Thì trên truyền hình, ông ta nói câu nào cũng được vỗ tay rầm rầm đấy thôi!
- Thì lúc đầu mình cũng nghĩ như cậu.
- Thế bây giờ nghĩ khác à?
- Vì chính người trong cuộc nói với tôi.
- Họ nói thế nào?
- Họ vỗ tay theo kịch bản, có cả dịch vụ “vỗ tay thuê”.
- Có cả chuyện đó sao?
- Thì mấy ông ấy cũng đang học theo cách làm của mấy ca sĩ thuê người hò hét, vỗ tay, tặng hoa, tập hợp thật đông những “người hâm mộ” để khuếch trương thanh thế, tăng “cátsê”.
- Có những người hâm mộ chân thành chứ!
- Cũng có, nhưng lần vào đó là những người

võ tay thuê. Mấy ông ấy bây giờ cũng học cách đánh bóng hình ảnh của mấy ca sĩ.

- Thật thế sao?
- Có tiền là thuê được tất cả, có khóc mướn, võ tay thuê, khen thuê, chửi thuê...
- Rồi còn nhiều chuyện phúc tạp nữa!...
Thuê bây giờ không chỉ bằng tiền mà còn bằng những ân huệ lớn hơn tiền.
 - Phúc tạp thật. Tìm ra đúng sự thật bây giờ thật không đơn giản!
 - Nhưng họ chỉ lừa được những người nhẹ dạ cả tin chứ làm sao lừa được cả thiên hạ. Dân ta biết cả đấy!

01/02/2015

MẤY LỜI BÌNH LUẬN

CHỈ CÓ KẾT QUẢ THỰC TIỄN MỚI CÓ NIÊM TIN*

Triển khai nghị quyết cũng là việc đấu tranh vì lợi ích chung, vì lợi ích toàn cục

- Thưa nhà báo Hữu Thọ, không phải tối lần này mà từ trước đến nay chúng ta vẫn “mắc” phải chỗ này: Nghị quyết, chủ trương đúng đắn nhưng việc thực hiện nghị quyết trong thực tiễn cuộc sống có khi lại không được đúng như vậy. Cho nên, thời điểm này là rất quan trọng, học tập, triển khai nghị quyết Đại hội Đảng vào cuộc sống thế nào để trí tuệ toàn Đảng, toàn dân được huy động khi xây dựng văn kiện Đại hội không trở thành uổng phí?

Có thể nói, việc triển khai Nghị quyết Đại hội XI của Đảng mới chỉ diễn ra trong thời gian ngắn, lại vào thời điểm tình hình kinh tế

* Bài đăng trên báo *Đại đoàn kết*, số 103, ngày 30/4/2011.

đang diễn biến phức tạp. Trước đó, Bộ Chính trị đã có nghị quyết, Chính phủ cũng đưa ra các nhóm giải pháp mà những nhà kinh tế học và người dân đều thấy là chính xác. Nhưng vấn đề quan trọng là thực hiện những nhóm giải pháp đó không hề đơn giản. Như việc cắt giảm chi tiêu công chẳng hạn cũng sẽ động vào quyền lợi, lợi ích của các địa phương, của các ngành, và đặc biệt động vào lợi ích của từng nhóm lợi ích, cho nên có thể diễn ra các cuộc “vận động hành lang” cho tới cấp cao. Thật không đơn giản! Rất có thể những cái cần cắt thì họ lại không cắt, có những cái không nên cắt, thì lại bị cắt. Vừa rồi xem tivi, tôi thấy giật mình vì ở một địa phương, họ đã “cắt” đầu tư xây dựng cầu, chứ không “cắt” việc sửa chữa trụ sở, mà rõ ràng việc sửa chữa trụ sở làm sao quan trọng bằng xây cầu cho người dân đi lại. Như vậy triển khai nghị quyết cũng là việc đấu tranh vì lợi ích chung, vì lợi ích toàn cục. Phải rất kiên quyết, phải có kỷ luật sắt mới có thể thực hiện thắng lợi được. Đặc biệt, khi các nhóm lợi ích liên kết với nhau, giữa một số người trong bộ máy công quyền và một số doanh nghiệp... có thể

làm méo mó các chủ trương đúng đắn. Như đã nói, trong một thời gian ngắn, những quyết sách không phải cứ đưa ra là có tác dụng ngay, mà cần phải có một thời gian xây dựng các phương hướng cụ thể để đưa vào cuộc sống, có thể phải một vài tháng sau nếu thực hiện tốt, chúng ta mới nhìn thấy kết quả.

Học nghị quyết phải đi đôi với hành động

- Vì thế đưa nghị quyết vào cuộc sống không phải chỉ dừng lại ở các cuộc “học nghị quyết” ở các ngành, các cấp?

Kết quả thực hiện phương hướng mới tạo nên niềm tin vững chắc vào phương hướng. Do đó, sự “quán triệt” trong học tập phải đi đôi với hành động, chứ không thể cứ ngồi quán triệt nội dung, buông lời sự lãnh đạo quản lý thực hiện. Chẳng hạn khi triển khai nghị quyết, nếu chúng ta không nâng cao hiệu quả đầu tư, không kiềm chế được lạm phát, không chống tham nhũng, lãng phí, mọi thứ vẫn trì trệ... thì có học tập nhiều lần cũng khó xây dựng được niềm tin của người dân. Xin nhấn mạnh, cho dù là đảng viên hay những người dân bình thường, niềm tin

Ấy cũng chỉ được xây dựng trên cơ sở những kết quả thực hiện nghị quyết (dù là bước đầu) được thấy rõ ràng.

Chúng ta xây dựng niềm tin vào nghị quyết, niềm tin ấy không phải chỉ cần thiết khi nghe giảng dạy, tuyên truyền, mà nó chỉ vững chắc khi đường lối thành hiện thực, người ta phải sờ thấy, trông thấy; đời sống nhân dân phải ngày một nâng cao lên, không khí dân chủ ngày một cởi mở hơn, sự phiền hà xã hội, quan liêu, lãng phí, tham nhũng phải bớt đi... Ở thời điểm này, tôi tin các địa phương cũng đang triển khai những chương trình hành động cụ thể của họ.

- Trong số các mục tiêu, chiến lược mà Nghị quyết Đại hội Đảng lần này đề ra để đưa đất nước phát triển, theo ông, trước mắt chúng ta nên chọn cái gì làm khâu đột phá?

Văn kiện cũng nêu lên những khâu đột phá như đột phá về thể chế, đột phá xây dựng kết cấu hạ tầng, đột phá vào khâu nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao, về đạo đức và tài năng. Tất cả những việc đó ngành nào cũng cần phải làm, song mỗi một ngành có những việc riêng. Nhưng vấn đề cuối cùng cần nhớ

rằng nghị quyết Đại hội đã nhấn mạnh: lấy con người là trung tâm của chiến lược phát triển.

Ví dụ, cải cách hành chính từ nhiều cửa thành ít cửa - đồng ý, nhưng nếu anh “gác cửa” không tận tâm tận lực vì nhân dân thì một cửa có khi còn phiền hà hơn. Như vậy cần phải hiểu đưa nghị quyết vào cuộc sống là biến những phương hướng, tư tưởng của Đảng trong xây dựng, giáo dục con người thành hiện thực.

Nhân dân sẽ giám sát việc thực hiện nghị quyết

- Thưa ông, giám sát cũng sẽ là việc rất quan trọng trong việc triển khai thực hiện nghị quyết Đại hội Đảng?

Tất nhiên là có những cơ quan giám sát của Đảng, của Nhà nước, của các đoàn thể, nhưng nghị quyết Đại hội Đảng có nêu: phải dựa vào dân, nhờ dân giám sát các hoạt động của các cơ quan đảng, nhà nước. Như vậy, giám sát của dân là rất quan trọng. Bác Hồ cũng nói rằng dân biết những việc mà cán bộ, lãnh đạo chưa chắc đã biết, cho nên chúng ta phải phát huy dân chủ, hãy để dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra. Giám

sát của dân trong công tác xây dựng Đảng là một nội dung của nghị quyết Đại hội Đảng. Theo tôi rất cần và rất coi trọng phát huy vai trò của nhân dân, của các tổ chức nhân dân trong việc giám sát hoạt động đưa nghị quyết Đại hội Đảng vào cuộc sống.

- *Thưa ông, vai trò của truyền thông trong việc tuyên truyền đưa nghị quyết Đại hội Đảng vào cuộc sống?*

Mục đích của chúng ta là góp phần tạo nên một sự đồng thuận, nhất trí cao trong việc quán triệt và thực hiện các nghị quyết Đại hội, vì chỉ có trên cơ sở nhất trí cao, tạo niềm tin mới có thể tổ chức thực hiện thắng lợi nghị quyết.

Báo chí có một vị trí riêng vì tính thông tin rộng rãi trong đại chúng. Đặc điểm quan trọng của báo chí là tác động vào dư luận xã hội và có khả năng tạo nên những phong trào quần chúng để đưa nghị quyết vào cuộc sống. Báo chí cũng là kênh giới thiệu những chương trình hành động, đặc biệt giới thiệu những kết quả thiết thực, rõ ràng từ những chương trình hành động của các địa phương, các ngành, để từ đó nhân lên. Chúng ta còn nhớ, Đại hội VI - mở

đầu thời kỳ đổi mới, Đảng đã phê phán giới báo chí tuyên truyền hời hợt, đơn điệu, một chiều. Có nghĩa là Đảng muốn giới báo chí phải thông tin sâu sắc, thực chất hơn, đa dạng hơn, nhiều chiều hơn. Do đó, khi đi vào cuộc sống để phản ánh những vấn đề thực tiễn, người làm báo còn có trách nhiệm phản hồi từ thực tiễn, để xác định những cái gì được, những cái chưa được, những cái gì cần trao đổi thực hiện đường lối của Đại hội để tiếp tục đấu tranh. Từ đó góp phần hoàn thiện phương hướng, giải pháp, chính sách của Đảng, giúp cho việc tổ chức thực hiện nghị quyết đạt được kết quả.

Tôi chỉ tin một cách sâu sắc khi việc thực hiện nghị quyết có kết quả

- *Từ đâu cuộc trò chuyện đến giờ, ông luôn nhấn mạnh niềm tin của nhân dân chỉ có được khi có kết quả thực hiện nghị quyết trong thực tiễn. Lúc này còn quá sớm để đưa ra đánh giá, nhưng cá nhân mình, ông có niềm tin thế nào về sự phát triển của đất nước theo đường hướng mà nghị quyết Đại hội Đảng đã đề ra?*

Tất nhiên tôi cũng như nhiều người khác, tin tưởng về phương hướng, nhưng tôi chỉ tin

một cách sâu sắc khi việc thực hiện có kết quả, phải nhìn thấy sự phát triển. Có thể một năm đầu chưa nhìn thấy kết quả ngay, nhưng một hai năm chỉ số ICOR giảm xuống, lạm phát từng bước giảm xuống, GDP giữ vững được, an sinh xã hội tốt hơn, đời sống nhân dân được bảo đảm, rồi xã hội có dân chủ hơn, cởi mở hơn, lãng phí, tham nhũng giảm; những người tham nhũng và những lãnh đạo để cơ quan, tổ chức tham nhũng phải bị xử lý trách nhiệm nghiêm minh như nghị quyết Đại hội đã nêu ra thì thực tiễn ấy mới làm cho niềm tin thêm sâu sắc. Tôi nhấn mạnh, chỉ có kết quả thực tiễn mới tạo nên niềm tin cơ bản.

Việc quan trọng bây giờ là phải hành động, nên nói ít đi, làm nhiều hơn. Nghị quyết Đại hội XI cũng đề cập phải tiếp tục Cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”, nhưng theo tôi cách làm phải mới hơn, thiết thực hơn. Đánh giá cuộc vận động quan trọng này có kết quả thì tham nhũng, lãng phí phải giảm bớt; bộ máy công quyền phải trong sạch hơn, đỡ phiền hà nhân dân hơn; mọi thứ phải tốt hơn... thì mới gọi là làm theo Bác.

DIỄN BIẾN TỪ ĐÂU?*

Chúng ta không bao giờ quên âm mưu và nhiều thủ đoạn nham hiểm của các thế lực thù địch tìm mọi cách xóa bỏ Đảng Cộng sản và chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta. Điều đó đang và sẽ còn diễn ra, không thể ảo tưởng. Tuy nhiên phân tích sự tan rã của Liên bang Xôviết và các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu chúng ta lại nhớ tới lời cảnh báo của V.I. Lenin đại ý, không ai có thể đánh đổ chúng ta nếu ta không mắc sai lầm. Có thể hiểu sự sai lầm trong xác định đường lối, chính sách và sai lầm trong rèn luyện đội ngũ dân trí suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống, mất đi mối quan hệ máu thịt với nhân dân. Do đó Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng, sau khi phân tích tình hình của Đảng

* Tham luận tại Hội thảo quốc gia về “tự diễn biến” tại Tạp chí Cộng sản ngày 27/12/2012.

đã nêu lên nguy cơ “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là phản ánh đúng tình hình thực tế đang diễn ra và cảnh báo về sự phát triển đáng lo ngại của tình trạng này.

Chung quanh vấn đề “tự diễn biến, tự chuyển hóa” có rất nhiều vấn đề đích đáng mà nhiều tác giả đã đề cập, tôi chỉ xin có một số ý kiến tham gia thảo luận về một khía cạnh nhỏ nhưng là sự day dứt của tôi.

1. Trong khi thảo luận về sự nguy hại của “tự diễn biến” có ý kiến cho rằng việc tự diễn biến, tự chuyển hóa trước hết từ những người lãnh đạo của Đảng và Nhà nước, mới có thể dẫn tới sự sụp đổ của Đảng và chế độ. Theo tôi, điều đó là đúng khi xem xét thực tế từ lịch sử của Liên Xô nhưng chưa hẳn đã đúng với Đức, Hungari... tuy nhiên cũng là điều quan trọng để chỉ ra mục tiêu quan trọng nhất nhằm ngăn ngừa tình trạng này. Nhưng tôi vẫn băn khoăn, vì phân tích như thế thì đồng đảo đảng viên vô can ư?

Tình trạng thụ động của gần 20 triệu đảng viên Đảng Cộng sản Liên Xô trước tình trạng tan rã của Liên bang và sụp đổ của Đảng nói lên điều gì? Và vì sao hơn 200 triệu dân

Xô viết không bảo vệ Đảng trong lúc nước sôi lửa bùng?

Nhiều nhà viết sử đã nêu vấn đề: Vì sao gần 20 triệu đảng viên của Liên Xô không giữ nổi sự sụp đổ của Đảng, trong khi chỉ có hơn 5 triệu đảng viên đã là nòng cốt cho cuộc chiến tranh chống phát xít thắng lợi vẻ vang? Đúng là vấn đề chất lượng đảng viên như có câu nói bóng gió, ví von có phần ngoa ngôn nhưng mang tính hiện thực là “đảng viên nhanh nhẹn, cộng sản vắng tanh!” đang diễn ra ở nước ta. Tuy nhiên chất lượng đảng viên có nhiều nội dung, trong phát biểu này chỉ xin phân tích một khía cạnh về mối quan hệ giữa đảng viên bình thường với những người đảng viên tham gia lãnh đạo, quản lý để những người lãnh đạo không “suy thoái”, “tự diễn biến” dẫn tới mất Đảng, mất chế độ như đã từng xảy ra.

2. Là đảng viên hơn 60 năm tuổi đảng, có hơn 30 năm tham gia cơ cấu lãnh đạo ở nhiều cấp từ dưới lên trên, tôi nhận thấy quan hệ giữa người đảng viên và người lãnh đạo có khoảng cách ngày càng xa trong tình đồng chí cùng chung một chiến hào. Quan hệ giữa cán bộ,

đảng viên với nhân dân cũng không được như trước đây; không ít cán bộ, đảng viên không còn là tấm gương được nhân dân tin cậy.

Nhớ lại, năm 2003 tôi viết bài có đầu đề “Ước chúa hay nghe” đăng trên báo *Nhân Dân*. Đầu đề cắt đi cho ngắn nhưng là dựa vào di ngôn của cụ Đào Duy Từ là người không đỗ đạt bằng cấp gì mà cả nước gọi là Thầy (lũy Thầy), trước khi nhắm mắt xuôi tay dặn lại chúa Nguyễn “Ước tôi hay gián, ước chúa hay nghe”, nghĩa là mong bồ tôi hay can gián chúa khi chúa làm điều sai trái, và ước chúa hay nghe những lời can gián dù trái tai. Cũng là mượn tích xưa để nói đời nay vì nhìn trong thực tế thấy rất lo lắng khi cán bộ, tham mưu hùng hậu về số lượng và cả về bằng cấp nhưng không dám can ngăn thậm chí không dám phản ánh những điều không hợp lý, sai trái của một số chủ trương và dư luận không đồng tình, thậm chí chê trách về đạo đức của một số người lãnh đạo. Mặt khác, người lãnh đạo đã ngày càng không muốn nghe những lời nói thẳng, chỉ muốn nghe lời khen bùi tai do đó quy tụ chung quanh những người nịnh hót, ít nhất là thiếu trung thực. Thực sự sự suy

thoái của người lãnh đạo có nguyên nhân suy thoái của đảng viên, cán bộ, trước hết là những đảng viên trong cơ cấu lãnh đạo hoặc ở bộ phận tham mưu gần gũi.

Rồi trong không khí sôi nổi, hỗn hển thực hiện Nghị quyết Trung ương lần thứ tư (khóa XI), “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay” nhằm trước hết ngăn ngừa sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ đảng viên trong đó có những người giữ vị trí lãnh đạo, quản lý cấp cao, nhưng ngay từ lúc đó bên cạnh những biểu hiện tích cực, tôi đã cảm nhận mạnh nha những biểu hiện mới của chủ nghĩa cơ hội. Do đó trên chuyên mục “Bàn góp sự đời”, báo *Nhân Dân*, tôi viết bài “Ngậm miệng ăn tiền” đăng số ra ngày 01/4/2012, nói về các mối quan hệ từ lợi ích, đồng hương, bạn bè mà “im lặng”, bỏ qua không can gián, góp ý phê bình những sai sót của lãnh đạo, nêu rõ “không ít người né tránh chọn thái độ “ngậm miệng”, chọn cách yên phận trong canh bạc cơ hội”. Và dẫn chứng từ phát biểu của nhà bác học Anhxtanh khi ông hô hào nhân dân thế giới chống bom nguyên tử hủy diệt, đại ý “Tai họa không từ kẻ

xấu mà từ những người im lặng”. Trong thực tế, những người suy thoái cho dù là một bộ phận không nhỏ thì cũng không phải là số đông. Kẻ nịnh hót, bợ đỡ tuy rất xấu xa nhưng không thể là đa số, cho nên số đông chọn thái độ cơ hội “im lặng” hoặc không nói, không bỏ phiếu thật lòng là nguy cơ chết người làm cho cuộc đấu tranh không thành công, chưa đạt yêu cầu như chúng ta đã thấy.

3. Như trên đã phân tích trách nhiệm của mọi người trong đó có chúng ta, thực chất là sự suy thoái từ chính chúng ta đã không góp phần cảnh báo, đẩy lùi sự suy thoái của những người lãnh đạo gây tai họa cho Đảng, cho chế độ, để thấy trách nhiệm của chính chúng ta. Đó là chưa kể sự suy thoái của chúng ta không còn là tấm gương, thậm chí còn là vết nhơ đã góp phần làm giảm lòng tin của nhân dân với Đảng.

Tuy nhiên nói đi cũng phải nói lại.

Chúng ta là đảng viên, không ít người là cán bộ có vị trí kha khá, có khi là đại biểu dự mấy kỳ Đại hội Đảng được tham gia thảo luận và biểu quyết đường lối và bầu ra Ban Chấp hành Trung ương, nhưng sau đó không còn có cơ chế

thực tế có hiệu lực nào để tiếp tục đóng góp, kiểm tra ngay cơ quan lãnh đạo do mình bầu ra; người tích cực thì gửi thư góp ý nhưng không mấy khi có hồi âm. Thực sự cơ chế nào có thể bảo đảm dân chủ thực sự của đảng viên và của người dân trong khi mỗi đảng viên là chủ thể của Đảng, mỗi người dân là chủ thể của đất nước? Cho nên dù thực hiện đúng quy trình, nghĩa là đã thông qua Đại hội Đảng, Quốc hội, nhưng đến bây giờ vẫn là điều băn khoăn lớn khi “đổi tên Đảng nhưng đảng viên không được hỏi ý kiến”, “đổi tên nước mà người dân không được hỏi ý kiến” chứ đừng nói chuyện quyết định?

Nói tóm lại, tôi muốn nói: “Chính sự suy thoái của chúng ta đã không giúp lãnh đạo hạn chế sự suy thoái gây tai họa, nhưng điều quan trọng là có cơ chế nào để mỗi đảng viên trở thành thành viên tích cực, chủ động chứ không thụ động khoanh tay nhìn mất Đảng như đã từng xảy ra ở một đảng có truyền thống vang suốt tám thập niên?”.

Mấy ý kiến nhưng thực ra là mấy lời tâm sự để các đồng chí tham khảo.

NGƯỜI ĐÚNG ĐẦU VÀ PHONG TRÀO QUÂN CHÚNG*

Nhân dịp kỷ niệm 65 năm ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi Thi đua ái quốc, có bạn nêu chủ đề thảo luận “Vai trò người đứng đầu với phong trào thi đua”. Chủ đề đó cũng phù hợp với vấn đề trách nhiệm người đứng đầu trong quá trình thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI) “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay” cũng như Nghị quyết Trung ương 7 (khóa XI) về “Đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng với công tác dân vận trong tình hình mới”, cho nên cũng là vấn đề nhiều người quan tâm.

Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói, phong trào thi đua phải là phong trào tự nguyện của các tầng lớp nhân dân, do đó bàn về chủ đề nêu trên thực sự là bàn về vai trò người đứng

* Bài đăng trên tạp chí *Tuyên giáo*, số 7/2013.

đầu trong việc phát động phong trào quần chúng thực hiện các nhiệm vụ của đất nước trong từng thời kỳ. Vấn đề này có thể phân tích lý lẽ, nhưng quan trọng là đưa ra những thực tế trong cuộc sống để chứng minh.

Bác Hồ là người rất quan tâm tới phong trào thi đua. Người nhấn mạnh “*Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua*”¹ để biến lòng yêu nước thành các phong trào hành động cụ thể của đồng đảo các tầng lớp nhân dân. Ngày 11-6-1948, Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi Thi đua ái quốc. Nhưng trước đó trên báo chí trong các ngày 1-5 và 1-6-1948, Người đã viết các bài báo cổ vũ phong trào thi đua. Người đã có nhiều bài nói, thư gửi về thi đua yêu nước để cổ vũ phong trào thi đua. Còn nhớ, trước Cách mạng Tháng Tám dân ta đã trải qua nạn đói kinh hoàng với 2 triệu đồng bào chết đói. Trong những ngày Cách mạng Tháng Tám, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khởi xướng phong trào “Sẻ cơm nhường áo” và viết thư gửi đồng bào toàn

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, t.7, tr.407.

quốc, trong đó viết: “Lúc chúng ta nâng bát cơm mà ăn, nghĩ đến kẻ đói, khổ, chúng ta không khỏi động lòng. Vậy tôi xin đề nghị với đồng bào cả nước, và tôi xin thực hành trước: *Cứ 10 ngày nhịn ăn một bữa, mỗi tháng nhịn ba bữa. Đem gạo đó (mỗi bữa một bơ) để cứu dân nghèo*¹. Và Người đã gương mẫu thực hiện đầu tiên. Sự gương mẫu của người đứng đầu cả nước đã cổ vũ phong trào nhân dân, không chỉ có thêm gạo cho đồng bào nghèo, mà còn tăng thêm sự đậm đà trong tình nghĩa đồng bào... Phong trào “Sẻ cơm nhường áo” và “Hũ gạo tiết kiệm” với tấm gương của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn có sức sống lay động cho tới hôm nay với các loại “Hũ gạo tình thương”, để giúp những đồng bào còn khó khăn, ngay cả khi đất nước đã có nhiều thành tựu.

Người viết báo kêu gọi “Tết trồng cây” thì chính Người thực hiện từ ngày mở đầu - năm 1960 - ở công viên Thống Nhất, Hà Nội cho tới lần thứ 10 là “Tết trồng cây” cuối cùng của Người ở đồi Vật Lại, huyện Ba Vì. Sự gương

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.33.

mẫu của người đứng đầu cả nước đã thúc đẩy phong trào “Tết trồng cây” thành phong trào quần chúng rộng lớn, trở thành một mĩ tục mới, góp phần cải thiện môi trường tự nhiên.

Lại nhớ, phong trào thi đua ái quốc trong cuộc kháng chiến chống Mỹ xâm lược có rất nhiều hình thức phong phú, trong đó có phong trào “Chiếc gậy Trường Sơn” - một biểu hiện cụ thể, sinh động trong phong trào “Ba săn sàng” của thanh niên miền Bắc vì miền Nam ruột thịt. Phong trào khởi xướng từ làng quê Hòa Xá, bên bờ sông Đáy của miền quê Ứng Hòa - Hà Đông, nay là Hà Nội. Người có sáng kiến khởi xướng phong trào đó là anh thanh niên Phùng Quán, nay đã là cụ già, không những là người có sáng kiến mà còn là người đi đầu xung phong tòng quân, chiến đấu gương mẫu. Và ở phong trào đó của huyện Ứng Hòa, tôi đã có dịp gặp Trịnh Tố Tâm, Bí thư Chi đoàn xã Đồng Tân - không chỉ là người đứng lên hô hào hưởng ứng phong trào do Đảng ủy xã phát động, mà còn là người ký tên đầu tiên xung phong nhập ngũ, vào Nam chiến đấu. Anh đã chiến đấu dũng cảm, lập nhiều chiến công, trở thành Anh hùng lực

lượng vũ trang và sau này trở thành Thủ trưởng Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.

Rồi lại nhớ, trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, có dịp công tác ở tuyến lửa Quảng Bình - quê hương của khẩu hiệu nổi tiếng xúc động lòng người “Xe chưa qua nhà không tiếc” để bảo đảm cho những chuyến xe chi viện cho tiền tuyến lớn miền Nam... và tôi được biết những nhà viết sử địa phương còn lúng túng khi xác định nơi khởi đầu cho phong trào này. Người thì nói là ở Hải Trạch, liên quan tới việc giữ cung đường thông với đèo Lý Hòa, người thì bảo ở Võ Ninh - nơi có cung đường qua phà Quán Hầu vào miền Nam. Cả hai nơi đó tôi đều có mặt lúc chiến tranh ác liệt nhất, khi địch thả bom tọa độ, đường bị tắc. Nơi nào cũng có những tấm gương rất xúc động, nhưng tôi trực tiếp chứng kiến là ở xã Võ Ninh. Lúc đó vào dịp lũ tiêu mặn, đường qua phà đã tắc hàng tuần lễ, trên trời thì pháo sáng của địch thả suốt đêm, nhưng nguyên nhân quan trọng nhất là mặt đường bị bom cày xới, thêm mưa tiêu mặn nên càng lầy lội

khiến xe không thể đi qua. Chi bộ xã thảo luận, tỏ rõ quyết tâm bảo đảm giao thông vì tiền tuyến lớn miền Nam nên đã nêu khẩu hiệu cổ vũ phong trào “Xe chưa qua nhà không tiếc”, “Đường chưa thông không tiếc máu xương”. Khẩu hiệu và quyết tâm đó nêu đúng tâm trạng của người dân, nhưng thực hiện không dễ, vì cái nhà là cơ nghiệp, là mong mỏi của cả đời người nông dân... Để nhân dân hưởng ứng thì phải nêu gương, và tôi nhớ đồng chí Bí thư Chi bộ xã đã vận động gia đình nêu gương - là người đầu tiên dỡ nhà mình lót đường cho xe qua. Khi Bí thư Chi bộ đã nêu gương thì các chi ủy viên và đảng viên tiếp tục làm theo; nhưng rồi nhân dân góp ý nên có kế hoạch, cứ đăng ký, song khi thực hiện thì nhà nào gần hố bom sẽ dỡ trước để vận chuyển cho nhanh... Thế là “đầu xuôi đuôi lọt”, người đứng đầu làm gương thì phong trào quần chúng sôi nổi hưởng ứng... không một lời phàn nàn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh ở vị trí đứng đầu cả nước, còn đồng chí Bí thư Chi bộ ở xã Võ Ninh, cũng như Bí thư Chi đoàn Thanh niên xã

Đồng Tân là người có trách nhiệm ở cơ sở nhỏ nhất nước, nhưng cả ba vị đều là người đứng đầu, cho nên sự gương mẫu đó có sức lan tỏa rất mạnh trong phong trào quần chúng tự nguyện.

Nhắc lại tác dụng to lớn tấm gương nói và làm và sự nêu gương của người đứng đầu với phong trào thi đua, cũng để thấy vai trò người đứng đầu trong vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng cũng như các phong trào quần chúng khác trong việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 7 (khóa XI) về công tác dân vận của Đảng.

LĨNH VỰC THEN CHỐT CỦA VĂN HÓA*

Kế thừa *Đề cương văn hóa năm 1943* và tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa, Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII (1998) ra đời, nêu rõ phương hướng, mục tiêu, biện pháp xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc trong chiến lược phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội thời kỳ đổi mới, trong điều kiện thực hiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

Tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII, chắc chắn phải bám vào thực hiện 5 quan điểm, 10 nhiệm vụ và 4 nhóm giải pháp mà Nghị quyết đã đề ra với mục tiêu: Tạo ra “đời sống tinh thần cao đẹp” với “trình độ dân trí cao, khoa học phát triển” (Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII), với nội

* Bài đăng trên tạp chí *Tuyên giáo*, số 10/2013.

dung “nhân đạo, dân chủ, tiến bộ” (Cương lĩnh 1991), đồng thời “văn hóa phải xua đuổi được tham nhũng, lười biếng, phù hoa, xa xỉ” như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ.

Trong sự phát triển văn hóa có trạng thái tiềm ẩn những nguy cơ về văn hóa. Khi nói về nguy cơ văn hóa, nhiều học giả đề cập cần xem xét trên ba mặt: kiến thức tut hậu; sự vong bão và sự tha hóa trước những cám dỗ của quyền lực và vật chất. Đó là những căn cứ quan trọng nhất để xem xét, đánh giá những gì đã làm được và chưa làm được.

Nhìn tổng quát trong 15 năm qua, chúng ta có thể khẳng định: Nhận thức của lãnh đạo và xã hội về văn hóa ngày càng được nâng cao; thấy rõ hơn về tầm quan trọng của văn hóa, xã hội trong việc xây dựng và bảo vệ đất nước; xã hội cởi mở hơn; sự hưởng thụ văn hóa của nhân dân phong phú, đa dạng hơn; đã đạt được kết quả bước đầu trong học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh; văn hóa trong Đảng và cơ quan nhà nước có chuyển biến bước đầu khi thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI... Nhưng nhìn vào thực tiễn đời sống văn hóa đang diễn ra,

đối chiếu với yêu cầu, mục tiêu, phương hướng, nhiệm vụ do Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII và Cương lĩnh 1991 đề ra, thì về cơ bản chưa đạt yêu cầu, có mặt giảm sút nghiêm trọng và có những biểu hiện của nguy cơ (?).

Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII có nhiều nội dung, trong đó vấn đề “tư tưởng đạo đức, lối sống” mà Nghị quyết đã khẳng định “là lĩnh vực then chốt của văn hóa” và cũng đang là vấn đề bức xúc nhất của đồng đảo đảng viên và xã hội.

Cùng với sự nghiệp đổi mới, thực hiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và giao lưu, hội nhập quốc tế, lĩnh vực này đã có những chuyển biến quan trọng mà ai cũng thấy rõ: dân trí ngày càng cao, con người được tiếp cận với nhiều nguồn thông tin, đa dạng, nhiều chiều, tính tích cực, chủ động được phát huy, do đó năng động hơn.

Tuy nhiên, trên lĩnh vực này lại có nhiều tồn tại, hạn chế, thể hiện rõ sự xuống cấp cần được đánh giá và phân tích.

Đánh giá sự xuống cấp “về văn hóa trong các tổ chức đảng và nhà nước”, tức là văn hóa chính trị, văn hóa của bộ máy cầm quyền là vấn

đề quan trọng nhất, chắc là đến nay chưa thể khác với đánh giá của Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”.

Đánh giá sự xuống cấp về văn hóa xã hội có hai vấn đề cần quan tâm là văn hóa ứng xử, đặc biệt là xu hướng sử dụng bạo lực trong các tranh chấp, mâu thuẫn, trái với tính khoan dung, hòa hiếu trong văn hóa truyền thống. Đồng thời, cần đánh giá yêu cầu “Làm cho văn hóa thấm sâu vào toàn bộ đời sống và hoạt động xã hội...” như Nghị quyết yêu cầu. Thử xem văn hóa gì đang chi phối đời sống xã hội, phải chăng chủ nghĩa cơ hội, cá nhân thực dụng cộng với những biểu hiện mê tín dị đoan trong đời sống tinh thần đang chi phối?

Trong quá trình hội nhập quốc tế, bên cạnh mặt tốt mà ai cũng thấy rõ, phải chăng đã xuất hiện “tâm lý sùng ngoại” những dấu hiệu của tinh thần “vong bản”, có mặt khá nặng nề?

“Xuống cấp” về văn hóa là một nhận xét chung được nhiều người đánh giá nhưng xuống tới cấp nào? Thật khó định lượng, chỉ biết xuống cấp tới mức nguy hiểm đe dọa sự tồn

vong của chế độ, vai trò lãnh đạo của Đảng, hiệu lực điều hành của Nhà nước như Trung ương đã đánh giá và xã hội không yên bình ngay trong hòa bình với đủ nỗi lo (từ an toàn giao thông, an toàn thực phẩm, con cái hư hỏng, tệ nạn xã hội, gia đình không hòa thuận vì những tranh chấp,...).

Khi xem xét nguyên nhân, người ta thường nói tới trách nhiệm dẫn đến sự suy thoái về văn hóa, nằm ở ba bộ phận: ở người sản xuất các sản phẩm văn hóa; ở người tiêu dùng văn hóa và người quản lý.

Trong các bộ phận đó, trách nhiệm quản lý quan trọng hàng đầu, vì thông qua lãnh đạo, quản lý đúng đắn sẽ tạo điều kiện cho các hoạt động tự chủ, sáng tạo, sẽ thuyết phục, hướng dẫn, cổ vũ cũng như chế tài các hành vi lệch lạc vô văn hóa, dưới văn hóa.

Do đó, đòi hỏi đặt ra là cần trung thực kiểm điểm sâu sắc trách nhiệm lãnh đạo, quản lý sau khi đã đánh giá đúng thực trạng. Có đánh giá, kiểm điểm nghiêm túc thì việc đề ra những giải pháp bổ sung mới đúng.

Khi nói trách nhiệm về quản lý, có nhiều ý kiến nêu trách nhiệm dự báo vì dự báo là một

nội dung quan trọng của lãnh đạo quản lý.
Nhưng nhận xét đó đúng đến đâu?

Trong thời kỳ đổi mới, xã hội có nhiều biến động, có người đã nhận xét có tính “tổng kết”: “Bằng cấp cao lên nhưng tri thức thấp xuống; máy tính nhiều lên, nhưng giao tiếp xã hội trực tiếp giữa con người ít đi; cái nhà to lên, nhưng gia đình bé lại...”. Nhưng dự báo về đạo đức trong Đảng và trong xã hội có thể không hoàn toàn thiếu sót nếu tiếp cận các chỉ đạo của Đảng:

Thứ nhất, chúng ta còn nhớ *Di chúc* và bài báo đăng ngày 03/02/1969 của Bác Hồ về “Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân” đã dự báo những vấn đề lớn về tư tưởng, đạo đức trong cán bộ, công chức và Báo cáo xây dựng Đảng tại Đại hội V (1982) nêu rõ và khá sâu sắc những tiêu cực trong Đảng, chủ yếu cảnh báo tệ quan liêu, bệnh tham nhũng, lạm quyền và kèn cựa gây mất đoàn kết.

Nhớ tới hai văn kiện quan trọng này, để nhấn mạnh rằng, những tiêu cực khá nặng nề trong một bộ phận đội ngũ tiên phong, trước hết trong bộ máy cầm quyền đã có từ rất sớm trước khi thực hiện kinh tế thị trường.

Thứ hai, mở đầu thời kỳ đổi mới, Đại hội VI (1986) của Đảng mở ra việc thực hiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế đã có dự báo rất quan trọng, không chỉ trong Đảng mà của xã hội. Văn kiện nêu rõ: Trong xã hội ta đang diễn ra cuộc đấu tranh giữa hai lối sống, lối sống có lý tưởng, lành mạnh, trung thực, sống bằng lao động của mình, có ý thức tôn trọng và bảo vệ của công, chăm lo lợi ích của tập thể và của đất nước với lối sống thực dụng, đổi trá, ích kỷ, ăn bám, chạy theo đồng tiền.

Nhìn lại sau gần 30 năm, đối chiếu với thực tiễn, thấy dự báo đó thật chính xác và sâu sắc, đến nay cơ bản vẫn đúng.

Tiếp theo đó là những cảnh báo được Đảng ta nêu lên trong Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII (1999) và Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI (2012) như chúng ta đã biết.

Như thế không thể đổ lỗi hoàn toàn cho trách nhiệm dự báo mà thấy rõ là chủ yếu do tổ chức thực hiện. Xung quanh vấn đề này, ở kỳ họp Quốc hội vừa rồi, khi bàn về việc không ngăn chặn được các hiện tượng tiêu cực,

các vụ phạm pháp, có vị đại biểu Quốc hội đã chất vấn người có thẩm quyền một câu hỏi rất thực chất: “Không ngăn chặn được là do bất lực hay dung túng, bảo kê?”. Một câu hỏi không dễ trả lời, nhưng là câu hỏi hay, vì thực sự là câu hỏi của nhân dân.

Thực ra, có thể còn nói được nhiều chuyện nữa như chuyện “5 chuẩn mực con người Việt Nam nêu trong Nghị quyết Trung ương 5” và việc cần xây dựng hệ giá trị Việt Nam mà Đại hội XI đặt ra. Rồi, đã đến lúc cần chỉ ra những hạn chế, thậm chí là lực cản trong tư tưởng, lối sống của một dân tộc đi lên xã hội hiện đại từ xã hội nông nghiệp với văn hóa làng xã có ưu điểm ở cố kết cộng đồng nhưng có nhược điểm cố hữu như thiếu tầm nhìn xa, hay thỏa mãn và tính cục bộ, bản vị?... Chỉ xin nêu ngắn gọn một vấn đề (nhưng là vấn đề then chốt) để cùng nhau suy ngẫm.

MẮC BỆNH THAM NHƯ NGHIỆN MA TÚY*

Từ điển tiếng Việt định nghĩa “tham” là sự ham muốn quá đáng đến mức không kiểm soát được mình; cái gì cũng muốn vơ vào mình. Có người nói: Mắc bệnh tham lam như nghiện ma túy, rất khó bỏ, ngày một nghiện nặng, không có giới hạn.

Có nhiều thứ tham lam như tham ăn, tham uống, tham của, tham quyền. Trong đó, tham của và tham quyền đang là mối quan tâm của nhiều người, vì nó có thể và đang gây thảm họa xã hội.

Hãy nói về tham của. Người tham của dẫn đến ăn cắp, ăn cướp, có thể vì một ít tiền mà giết người; ăn cắp, ăn cướp được một lần lại tiếp tục ăn cắp, ăn cướp lần tiếp theo. Trong chốn quan trường, người mắc tội tham ô là

* Bài đăng trên tạp chí *Tuyên giáo*, số 8/2014.

những người lợi dụng chức quyền để ăn cắp, ăn cướp của công hoặc của người dân. Nhiều người mắc tội tham ô không phải vì họ nghèo, mà có khi họ đã giàu hoặc rất giàu, muốn lợi dụng để giàu thêm. Trong một vụ xử án, có bị can thuộc hàng đại gia nói: “Tôi thiếu gì tiền mà phải lừa đảo mấy chục tỷ đồng”. Câu nói đó làm cho nhiều người dự phiên tòa phì cười. Đúng là mấy chục tỷ đồng rất to, so với tài sản kinh xù của ông ta thì không có nghĩa gì, nhưng ông vẫn cứ “tham” vì lòng tham không có giới hạn.

Cùng với tham của là tham quyền. Chưa có quyền thì thích có quyền, có chút quyền rồi thì lại muốn có chức quyền cao hơn, thậm chí đã có quyền cao chót vót còn muốn lên tới đỉnh quyền lực vì lòng tham quyền lực cũng như lòng tham của có quan hệ chặt chẽ với nhau. Lợi dụng quyền lực để tham ô làm giàu bất chính. Có của nhiều lại có thể dùng tiền bạc để mua chức quyền. Trong hồi ký của mình, N. Mandela - một nhà đấu tranh cho nạn phân biệt chủng tộc, một chính trị gia nổi tiếng đã viết, đại ý: Nhiều cuộc cách mạng bị hủy diệt vì không chế ngự nổi lòng

tham của chính những người làm nên cuộc cách mạng đó.

Nhớ lại cuộc đời thăng trầm của Nguyễn Trãi, một công thần đời Lê, một danh nhân văn hóa dân tộc, người đã trải nghiệm sự đời trong chốn quan trường, khi về ở ẩn tại Côn Sơn đã viết lời “tự thán”, như một sự tổng kết về cuộc đời mình và cuộc đời này:

*“Lòng chẳng mơ THAM là của báu
Người mà hết LUY áy thân tiên”.*

“Tham” thì phải “lụy” (nhờ vả, lệ thuộc, chạy chọt), “lụy” để có chức quyền cao hơn, để mang cho thỏa cái lòng “tham”, thế cho nên suốt đời không thành thoi!

BÁO CHÍ VÀ VĂN HÓA*

1. Báo chí là một nội dung quan trọng trong Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII về “Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc”, do đó cũng nên đánh giá về công tác truyền thông đại chúng trong 15 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII về văn hóa.

Chắc chắn còn có những ý kiến không giống nhau, xin phép nói một số ý kiến riêng.

Theo tôi, *những mặt làm được rất nhiều*, có thể kể vẫn tắt như sau:

Mở rộng việc truyền tải thông tin tới nhân dân, đặc biệt với việc phủ sóng truyền hình và gần đây là các trang mạng khi nối mạng toàn cầu;

* Bài đăng trên tạp chí *Tuyên giáo*, số 9/2014.

Thông tin nhanh hơn, nội dung đa dạng, phong phú, nhiều chiều hơn. Tính nhân dân tăng hơn;

Báo chí là lực lượng đóng góp mở đầu công cuộc đổi mới, vừa qua tiếp tục ủng hộ công cuộc đổi mới, bám sát và cổ vũ việc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chủ quyền quốc gia trong cuộc đấu tranh rất phức tạp;

Cán bộ báo chí năng động, xông xáo phản ánh những bức xúc của nhân dân; không ngại gian khó tới các vùng thiên tai bão lũ để thông tin kịp thời tới nhân dân và đã có nhà báo hy sinh khi làm nhiệm vụ. Cùng với những cây bút xông pha tới những vùng khó khăn, xa xôi trên mọi miền đất nước là những phóng viên đến cả vùng sóng thần ở Aceh - Indônêxia, bão Nayan ở Philíppin, đón đồng bào ở Libi về nước, đặc biệt là phản ánh việc bảo vệ chủ quyền biển, đảo...

Đó là những việc làm cần ghi nhận và hoan nghênh.

Báo chí còn là một trong những kênh quan trọng phát hiện tham nhũng cũng như những tiêu cực khác, được xã hội và các cơ quan chức năng ghi nhận...

2. Tuy nhiên, trong tình hình mới, *có những vấn đề mới* đặt ra để nghiên cứu, xem xét:

Khi hội nhập quốc tế, bên cạnh việc học tập được rất nhiều điều mới mẻ, đặc biệt về phương pháp tác nghiệp thì cùng với những biểu hiện vong bẩn về văn hóa trong lĩnh vực truyền thông, phải chăng cũng xuất hiện tâm lý tự ti, tiếp nhận, sao chép không chọn lọc một số quan điểm báo chí và cả phương pháp tác nghiệp của báo chí nước ngoài không phù hợp.

Cùng với thông tin nhanh như trên đã nói thì thông tin sai sự thật, không đúng bản chất khá nhiều, chủ yếu do muốn nổi tiếng, muốn bán báo, tăng số người truy cập và đặc biệt là phong cách cẩu thả. Một khảo sát của một số nhà nghiên cứu cho thấy, có tới 80% thông tin trên báo không được kiểm chứng (?!).

Những thiếu sót, khuyết điểm nêu trên đã ảnh hưởng tới sự *chân thật* của thông tin, đó là:

Xã hội có tiêu cực, đưa thông tin tiêu cực là cần để cảnh báo và đấu tranh, nhưng cường điệu mặt tiêu cực với “cộng hưởng của báo chí a dua” do đó thiếu chân thật, gây tâm lý bi quan;

Xã hội có nhiều ý kiến khác nhau là việc bình thường, báo chí tham gia vào phản biện xã hội nhưng cường điệu mặt bất đồng có khi gây hoài nghi dẫn tới vô hiệu hóa chính sách mà trong thực tế về cơ bản phù hợp;

Một số tác giả thiếu ý thức chính trị trong thông tin (như dựa vào thông tin nước ngoài không kiểm chứng để đánh giá thấp đồng tiền Việt Nam, một việc rất hệ trọng với nền kinh tế nước nhà và làm giảm uy tín các thương hiệu thương mại quốc gia...);

Công tác quản lý bên cạnh những cố gắng, cũng cần xem xét những khía cạnh như: vì sao không sắp xếp được; vì sao dễ dàng cấp phép số phụ (mà báo “lá cải” thường xuất hiện ở đây); vấn đề xã hội hóa là chủ trương đúng nhưng bán kênh, bán sóng thì làm sao kiểm soát được nội dung; “liên kết” ra trang chuyên đề e rằng thực sự là một thứ quảng cáo, bảo hộ; buông lỏng, bị động với mạng xã hội; có thời gian bỏ trống trận địa trong cuộc đấu tranh quan điểm và sự bịa đặt...

Có một vấn đề rất quan trọng cần lưu ý là sự lợi dụng và lạm dụng trong nghề nghiệp?

Báo chí là một thế lực lớn ảnh hưởng tới dư

luận xã hội cho nên dễ bị lợi dụng. *Thứ nêu năm thủ đoạn lợi dụng báo chí*: Nhờ báo chí để cao để trở thành nổi danh, liên quan tới địa vị chính trị và các thứ “ngôi sao”; nhờ báo chí để hạ đối thủ chính trị; nhờ báo chí để hạ đối thủ cạnh tranh kinh doanh; nhờ báo chí để bôi nhọ, trả thù cá nhân; nhờ báo chí để che giấu tội ác, tiêu cực.

Bên cạnh những vấn đề thương mại hóa và không tôn trọng tôn chỉ mục đích, thì nổi lên vấn đề đạo đức nghề nghiệp do không có bản lĩnh đủ kháng cự lại những cạm bẫy danh lợi trong nền kinh tế thị trường và sao chép cách làm báo nước ngoài một cách thiếu chọn lọc.

Mặc các thủ đoạn lợi dụng trên sẽ dẫn tới viết thuê với nhiều động cơ khác nhau, có khi gây tai họa cho các cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp, mất đi tính nhân văn của ngòi bút...

Cũng vì đồng tiền mà đã có những biểu hiện vi phạm đạo đức và pháp luật, như: ép, đe dọa để lấy quảng cáo; khen thuê; mang thư bạn đọc đi đe dọa, tống tiền; hùa nhau đánh thuê; bảo vệ tội phạm; chạy chọt giúp (vì nhà

báo là người có quan hệ rộng rãi với nhiều người trong giới cầm quyền).

Những thiếu sót nêu trên của một số nhà báo đã làm cho dư luận xã hội có những biểu hiện nghi ngờ và thiếu tin cậy ở đội ngũ những người làm báo chân chính. Đó là sự thật đau lòng.

Đúng là báo chí là một nội dung của văn hóa và văn hóa báo chí cũng đang có những vấn đề đáng lo ngại.

Mạnh dạn nêu lên ý kiến sau khi đã tham khảo khoảng 40 nhà báo, trong đó phần lớn là nhà báo trẻ. Tuy nhiên cũng là để tham khảo.

BẢO VỆ ĐƯỜNG LỐI ĐẢNG TRONG THỰC TIỄN*

Chúng ta đều hiểu bảo vệ Cương lĩnh, đường lối của Đảng là nội dung quan trọng hàng đầu trong nhiệm vụ bảo vệ Đảng.

Trên cơ sở tổng kết 20 năm đổi mới, Cương lĩnh bổ sung và phát triển thông qua tại Đại hội XI của Đảng đã có những nội dung phát triển mới trên một số lĩnh vực so với Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội được thông qua tại Đại hội VII trong đó có những nội dung quan trọng về những bài học kinh nghiệm của cách mạng và của Đảng, về phương thức lãnh đạo của Đảng, về nội dung chủ nghĩa xã hội mà chúng ta xây dựng, v.v..

* Bài đăng trên tạp chí *Lý luận và thực tiễn*, số ra ngày 10/12/2014.

Chủ nghĩa xã hội mà chúng ta xây dựng trong Cương lĩnh bổ sung và phát triển có 8 nội dung so với 6 nội dung của Cương lĩnh trước. Cương lĩnh bổ sung và phát triển bổ sung nội dung về Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, không đưa các nội dung “chế độ công hữu về tư liệu sản xuất chủ yếu” và “con người được giải phóng khỏi áp bức, bất công, làm theo năng lực hưởng theo lao động” đã ghi trong Cương lĩnh trước. Cương lĩnh đã xác định nội dung xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam như thế nhưng khi triển khai Nghị quyết Đại hội XI, đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng vẫn yêu cầu Hội đồng Lý luận Trung ương cần làm rõ chủ nghĩa xã hội là gì, chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam là gì... Như thế nội dung chủ nghĩa xã hội mà ta xây dựng xác định trong Cương lĩnh bổ sung và phát triển tuy đã rõ hơn, đã sát thực tiễn hơn nhưng vẫn chưa rõ hẳn. Tuy chưa rõ hẳn, cần tiếp tục tổng kết thực tiễn và nghiên cứu lý luận để bổ sung nhưng nội dung chủ nghĩa xã hội mà ta xây dựng nêu trong Cương lĩnh sửa đổi, bổ sung đã khác với những gì chúng ta hiểu trước đây và về cơ bản là phù hợp thực tiễn xây dựng

chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, thực tế đó bác bỏ luận điệu vu cáo cho là Đảng ta vẫn tiếp tục áp dụng “mô hình Xôviết” đã bị phá sản... Tuy nhiên, trong lúc tiếp tục nghiên cứu bổ sung cần kiên quyết bảo vệ Cương lĩnh, đường lối của Đảng vì chính đó là “linh hồn” của Đảng.

Các thế lực thù địch và những người cực đoan bằng các hình thức hợp pháp và chủ yếu là không hợp pháp đang tung ra những luận điệu vu cáo tiến công vào những nội dung cơ bản trong Cương lĩnh và đường lối của Đảng trong quá trình Đảng ta chuẩn bị Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng. Họ nêu nhiều luận điệu. Tôi chỉ nêu ý kiến tranh luận với những luận điệu vu cáo cho là Đảng ta đang thực hiện “đảng trị”, xây dựng “xã hội toàn trị” triệt tiêu dân chủ.

Đảng ta là đảng duy nhất cầm quyền nhưng trong Cương lĩnh cũng như Hiến pháp vừa công bố đã nêu rõ phương thức lãnh đạo của Đảng nhấn mạnh tính thuyết phục, nêu gương và khẳng định Đảng, các tổ chức đảng và đảng viên hoạt động trong khuôn khổ luật pháp, chịu trách nhiệm trước nhân dân về các quyết định của mình và yêu cầu nhân dân,

báo chí giám sát hoạt động của cán bộ, đảng viên. Đảng ta hoạt động theo nội dung trong Cương lĩnh, đường lối đã xác định thì không thể gọi là “đảng trị” như họ vu cáo.

Tôi hiểu, dân chủ với các phương thức, hình thức khác nhau nhưng mục đích cuối cùng là bảo đảm quyền lực thuộc về nhân dân. Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định nước ta là một nước dân chủ. Mọi lợi ích và quyền hành đều ở nơi dân. Dân chủ là mục tiêu và động lực của chủ nghĩa xã hội. Nội dung chủ nghĩa xã hội mà ta xây dựng ghi trong Cương lĩnh đã có nội dung quan trọng “nhân dân làm chủ”. Quan sát những nước trên thế giới thực hiện đa đảng thì chúng ta sẽ thấy rõ không phải cứ đa đảng thì sẽ có dân chủ, sẽ chống được tham nhũng như họ tưởng.

Trong quá trình đổi mới dưới sự lãnh đạo của Đảng, thể chế dân chủ đã được thực hiện trong nhiều lĩnh vực. Đã mở rộng quyền tự chủ của các đơn vị kinh tế trong nền kinh tế nhiều thành phần. Trong sinh hoạt dân chủ, người dân đã tham gia thảo luận nhiều vấn đề, góp ý vào nhiều chủ trương, chính sách quan trọng trước khi quyết định. Vấn đề phản

biện và giám sát quyền lực được trao trách nhiệm cho Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội và báo chí. Việc thảo luận, đối thoại, chất vấn, truy vấn tại Quốc hội ngày càng thực chất. Việc lấy phiếu tín nhiệm các chức danh do Quốc hội bầu và phê chuẩn là một bước tiến trong việc mở rộng dân chủ, giám sát quyền lực... Tuy nhiên vấn đề dân chủ trong Đảng và trong xã hội còn nhiều mặt chưa đạt yêu cầu, là vấn đề lớn đòi hỏi phải làm tốt hơn nhưng không thể phủ nhận những việc làm được, càng không thể cho ta đang thực hiện chế độ độc tài như một số người vu cáo.

Nói về hệ tư tưởng, coi việc Đảng ta lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm kim chỉ nam cho hành động là nội dung độc quyền về tư tưởng, là một biểu hiện của “xã hội toàn trị” là không đúng... Khi nêu nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh, văn kiện Đảng đã khẳng định, đó là sự vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, truyền thống tốt đẹp của dân tộc, và tinh hoa văn hóa thế giới chứ không chỉ có chủ nghĩa Mác - Lênin. Trong quá trình hội nhập quốc tế và với việc

nối mạng toàn cầu, nhiều lý thuyết về tự do dân chủ, pháp quyền... theo quan điểm phương Tây lan truyền rộng rãi ngay cả trên xuất bản phẩm công khai và trong một hội thảo tại Ban Tuyên giáo Trung ương tôi đã nói chủ nghĩa thực dụng và những hành vi mê tín dị đoan đang chi phối đời sống tinh thần xã hội, thực tế đó chứng tỏ không có độc quyền tư tưởng ở nước ta. Còn việc ngăn ngừa và trừng phạt một số hoạt động xuyên tạc, vu cáo xúc phạm danh dự tổ chức và công dân, lan truyền những tin đồn có khả năng gây bất ổn xã hội, mưu toan lật đổ chính quyền là hành động phạm pháp, thì chính quyền nước nào cũng phải làm vì sự ổn định của xã hội và quyền tự do chính đáng của đồng đảo nhân dân.

*

* * *

Trên đây tôi đã trình bày tóm tắt một số ý kiến để tỏ thái độ không đồng tình với một số nội dung mà thế lực thù địch và những người cực đoan vu cáo và tiến công vào Cường lĩnh,

đường lối dựa trên mục tiêu, phương hướng, giải pháp nêu ra trong các văn kiện của Đảng.

Tuy nhiên trong hoạt động thực tiễn thực hiện Cương lĩnh, đường lối của Đảng có những việc làm được, có việc chưa làm được, còn thiếu sót và cũng thảng thán nói rằng có không ít việc làm sai, làm trái Cương lĩnh và đường lối của Đảng.

Về phát triển kinh tế, Cương lĩnh và văn kiện các Đại hội Đảng đều rõ ràng với yêu cầu phát triển nhanh để tránh tụt hậu xa hơn so với các nước chung quanh, đều nhấn mạnh tăng năng suất lao động, phát triển bền vững, nêu rõ những trụ cột cho sự phát triển bền vững, nhưng trong thực tế, theo tôi hiểu thì căn bệnh thành tích của một số người lãnh đạo, quản lý muốn có “những con số đẹp” trong nhiệm kỳ của mình, muốn làm vừa lòng cấp trên đã chạy theo số lượng bề ngoài dẫn đến nguy cơ tụt hậu xa hơn các nước chung quanh, năng suất lao động vào loại thấp nhất trong khu vực. Phải chăng thế là làm trái Cương lĩnh và đường lối của Đảng?

Văn hóa là lĩnh vực cực kỳ quan trọng, là nhân tố hàng đầu trong xây dựng và bảo vệ

Tổ quốc. Tư tưởng đạo đức, lối sống là lĩnh vực then chốt của văn hóa, là quan điểm quan trọng trong đường lối của Đảng. Để đạo đức, lối sống sa sút, xuống cấp như hiện nay, tệ tham nhũng, lãng phí lan tràn không chỉ là nguy cơ như gần ba mươi năm trước đây Đảng đã cảnh báo mà đang và đã trở thành hiểm họa đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ. Phải chăng đó là sự “chệch hướng” lớn trong quá trình thực hiện Cương lĩnh và đường lối trong xây dựng Đảng và xây dựng con người, coi con người là trung tâm.

Tình trạng suy thoái đạo đức xã hội, đặc biệt là sự suy thoái của đội ngũ cán bộ, công chức như đánh giá khá chính xác của Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI) là nỗi lo lớn của Đảng và xã hội, phải chăng là điều rõ nhất chứng tỏ việc thực hiện không thành công Nghị quyết Trung ương 5 (khóa VIII) về văn hóa và Chiến lược cán bộ được thông qua tại Hội nghị Trung ương 3 (khóa VIII)?... Chỉ một vụ sai phạm của cựu Tổng Thanh tra Chính phủ, nơi có trách nhiệm chủ yếu ngăn ngừa tham nhũng, và các hoạt động vi phạm luật pháp của bộ máy công quyền đã thấy rõ

sự yếu kém của ít nhất từ chi bộ đảng, đảng ủy cơ quan và Ban cán sự Đảng, lãnh đạo của cơ quan Thanh tra Chính phủ lúc đó và ở những nơi cấp đất, cấp nhà sai nguyên tắc, trong việc giám sát người đứng đầu như Đảng yêu cầu. Việc đó và còn các việc khác nữa làm cho ta thấy cần có những đánh giá trung thực và chính xác hơn về công tác xây dựng Đảng theo Cương lĩnh và đường lối của Đảng...

Còn có kẻ nhiều chuyện không thực hiện đến nơi đến chốn thậm chí làm trái Cương lĩnh, đường lối của Đảng. *Chính những việc đó* làm cho một số người nghi ngờ Cương lĩnh, đường lối của Đảng, nghi ngờ con đường xã hội chủ nghĩa đã lựa chọn, nghi ngờ sự lãnh đạo của Đảng, làm suy giảm niềm tin của nhân dân với Đảng và bộ máy công quyền, là kẽ hở để các thế lực cực đoan tiến công Cương lĩnh, đường lối của Đảng.

Viết đến đây tôi lại nhớ tới phát biểu của V.I. Lê nin mà có lần tôi đã đề cập: “Không ai có thể tiêu diệt được chúng ta ngoài những sai lầm của bản thân chúng ta”, tự đánh đổ mình. Không để xảy ra sai lầm đường lối, chính sách không hợp quy luật, không sát thực tế, không

hợp lòng dân. Không để mắc vào lợi ích nhóm và phe phái, họ tộc mà chọn lựa nhầm người tài đức trong bộ máy lãnh đạo Đảng và Nhà nước, cũng như có cơ chế giám sát quyền lực có hiệu quả ngăn ngừa những sai phạm. Sự suy thoái của đội ngũ cán bộ, đảng viên đang là nguyên nhân quan trọng hàng đầu làm suy giảm niềm tin của nhân dân với Đảng... tức là làm suy giảm tài sản quý báu nhất và cũng là nguồn lực có ý nghĩa quyết định làm nên sức mạnh của Đảng... theo tôi nghĩ là *những việc quan trọng hàng đầu bảo vệ Cương lĩnh, đường lối của Đảng*.

Bảo vệ Cương lĩnh, đường lối của Đảng thì cùng với đó là việc tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, đấu tranh với những luận điệu sai trái nhưng tôi nghĩ *điều quan trọng hơn* là phải thực hiện đúng Cương lĩnh, đường lối của Đảng, phải kiên quyết chống các nguy cơ sai lầm về đường lối, bệnh quan liêu và sự thoái hóa, biến chất của cán bộ, đảng viên như Cương lĩnh đã ghi... Nhìn lại các vụ gọi là “cách mạng sắc màu” để lật đổ các chính quyền hợp pháp thấy thế lực thù địch thường khoét sâu các khuyết điểm của đảng cầm quyền, vin

cố chống tham nhũng, chống đặc quyền, độc tài
gia đình trị để lôi kéo quần chúng làm các cuộc
đảo chính phản cách mạng; đó là những bài
học cần rút ra trong quá trình giữ vững sự
lãnh đạo của Đảng để ổn định và phát triển
đất nước nhanh và bền vững.

Nhân dân chỉ có thể tin vào thực tiễn chứ
không chỉ tin vào những điều nói tốt đẹp ghi
trong các văn bản. Do đó tôi cố gắng triển
khai theo chủ đề “Bảo vệ Cương lĩnh, đường
lối của Đảng trong thực tiễn”.

MONG UỚC ĐẦU NĂM: TRUNG THỰC VÀ THẮNG THẮN*

Đầu năm, ai cũng có những khát vọng với lòng mong muốn tốt đẹp cho mình, cho gia đình, cho người thân và cho đất nước.

2015 - Ất Mùi là năm có những ngày lễ lớn vào năm chẵn, là dịp ôn lại truyền thống vẻ vang của dân tộc, của cách mạng để tiến bước trên con đường dài thực hiện lòng mong muốn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, sánh vai cùng bè bạn năm châu. Có một sự kiện tuy không phải là ngày lễ lớn, nhưng là sự kiện rất quan trọng, là năm tiến hành đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng vào đầu năm sau... Đó là sự kiện quan

* Bài đăng trên *Tạp chí Cộng sản*, số tết Ất Mùi 2015.

trọng của Đảng, nhưng với trách nhiệm lịch sử của đảng cầm quyền thì các Đại hội Đảng đều chủ yếu bàn chuyện phát triển của đất nước, do đó cũng là sự quan tâm, mong đợi của toàn dân.

Chúng ta đang sống trong thời kỳ đổi mới. Gần 30 năm đổi mới đã tạo cho đất nước phát triển có ý nghĩa lịch sử, mà mỗi gia đình, mỗi địa phương, dù với bước phát triển chưa đồng đều, có vùng còn khó khăn, nhưng đều cảm nhận sâu sắc về sự đổi thay. Năm năm qua, chúng ta đã đứng vững và từng bước vượt qua những thử thách lớn trước cơn chấn động của kinh tế thế giới cùng những sự yếu kém tích tụ từ nhiều năm mà kỳ họp Quốc hội vừa qua đã đánh giá. Tuy vậy, nợ công, nợ xấu, năng suất lao động thấp, những dấu hiệu tụt hậu xa hơn các nước xung quanh đang còn đó, có những ám ảnh day dứt trong lòng nhiều người về sự suy thoái của một bộ phận không nhỏ cán bộ, công chức kể cả một số cán bộ cấp cao, tệ lăng phí, quan liêu và các tệ nạn xã hội chưa được ngăn chặn, có mặt phát triển đang là nỗi lo lớn... Đại hội đảng bộ các cấp và Đại

hội đại biểu toàn quốc của Đảng là dịp nhìn lại sự phát triển đất nước 5 năm qua và 30 năm đổi mới. Mong muốn của nhiều người là sự trung thực trong đánh giá, không né tránh dùn đầy trách nhiệm, một mặt khẳng định thành tựu nhưng cần nghiêm khắc nhìn ra những thiếu sót, khuyết điểm, yếu kém trên tinh thần nghiêm túc tự phê bình và phê bình theo lời căn dặn của Bác Hồ trong *Di chúc* để thấy rõ bức tranh chân thật của đất nước, không hoa măt về những con số còn nhiều dấu hiệu chưa đủ tin cậy. Người ta thường nói, những người dám thẳng thắn nói ra những thiếu sót của mình là biểu hiện của tinh thần cầu tiến, là những người đáng tin cậy. Với một tổ chức lại càng phải thế.

Chọn người tài đức bầu vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng là một việc lớn của mỗi Đại hội Đảng. Đó là việc nội bộ của Đảng nhưng là đảng cầm quyền, những người lãnh đạo của Đảng có thể được Đảng giới thiệu để trở thành những người lãnh đạo quản lý đất nước, do đó cũng là việc hệ trọng mà toàn dân quan tâm... Chọn người tài bao giờ cũng là

việc lớn của mỗi quốc gia. Ngay sau khi cách mạng thành công, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có lời kêu gọi tìm người tài đức để góp sức xây dựng đất nước. Người tài được hiểu là những người có cả đức và tài vì “người tài đức, có thể làm được những việc ích nước lợi dân”¹ như Người đã nói. Trong Chiến lược cán bộ của thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế được thông qua tại Hội nghị Trung ương 3 khóa VIII đã nêu các tiêu chuẩn người lãnh đạo của từng lĩnh vực, như kinh tế, lực lượng vũ trang, khoa học, văn hóa... với các yêu cầu về bản lĩnh chính trị, kiến thức văn hóa, sự trải nghiệm thực tiễn, khả năng tổ chức thực hiện...; những yêu cầu về tiêu chuẩn đó về cơ bản đến nay vẫn đúng. Trong tình hình hiện nay, theo tôi hiểu, đồng đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân rất quan tâm tiêu chuẩn ghi trong Chiến lược cán bộ: “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, không tham nhũng, kiên quyết đấu tranh chống tham nhũng, có ý thức tổ chức kỷ luật. Trung thực,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.504.

không cơ hội, gắn bó mật thiết với nhân dân, được nhân dân tin cậy". Việc chọn lựa nhân sự của Đảng là công việc của Đảng, nhưng vị trí những người trong cơ quan lãnh đạo của Đảng liên quan tới đất nước cho nên cũng là mối quan tâm sâu sắc của toàn dân, do đó cần có cơ chế để thăm dò ý kiến nhân dân, tôn trọng dư luận xã hội, vì như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói, nhân dân trăm tai nghìn mắt, do đó nhân dân biết nhiều việc mà không phải tổ chức nào cũng biết.

Thực ra nhắc lại những việc nêu trên không phải là những vấn đề gì thật mới, nhưng phải nhắc lại vì các tiêu chuẩn chọn lựa những người vào cơ quan lãnh đạo đã có đầy đủ và khá chặt chẽ nhưng vẫn đưa vào cơ quan lãnh đạo những người không đủ tiêu chuẩn đề ra, có nhiều dư luận xấu, không được nhân dân tin cậy. Trung thực, thẳng thắn đánh giá con người qua kết quả công việc phải vượt qua bệnh thối phồng thành tích, che giấu khuyết điểm để đến được cách đánh giá chân thật cả việc làm lẫn con người, phải vượt qua lợi ích nhóm để cho lá

phiếu công bằng, chính trực, không “dính vào” phe nhóm, tri ân, trả oán, xứng đáng với sự ủy nhiệm của đảng bộ cũng là của nhân dân.

Đầu năm mong muốn nhiều điều cho đất nước, nhưng mong muốn sự trung thực trong đánh giá công việc cũng như đánh giá con người theo tinh thần “nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, nói rõ sự thật” - một phương châm suy nghĩ và hành động trong thời kỳ đổi mới, để đất nước có những quyết sách đúng sát thực tiễn, hợp lòng dân, có người cầm lái một lòng vì dân, vì nước lái con thuyền vượt qua mọi thử thách, tiếp tục vững bước trên con đường đổi mới. Đó là mong muốn lớn nhất, cũng là khát vọng của chúng tôi trong mùa xuân này.

MỤC LỤC

Trang

<i>Lời Nhà xuất bản</i>	5
- Quét cầu thang	7
- Lại không tìm ra!.....	9
- Mặc cả	11
- Nhà tôi rơi vào “ba tôn tại”!.....	13
- Bằng cấp và năng lực làm việc.....	15
- Họ không mời nữa!	17
- Ai nói?.....	19
- Thật giả lẩn lộn.....	21
- Chiếc túi xách tay và chiếc vé máy bay	23
- Anh ta đang “tự diễn biến”	25
- “Phản trǎm”	27
- “3t”, “3s” là gì?.....	29
- Ông ấy có văn hóa không?	31
- Khác rồi!	33
- Có còn đúng nữa không?	35
- Ai là kẻ cướp?	37

- Có tiến bộ	40
- Cái khâu “oai”	42
- Lời dặn lại không dám thực hiện	44
- Chuyện “mặt tiền”	46
- Thủ lĩnh và thủ trưởng.....	48
- Đưa công trình về nhà	50
- Từ chối sự ưu đãi?	52
- Ngước lên trời và nhìn xuống đất	55
- Lại chuyện thi đua.....	57
- Bất lực hay bảo kê?.....	59
- “Thấy được thì đăng!”	61
- Không tự mãn cho nên luôn đứng đầu	63
- Mầm họa	65
- Xin bà cứ đi nữa đi!.....	67
- Biết và nói!	69
- Con số nào?	72
- Thế vẫn là 30?.....	74
- Nghe	76
- Không nói!	78
- Không tự nguyện thì chết!.....	80
- “Không giết nó thì nó sẽ giết mình!”	82
- Xử nặng để đỡ phải xử!.....	84
- Vạch áo...!	86
- Cô độc?.....	88

- Lại không biết!	90
- Tiểu ngạch.....	92
- Chuẩn nào?	94
- Vì sao ông ấy ít nói?	96
- Ông ấy chọn...	98
- Mất gì?.....	100
- Giàu sang	102
- Là chính?.....	104
- Hết mình!	106
- Ngộ nhận.....	108
- Có còn không mà kêu mất?	110
- Chỉ còn cách nói dối!	112
- Ông ấy rất thông minh!	114
- Không nghe dân à!.....	116
- Bữa ăn và bữa tiệc	118
- Chuyện lạ mà cũng không lạ!	120
- “Trước hết phải là thực phẩm!”.....	122
- “... Để đấy!”.....	124
- Phố đông quan!	126
- Thủ khoa trường làng.....	128
- Tiếng việt mình hay thật!	130
- Tham quan	132
- Nghe hát hay xem hát?	134
- Phải cầu ở chỗ khác!	136

- Khi “vua” sai!	138
- Nhận sai!	140
- Khuyến khích ăn gian	142
- Ngập và khát	144
- Nguồn tin?	146
- Ném đá!	148
- Báo lá ngón!	151
- Chân dài	153
- Kẻ trộm “cáo” thật!	155
- Chính kiến!	157
- Buồn ơi là buồn!	159
- Ấm ức cái nỗi gì?	161
- 200 nghìn đồng cho tội bất hiếu?	163
- Khôn?	165
- Vặt vãnh!	168
- Ai ngờ!	171
- Chuyện lạ	173
- Chống?	175
- Đĩa phải vôi	177
- Con số?	179
- Cái lại rất hay!	182
- Thay đổi?	184
- Khi người tốt không hành động!	186
- Ông ta đều có phần	188

- Võ tay	191
MẤY LỜI BÌNH LUẬN	193
- Chỉ có kết quả thực tiễn mới có niềm tin.....	195
- Diễn biến từ đâu?.....	203
- Người đứng đầu và phong trào quần chúng	210
- Lĩnh vực then chốt của văn hóa.....	217
- Mắc bệnh tham như nghiện ma túy	225
- Báo chí và văn hóa.....	228
- Bảo vệ đường lối Đảng trong thực tiễn	234
- Mong ước đâu năm: trung thực và thắng thắn.....	245

Tên khai sinh: NGUYỄN HỮU THỌ

- Nguyên Ủy viên Ban Chấp hành
- Trung ương Đảng
- Nguyên Tổng Biên tập Báo Nhân Dân
- Nguyên Trưởng Ban Tư tưởng -
Văn hóa Trung ương
- Nguyên Trợ lý Tổng Bí thư
- Ban Chấp hành Trung ương Đảng
- Nguyên Chủ nhiệm kiêm nhiệm
Khoa Báo chí, Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Bút danh: Hữu Thọ, Nhân Nghĩa, Nhân Chính

CÁC TÁC PHẨM CỦA NHÀ BÁO HỮU THỌ

VỀ CHỦ ĐỀ CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC XÃ HỘI:

- CHẠY... (Tiểu phẩm báo chí), Nxb. Chính trị quốc gia, 2006, 2012
- Ô, DÙ, “LÒNG”, Nxb. Chính trị quốc gia, 2006, 2012
- CHUYỆN NHÀ, CHUYỆN NUỐC, Nxb. Chính trị quốc gia, 2007, 2012
- GHẾ (Tiểu phẩm báo chí), Nxb. Chính trị quốc gia, 2009, 2012
- XIẾC (Tiểu phẩm báo chí), Nxb. Chính trị quốc gia, 2011
- NÉ VÀ NÉ (Tiểu phẩm báo chí), Nxb. Chính trị quốc gia, 2013
- QUÉT CẦU THANG (Tiểu phẩm báo chí), Nxb. Chính trị quốc gia, 2015

Tháp tùng chuyến công tác cơ sở sản xuất nông nghiệp
của đồng chí Nguyễn Chí Thanh (Nhà báo Hữu Thọ ở giữa)